İŞKUR

2013

SİVAS

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SİVAS ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

(2013)

Raporu Hazırlayanlar:

Yusuf AKTAŞ-*İstatistikçi*

Murat AYAZ- *İş ve Meslek Danışmanı*

SUNUŞ

Sürdürülebilir bir büyümenin sağlanması için işgücüne ihtiyaç vardır. Devletlerin en önemli sorunlarından biriside istihdam sorunudur. İşgücü doğrudan insan unsurunu içerir. Bu nedenle insan unsurunu diğer faktörlerden ayırmak niteli ve nicelik açısından değerlendirmek gerekir. İnsan faktörü üretim sürecinde araç, tüketim de ise hedef ve temel maçtır.

Artan nüfusa paralel olarak istihdam alanların açılması, istihdam edilen nüfusun ekonomik ve sosyal haklarının düzenlenmesi, istihdamın uluslararası rekabet koşullarına uyum sağlaması için sürekli yeniliklerin uygulamaya konulması ve mesleki eğitimlerin yapılması gerekmektedir. İstihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması, eğitimin işgücü talebine duyarlılığının arttırılması, işgücü arz ve talebinin doğru olarak tespit edilmesi ve buna uygun politikaların geliştirilmesine bağlıdır.

Çalışan ve çalışma hayatına yeni katılacak kişilerin kendini geliştirmesi, yeteneklerini artırması gerekir. Çünkü iyi yetişmiş insan olmadan diğer üretim faktörleri bir anlam ifade etmez. İstihdamın artırıcı ve işsizliği önleyici politikaların uygulanması gereği bu açıdan önem arz eder. Üretimin, refahın sağlanması ve paylaşılması ancak istihdam edilmekle mümkündür. İşsizliğin en alt seviyelere indirilmesi sosyal barışın sağlanması için zorunludur.

Hâlihazır da mevcut işyerlerinin yapısı, beklentileri, sosyo-ekonomik durumu gibi birtakım önemli etmenlerin tespiti ve buna yönelik tedbirlerin alınması sağlıklı stratejilerin oluşturulması yeni yatırım yapacak ya da büyüme noktasındaki firmalara destek olma açısından önem arz etmektedir.

Bu nedenle güncel verilere dayalı araştırmalar yapılmalı ve bu araştırmalar sürekli iyileştirilmelidir. 2013 Yılı İşgücü Piyasası Analizi Raporu konu ile ilgili tüm kesimlerin ifadesine sunulmuştur. Bu çalışmanın ilimizde istihdamın gelişmesine faydalı olması temennisiyle, emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Sivas Valisi

Zübeyir KEMELEK

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2013 yılı Mayıs-Haziran aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 100 bin 852 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ulaşılan işyeri sayısı 87 bin 719'dur. İlimizde bu kapsamda 1109 işyeri tespit edilmiş ve 1012 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir. Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2013 yılı I. dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Nabi SOYSAL

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ 7
GİRİŞ 13
BİRİNCİ BÖLÜM 14
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 14
İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR 14
EKONOMİK VERİLER 14
NÜFUS GÖSTERGELERİ 18
EĞiTiM GÖSTERGELERİ 21
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 23
İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 33
İKİNCİ BÖLÜM 44
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 44
KAYNAKÇA 67
EKLER 68
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 68
Ek 2- A : Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi 71
Ek 2- B : Tahmin ve Notasyonlar 71
Ek 2- C : Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013) 73
Ek 3 –A: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 74
Ek 3- B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri 80
Ek 4- İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE-2011) 84
Ek 5-A-: İşgücü Piyasası Araştırması Genel Sonuçları-Türkiye 85
Ek 5-B: İşgücü Piyasası Araştırması Genel Sonuçları-Sivas 86
Ek 6- İl Geneli İPTA Mesleklere Göre Açık İş Sayıları 87
Ek 7- İl Geneli İPTA Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler 89

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1- Sivas İli Kurulan Ve Kapanan İşyeri Bilgileri, 2011-2012
Tablo 2- Sivas İli Yatırım Teşvikleri, 2012
Tablo 3- Sivas İli Nüfus Verileri, 2009-2012
Tablo 4- Sivas İli 15+ Yaş Nüfusun Eğitim Durumuna Göre Dağılımı, 2012
Tablo 5- Sivas İli Net Göç ve Net Göç Hızı, 2009-2012
Tablo 6- Sivas İli İlk Ve Orta Öğretimde Okuyan, Yeni Kayıt Ve Mezun Öğrenci Sayıları, 2010-2013
Tablo 7- Sivas İli Orta Öğretim Öğrenci Sayıları,2007-2013
Tablo 8- Sivas İli Eğitim Seviyesine Göre Okullaşma Oranı, 2011-2012 %
Tablo 9- TR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesi Genel İşgücü Göstergeleri, 2005-2012 %
Tablo 10- Sivas İli İşgücüne Katılma Oranı, İstihdam Oranı, İşsizlik Oranı, 2008-2011 %
Tablo 11- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) İstihdamın Cinsiyete Göre Sektörel Dağılımı, 2004-2011 %
Tablo 12- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde Yaş Ve Eğitim Seviyesine Göre İşsizlik Oranı, 2012 %
Tablo 13- TR72 (Sivas, Kayseri,Yozgat) Bölgesinde Sektörlere Ve Eğitim Seviyesine Göre İşsiz Payları,2013 %
Tablo 14-TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde Sektörlere Ve Çalışma Türlerine Göre İşgücüne Dâhil Olmama Payları, 2012 %
Tablo 15- Sivas İli İŞKUR'a Yapılan Başvurular, 2012
Tablo 16- Sivas İli İŞKUR'a Yapılan Başvuruların Mesleki Dağılımı, 2012
Tablo 17- Sivas İli İŞKUR'a Kayıtlı İşsizler, 2008-2012
Tablo 18- Sivas İli İŞKUR'a Kayıtlı İşsizlerin İlk Yirmi Meslek Türleri, 2012
Tablo 19- Sivas İli İŞKUR'dan Yayınlanan Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Payları, 2012
Tablo 20- Sivas İli İŞKUR'dan Yayınlanan Açık İşlerin İlk Yirmi Meslek Türleri, 2012
Tablo 21- Sivas İli İŞKUR İşe Yerleştirme Sayıları, 2012
Tablo 22- Sivas İli İŞKUR'a Kayıtlı İşsizler Ve İşe Yerleştirme Sayıları, 2012
Tablo 23- Sivas İli İŞKUR'a Kayıtlı İşsizler, Açık İşler Ve İşe Yerleştirmelerin İlk 20 Meslekteki Sayıları, 2012
Tablo 24- Sivas İli İŞKUR Açık İşler, İşe Yerleştirmeler Ve Karşılanma Oranı, 2012 %
Tablo 25- Sivas İli İŞKUR Açılan Kursların Türü, Sayıları Ve Katılan Kursiyer Sayısı, 2012
Tablo 26- İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları, 2007-2012
Tablo 27- İşyerlerinde Çalışanların Cinsiyet Ve Meslek Gruplarına Göre Aldığı Pay, 2013 %
Tablo 28- İşyerlerinde Çalışanların Cinsiyet Ve Mesleklere Göre Aldığı Pay, 2013 %
Tablo 29- Açık İş Sonuçları, 2013
Tablo 30- Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları, 2013 %
Tablo 31- Mesleklere Göre Açık İş Oranları Ve Payları, 2013 %
Tablo 32- Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörlere Göre Payları, 2013 %
Tablo 33- Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Ve Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımları, 2013 %
Tablo 34- Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Ve Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımları, 2013 %
Tablo 35- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 sonu itibariyle Net istihdam Değişimi ve NİDO
Tablo 36- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 sonu itibariyle Meslek gruplarına göre Net istihdam Değişimi ve NİDO
Tablo 37- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 sonu itibariyle Net İstihdam Artışı Beklenen ilk 20 Meslek
Tablo 38- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 sonu itibariyle Net İstihdam Azalışı Beklenen ilk 20 Meslek

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik 1- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değer, 2004-2008 %
Grafik 2- Sivas İli Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımları, 2013 %
Grafik 3- Sivas İli Yaşa Göre Nüfus Dağılımı, 2009-2012 Yılı %
Grafik 4- Sivas İli Yaş Bağımlılık Oranları, 2012 %
Grafik 5- Sivas İlinde Okullaşma Oranları, 2009-2012 %
Grafik 6- TR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesi İşgücüne Katılma Oranı, İşsizlik Oranı, Tarım Dışı İşsizlik Oranı, İstihdam Oranı, 2005-2012 Yılı %
Grafik 7- TR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesi Eğitim Ve Yaş Düzeylerine Göre Faal Nüfus, 2012 %
Grafik 8- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesi Eğitim Ve Yaş Düzeylerine Göre İşgücüne Katılma Oranı, 2012 %
Grafik 9- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesi Eğitim Ve Yaş Düzeylerine Göre İstihdam Oranı, 2012 %
Grafik 10- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesi 2004-2012 Yılı İtibariyle İstihdamın Sektörel Dağılımı, 2012 %
Grafik 11- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde İşteki Durumuna göre SGK' ya Kayıtlılık, 2012 %
Grafik 12- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde İstihdamın Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, 2012 %
Grafik 13- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde Yaş Ve Eğitim Seviyesine Göre İşsizlik Oranları, 2012 %
Grafik 14- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde İş Arama Süreleri, 2012 %
Grafik 15- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde Eğitim Ve Yaş Gruplarına Göre İşgücüne Dâhil Olmayanlar, 2012 %
Grafik 16- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde İşgücüne Dâhil Olmama Nedenlerine Göre İşgücüne Dâhil Olmayanlar, 2012 %
Grafik 17- Sivas İli İŞKUR'a Yapılan Eğitim Düzeyi Ve Cinsiyete Göre Başvurular, 2012 %
Grafik 18- Sivas İli İŞKUR'a Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyet Ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı, 2012 %
Grafik 19- Sivas İli İŞKUR'a Kayıtlı İşsizlerin Yaşa Göre Dağılımı, 2012 %
Grafik 20- Sivas İli İŞKUR'a Kayıtlı İşsizlerin Bekleme Süreleri, 2012 %
Grafik 21- Sivas ili İŞKUR Açık İş Verileri, 2008-2012
Grafik 22- Sivas İli İŞKUR Açık İşlerinin Faaliyet Alanlarına Göre Dağılımı, 2012 %
Grafik 23- Sivas İli İŞKUR'a İşsizlik Ödeneği İçin Başvuranların Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı, 2012 %
Grafik 24- Bilgi Formu Uygulanan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı, 2013 %
Grafik 25- İşyerlerinde Çalışanların Sektörlere Ve Meslek Gruplarına Göre, 2013 %
Grafik 26- Açık İş Oranlarının Sektörlere Göre Dağılımı, 2013 %
Grafik 27- 2013 Açık İşlerin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı, 2013 %
Grafik 28- Açık İşlerin Beceri Düzeylerine Göre Dağılımı, 2013 %
Grafik 29- İşverenlerin İşçi Arama Kanalları, 2013 %
Grafik 30- Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Ve Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımları, 2013 %
Grafik 31- Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Ve Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımları, 2012 %
Grafik 32- 31 Aralık 2013 Ve 30 Haziran 2014 İtibariyle Sektörlere Göre NİDO %
Grafik 33- 31 Aralık 2013 Ve 30 Haziran 2014 İtibariyle Meslek Gruplarına Göre NİDO %

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk. **:**Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International LaborOrganization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International StandardClassification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: EuropeanClassification of EconomicActivities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: OrganizationforEconomicCo-operationAnd Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS:Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

GSKD: Gayri Safi Katma Değer

YÖNETİCİ ÖZETİ

Türkiye genelinde ve Sivas özelinde, işsizlik ve istihdam edememe problemi önemli bir sorun olarak sürekli gündemde yer almaktadır. Bu derece önemli bir sorunun çözüm noktasında atılacak her adım değer kabul edilmektedir. Bu noktadan hareketle Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü İşgücü Piyasası Analizi il işgücü piyasasını arz ve talep odaklı resmetmektedir. Başka bir deyişle ildeki işsizliği artıran ve istihdamın artmasına engel olan sebeplerin nitel ve nicel veriler ile ortaya koymaktadır.

İşgücü Piyasası Analizi Raporunda yer verilen işgücü arz verilerinin bir kısmı il bazında olmadığından TR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) bölgesi için kullanılmıştır. Raporda yer alan işgücü talep verileri tarım dışı sektörlerde ve 10 ve üzeri kayıtlı işçi çalıştıran işyerlerindeki mevcut istihdam, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ve gelecek istihdam eğilimleri ölçülmüştür.

EKONOMİK VERİLER

2008 verilerine göre Sivas ilinin yer aldığı bölgede Gayri Safi Katma Değer itibariyle hâkim sektör % 57,5 pay ile hizmetler sektörüdür. İkinci sırada % 30 ile sanayi yer almaktadır. Tarım sektörü, % 12,5 ile en az paya sahiptir. Yıllar itibari ile tarım sektöründe gerçekleşen 5 puanlık düşüş sanayi ve hizmet sektörüne kaymıştır.

2004 yılında bölgedeki kişi başı Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla 5205 TL iken 2010 yılında bu değer 9972 TL'dir. Bu değer ile bölge, kişi başına Türkiye'de oluşturulan katma değerden % 26 daha az katma değer oluşturulmuştur.

2013 yılı Sivas İlinin toplam kamu yatırımlarından aldığı pay % 0,5 ile sınırlı kalırken. Hâkim üç sektörde ise bu durum genel olarak %52 ile hizmetler sektörü, % 28 ile tarım sektörü, % 20 ile sanayi sektörü kamu yatırımlarının nisbi ağırlığını göstermektedir.

2012 yılında ilde açılan her 100 ticari işletmeye karşılık 35 işletme kapanmıştır. Şirketlerde ise devinim daha az yaşanmış, açılan her 100 şirkete karşılık 25 şirket kapanmıştır.2011 yılına göre açılan işyeri sayısı %8 azalmış, aynı şekilde kapanma oranları da %10 azalmıştır.

2012 yılı ildeki yatırım teşviklerinin %91'i yerli sermaye ve %9'u yabancı sermayeden oluşmaktadır. Bu teşvikler itibariyle öngörülen 902 kişilik toplam istihdamın %95'i yerli sermayede gerçekleşmesi beklenmektedir

SEGE-2011 sonuçlarına göre TR72 Bölgesi 26 bölge içerisinde 14. sırada yer almıştır. Sivas ili orta gelişmişlik grubunda iller içerisinde 49. Sırada yer almıştır. Kayseri 17. Sırada, Yozgat 65. Sırada yer yer almıştır.

NÜFUS GÖSTERGELERİ

Sivas il nüfusu 2009 yılı sonrasında % 1,5 düşüş ile 2012'de 311.893 erkek ve 311.642 kadın olmak üzere toplam 623.535 kişi seviyesindedir. Bu düşüş oranı erkeklerde %2,2 kadınlarda ise %0,8 olarak gerçekleşmiştir. Bu düşüş % 9,5 ile tamamen belde ve köylere aittir.

Sivas ili 2012 yılı nüfus verilerine göre çalışan her 100 kişi için 52 kişi bağımlı bulunmaktadır. Çocuk bağımlılık oranı %36,3 ve yaşlı bağımlılık oranı %15,7'dir.

Sivas ili 15+ yaş nüfusun %66'sı lise altı, %22 lise ve dengi okul %9' ise yükseköğretim mezunudur. Erkeklerin %59'u kadınların ise % 72' si lise altı eğitim seviyesine sahiptir. Lise ve dengi okul mezunu erkeklerin oranı % 27, kadınların oranı ise% 17'dir. Yükseköğretim mezunu erkeklerin oranı % 12 kadınların oranı ise % 7'dir.

Sivas ili 2009-2012 yılları arasında hem göç almış hem de göç vermiştir. Ancak verdiği göç daha fazladır. Bu nedenle net göç hızı eksi değerlerdedir. 2010 yılında artışa geçen net göç hızı 2012 yılında %-9,5'e düşerek 2009 seviyelerine yaklaşmıştır. 2012 yılı toplam göç hacmi 48.933 kişi ile toplam il nüfusunun yaklaşık % 8' ini oluşturmaktadır. Bu durum toplam göç hacminin işgücüne etkisinin de en fazla % 8 değerinde olacağını göstermektedir.

EĞİTİM GÖSTERGELERİ

Sivas ilinde 2012/2013 eğitim döneminde 50.165 ilköğretim, 13.304 lise ve 11.461 meslek lisesi eğitime devam etmektedir. İlköğretimden mezun olan öğrencilerin % 7,2'sine karşılık gelen öğrenci eğitim hayatından tamamen ayrılmıştır. Diğer bir ifade ile ilköğretimden mezun olan her 100 öğrenciden 7'si işgücüne dâhil oluyor.

2007-2008 eğitim döneminde ildeki genel orta öğretime kayıtlı olan öğrenci sayısı 2012/2013 eğitim dönemine gelindiğinde %27'lik bir artışla 22.817 öğrenci seviyesine yükselmişken, mesleki ve teknik ortaöğretim için %74'lük bir artış ile 20.261 seviyesine ulaşmıştır.

2009-2010 yılında %97,64 olan net okullaşma oranı 2011-2012 eğitim döneminde yaklaşık 2 puanlık artışla %99,21 olmuştur. Ortaöğretimde bu durum yaklaşık %5'lik artışla %70,53 olmuştur. Meslek liselerindeki okullaşma oranları 2011-2012 döneminde %35,12 seviyelerine gelerek düz lise ile arasındaki okullaşma oranı farkının kapatmıştır.

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

2005 yılından 2012 yılına kadar olan sürede TR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesindeki kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus, %4 aratarak 1.657.000 kişi, işgücü %27 artarak 852.000 kişi, istihdam edilenler %32 artarak 782.000 kişi seviyesine gelmiştir buna karşılık işsiz sayısı ise %9 azalarak 69 bin sayısına gerilemiştir. Bununla beraber işgücüne dâhil olmayan nüfus ise %13 azalarak 805.000 kişi olmuştur.

2012 yılı il bazında TÜİK temel işgücü göstergelerine göre 474 bin Sivas ilinde faal çalışabilir nüfus bulunmaktadır. TR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesindeki işgücünün %23'ü lise altı eğitimli 35-54 yaş grubundakiler, %12'si lise altı eğitimli 25-34 yaş grubundakiler, %11'i lise altı eğitimli 15-19 ve 55+ yaş grubundakiler olmak üzere işgücünün %67'si lise altı eğitim seviyesine sahip kişilerdir.

TR72 Bölgesinde 2005-2012 yılları itibariyle işgücüne katılma oranı 9,3 puan artarak, 2012 yılı sonu itibariyle %51,4 seviyesine gelmiştir. Aktif çalışabilir her 100 kişiden 51'i işgücüne çalışan veya işsiz olarak dâhil olmaktadır. Bölgede hem erkeklerde hem de kadınlarda işgücüne katılma oranı eğitim seviyesi artıkça artış göstermektedir. İşgücüne katılma oranı en yüksek %67,7 ile 25-34 yaş grubunda ve %82,2 ile yükseköğretim mezunlarında görülmektedir. Hem erkeklerde hem de kadınlarda 35 yaş sonrası işgücüne katılma oranı düşmektedir.

TR72 Bölgesinde 2005-2012 yılları itibariyle, istihdam oranı 9,9 puan artarak, 2012 yılı sonu itibariyle %47,2 seviyesine gelmiştir. Her 100 kişiden 47'si çalışmaktadır. Bununla beraber 2011 yılı Sivas ilinde ise bu oran %40,9'dur. Hem kadınlarda hem de erkeklerde eğitim seviyesi ve istihdam oranı arasında pozitif ilişki vardır. İstihdam oranı en yüksek %61,2 ile 25-34 yaş grubunda ve %73,3 ile yükseköğretim mezunlarında görülmektedir. Bölgedeki 2012 yılı itibariyle 782 bin olan toplam istihdamın %58,3'ü tarım dışı sektörlerdedir. Bölgede istihdam edilenlerin %34'ü hizmetler sektöründe, %34'ü sanayi sektöründe, %41,6'sı tarım sektöründe yer almaktadır. İstihdam edilen ücretli veya yevmiyeli olanların oranı %47,4, işveren veya kendi hesabına çalışanların oranı %27,6, ücretsiz aile işçilerinin oranı ise %24,9 dur. Bölgedeki genel kayıt dışılık

oranı ise % 50'dir. Kayıt dışı istihdam edilenlerin %67,5'i lise altı eğitim seviyesine sahiptir. Lise ve sonrası eğitim seviyesi artıkça kayıt dışılık azalmaktadır. İstihdam edilen her 100 kişiden 41'i nitelikli tarım ve hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su işlerinde çalışmaktadır.

TR72 Bölgesinde 2005-2012 yılları itibariyle işsiz sayısı ise %9 azalarak işsizlik oranı 2012 yılı sonu itibariyle %8,2 seviyelerine gelmiştir. Bölgedeki işsizlik oranları en yüksek lise ve dengi meslek lisesi mezunlarında ve 20-24 yaş grubunda görülmektedir. Erkeklerde en yüksek işsizlik okuma yazma bilmeyenlerde görülürken kadınlarda ise en yüksek işsizlik lise ve dengi meslek okulu mezunlarında görülmektedir. Bölgedeki toplam işsizlerin %11,6'sı ilk defa iş hayatına girenlerden oluşmaktadır. Bölgedeki iş arayanların %73,9'u 1 yıldan az sürede iş aramaktadır. Bu durum işsizliğin orta ve uzun vadede istihdam ile sonuçlandığını göstermektedir. 1 yıldan daha az sürede iş arayanların %84,3'ünü lise altı ve lise dengi meslek lisesi mezunları oluşturmaktadır. Tarım sektöründeki işsizlerin tamamı 1 yıldan daha az sürede iş bulmaktadır. Sanayi sektöründe iş arayanların %83,3'ü 1 yıldan daha az sürede iş bulurken hizmetler sektöründe ise bu oran %73,0'dır.

TR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde 2005-2012 yılları arasında artış gösteren işgücüne katılma oranları beraberde işgücüne dâhil olmayan nüfusu %13 azalmıştır. Bölgedeki işgücüne dâhil olmayan nüfusun %62'si lise altı eğitim seviyesine sahiptir. Lise ve sonrası eğitim seviyelerinde işgücüne katılım artmaktadır.20-24 yaş grubu en fazla işgücüne katılımı gerçekleştirmektedir. Bu yaş grubundan sonra işgücüne katılım yükselen bir hızla azalmaktadır. İşgücüne dâhil olmayanların %44,8'i Ev işleri ile meşgul kadınlardır. İşgücüne dâhil olmama nedenlerinde ev işleri ile meşgul kadınları %16 ile öğrenciler, %15,7 ile özürlü yaşlı veya hastalar, %10,2 ile emekliler takip etmektedir. Bölgedeki işgücüne dâhil olmayan nüfusun %42,2'sini daha önce hiç çalışmamış olanlardan oluşmaktadır. Burada eğitim faktörü önem taşımaktadır. 8 yıldan önce işten ayrılanların %30,1'lik değer almasında emeklilik faktörü öne çıkmaktadır.

İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

2012 yılında İŞKUR'a hizmetlerinden yararlanmak amacı ile 20.835 kişi Kuruma başvurmuştur. İŞKUR'a kayıtlı toplam işsiz sayısı 20.676 kişidir. 2012 yılında açık iş sayısı 11.420'dir. 2012 yılında 6.863 kişi İŞKUR aracılığı ile işe yerleştirilmiştir. İŞKUR tarafından 2012 yılında düzenlenen toplam 288 programa, 5.327 kursiyer katılmıştır. 2012 yılında İşsizlik ödeneği almayı hak eden kişi sayısı ise 2.228 kişidir.

2012 yılında İŞKUR'a başvuruların %47,9'u lise altı, %34,6'si lise ve dengi meslek lisesi, %16,5'i yükseköğretim mezunlarından oluşmaktadır. Okuma yazma bilmeyenlerin oranı oldukça düşüktür. İŞKUR'a yapılan başvuruların %24,4'ü Beden İşçisi(Genel) mesleğinde iş arayanlar tarafından yapılmıştır. Bu mesleği %7,5 ile Temizlik Görevlileri, %5,6 ile Büro Memurları takip etmektedir. 2013 (Ocak-Eylül) döneminde toplam 17.695 başvurunun %68,2'si erkeklerden, kalanı ise kadınlardan oluşmaktadır.

2012 yılı verilerine göre İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin %63,7'si erkek kalanı ise kadınlardan oluşmaktadır.2008-2012 yılları arasında İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı neredeyse yüz de yüz artmıştır. 2013 (Ocak-Eylül) döneminde İŞKUR'a kayıtlı toplam 22.136 işsizin %61,7'si erkek kalanı ise kadınlardan oluşmaktadır. 2012 yılında İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin %43,9'u lise altı, %33,7'si lise ve dengi meslek lisesi, %20,8'i yükseköğretim mezunlarından oluşmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin %40'ı 25-34 yaş grubunda, %29,4'sı 35-54 yaş grubunda, %24,5'i 20-24 yaş grubunda, %4,4'ü 15-19 yaş grubunda yer almaktadır. Sivas ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin %24,3'ünün iş aramak için 1-2 yıl bekledikleri, bu süreyi %11,3 ile 8-12 ay ve %10,3 ile 2-3 yıl bekleme süreleri takip etmektedir. 2012 yılı İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin %20'si Beden işçisi(Genel) mesleğinde iş arayanlardan oluşmaktadır. Bu mesleği %8,2 ile Büro Memuru(Genel), %5,7 ile Temizlik görevlisi takip etmektedir.

İŞKUR'un 2012 yılında aldığı toplam 11.420 açık işin %44,1'ini Beden İşçisi, %9,1'ini Temizlik görevlisi oluşturmaktadır. Açık işlerin %27,7'sinin imalat sektöründe yer almaktadır. 2013 (Ocak-Eylül) dönemlerinde İŞKUR tarafından 7.737 özel sektör, 860 kamu sektörü olmak üzere toplam 8.597 açık iş yayınlamıştır.

2012 yılında İŞKUR'un yaptığı toplam 6.863 işe yerleştirme sayısının %52,5 kamu sektörüne %47,5 ise özel sektöredir. 2012 yılı Sivas İŞKUR'a kayıtlı her 100 işsizden en fazla 33'ü işe yerleştirilmektedir. Çünkü İŞKUR tarafından işe yerleştirilenler arasında işsizler olduğu gibi daha iyi şartlarda iş arayanlarda bulunmaktadır. İŞKUR'a kayıt yaptıran her 100 kişinin sadece 55'i için açık iş varken yine İŞKUR'a kayıtlı her 100 işsizden 33'ü işe yerleşmektedir. 2012 yılı açık işlerin %60,1'i karşılanmıştır. 2013 yılında işe yerleşenlerin oranı %12,9'a düşmüştür. 2013 Ocak- Eylül döneminde toplam işe yerleştirme sayısı 4.807 olup, işe yerleştirilenlerin %57,2'si kamu sektörüne %42,8'i özel sektöre yerleştirilmiştir.

İŞKUR Sivas İl Müdürlüğü 2012 yılında toplam 288 kurs düzenlemiş ve bu kurslara 3.748 erkek, 1.579 kadın olmak üzere toplam 5.327 kişi katılmıştır. Herhangi bir mesleki eğitim içermeyen TYP programlarının toplam kurslar içindeki ağırlığı %64,4'tür. Dolayısıyla İŞKUR'un 2012 yılında açtığı kurslar işgücü piyasasının talep ettiği mesleki yeterliliğe yeterince hitap etmemektedir. Bu kurslar ancak işsizliğe geçici işçilik ile bir pansuman niteliğindedir. İŞKUR açmayı planladığı işgücü yetiştirme programlarında İşgücü Piyasası Talep Araştırmasını dikkate alması gerekmektedir. Aksi halde işgücü piyasasında aktif olarak varlığını sürdüren işgücü talepleri istihdamla doldurulamayacaktır.

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI

İldeki işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılması yönünde yapılacak her çalışma önem taşımaktadır. Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü bu amaç doğrultusunda 2007 yılından itibaren yaptığı araştırmalarının kapsamlı biçimini İşgücü Piyasası Talep Araştırması olarak ilk defa 2012 Eylül- Ekim döneminde gerçekleştirmiştir. İşgücü Piyasası Talep Araştırmasını ikinci olarak 2013 yılında Mayıs-Haziran döneminde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçlarına işgücü arz verileride dâhil edilerek 2013 Yılı Sivas İli İşgücü Piyasası Analizi Raporu hazırlanmıştır.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında, "*Temel işletme bilgileri, Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek) Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları), Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni), 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin*" sorular sorulmuştur

İşyerleri ve Mevcut İstihdam

Bilgi formu uygulanan 1.012 işyerinin %70'i 10 ve üzeri istihdamlı iken kalanı 10'un altında işçi çalıştırmaktadır. İşyeri bilgi formu uygulanan işyerlerindeki en yüksek payı %28,3 ile Toptan ve perakende ticaret sektörü almaktadır. Bu sektörü %21,4 ile inşaat ve %17,4 ile imalat sektörü takip etmektedir. Bu üç sektörün araştırmadaki payı %67,1'di. Bununla beraber bu üç sektörde çalışan sayısı araştırmaya katılan işyerlerindeki toplam 29.055 çalışanın %57,5'ini oluşturmaktadır

İşyerlerinde çalışanların %20,6'sı sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, %19'u tesis ve makine operatörleri ve montajcıları, %18,6'sı nitelik gerektirmeyen mesleklerde çalışanlar %17,7'si hizmet ve satış elemanları meslek grubunda çalışanlar yer almaktadır. İşyerlerinde çalışanların %9,5'i temizlik görevlisi, %2,3 ile Beden İşçisi(Genel), %2,1 ile Makineci(Kumaş) ile ilk üç sırada yer almaktadır.

Açık İşler

2013 Yılı İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre il genelinde 265 farklı işyerinde, 197 farklı meslekte toplam 1.216 açık iş olduğu tespit edilmiştir. Bu durum araştırma sonuçlarına göre her 100 işyerinden 26'sında açık iş olduğunu ortaya koymaktadır. Açık işlerin yoğunluk gösterdiği sektör ise %41,2 ile imalat sektörüdür. İmalat sektörünü ise %25,6 ile toptan ve perakende ticaret sektörü, %12,8 ile inşaat sektörü takip etmektedir. Dolayısı ile açık işlerin %79,6'sı bu üç sektörde yer almaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre Sivas ili genel açık iş oranı %4,0'dır. Bir başka deyişle ildeki her 100 kişilik kadronun 96'sı dolu, 4'ü doldurulmaya hazırdır. Açık iş oranı en yüksek meslek grubu %6,1 ile Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubudur. Bu meslek grubunu %6 ile Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar %4,3 ile Hizmet ve satış elemanları meslek grubu takip etmektedir. En düşük açık iş oranı Yöneticiler ve Nitelik gerektirmeyen mesleklerde görülmektedir. En fazla açık iş kontenjanı(açık iş oranı) %29,3 ile Çelik konstrüksiyon işçisi, %24 ile kaynakçı(oksijen ve elektrik) , %17,3 ile makineci(dikiş) ve satış danışmanı, %12,4 ile mermer işçisi gelmektedir. Bu mesleklerdeki yüksek açık iş oranları meslekte çalışan sayısının azlığından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla makineci, kaynakçı, ön iplik operatörü mesleğindeki açık iş oranları işgücü piyasasının gerçekte talep ettiği meslekleri göstermektedir.

Açık işlerde istenen eğitim düzeyinde en çok dikkat çeken husus genelde(%32,1) herhangi bir eğitim düzeyinin istenmemiş olmasıdır. İşverenlerin çoğu talep edilen eğitim düzeyine fark etmez cevabını vermiştir. İşverenlerin mevcut açık işlerini doldurmak için tercih ettiği eğitim düzeyi ise Lise altı'dır.

Araştırmaya katılan her 100 işyerinden 70'i aradığı elemanın mesleki bilgiye sahip olmasını, 60'ı fiziki yeterliliğe sahip olmasını, 31'i ise takım çalışmasına yatkın olmasını talep etmektedir. Araştırmaya katılan her 100 işyerinin 69'u akraba-eş dost, 58'i İŞKUR aracılığıyla, 7'si Gazete ile eleman aramaktadır.

Temininde güçlük çekilen Meslekler

Bilgi formuna cevap veren 1012 işyerinde toplam 1.768 adet temininde güçlük çekilen mesleklerde açık iş vardır. Başka bir deyişle 2013 yılında her 100 işyerinden 33'ü eleman temininde güçlük çekmektedir. Sektörler içinde en yüksek oranda eleman temininde güçlük çeken sektör %31,4 ile imalattır. İmalat sektörünü %24,1 ile Toptan ve perakende ticaret sektörü takip etmektedir. İnşaat sektöründeki %13,4'lük eleman temininde güçlük çekilme oranı bu sektörü üçüncü sıraya taşımıştır. Bu üç sektördeki temininde güçlük çekilme payı toplamda %69,9 olup genel payın üçte ikisine denk gelmektedir. Temininde en fazla zorluk çekilen meslek %8,8 iken Makineci(Dikiş)'tir tir, yine bu meslek %10,6 açık iş payı ile işverenlerin en fazla aradığı meslektir. %3,8 ile ikinci sırada yer alan mermer işçisi %3,9 açık iş payı ile en fazla talep edilen açık işlerde 4. Sıradadır. Yine temininde en fazla güçlük çekilme de %2,6 ile üçüncü sırada yer alan garson(servis elemanı) en fazla talep edilen açık işlerde 5. Sırada yer almaktadır.

Eleman temininde güçlük çeken her 100 işyerinden 58'i beceriye/niteliğe sahip eleman olmamasından ve meslekte eleman olmamasından, 47'si iş tecrübesine sahip eleman olmamasından, 13'ü çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesinden ve 12'si önerilen ücretin az bulunması nedeniyle eleman temininde güçlük çekmektedir.

Gelecek Dönem İstihdam Eğilimleri

Araştırma sonuçlarına göre 31 Aralık 2013 tarihi sonu itibariyle 6 aylık vadede istihdamın yönü pozitiftir. Artış gösterecek sektörlerin başında 283 kişilik bir artış göstermesi beklenen Toptan ve Perakende ticaret sektörü gelmektedir. Bu sektörü 200 kişilik bir artış göstermesi beklenen imalat sektörü, 139 kişilik bir artış göstermesi

beklenen madencilik ve taş ocakçılık sektörü takip etmektedir. Bu üç sektördeki toplam istihdam artışı 6 aylık süre sonunda gerçekleşmesi beklenen 1.103 kişilik net istihdam artışının %56,3'ünü oluşturmaktadır.

Sektörlerdeki 1 yıllık süre sonunda yani 30 Haziran 2014 sonu itibariyle istihdamın yönü genel itibariyle pozitiftir ve toplam 1.279 net istihdam artışı beklenmektedir. Bu net istihdam artışı Aralık 2013 tarihine göre %15,9'luk bir artış göstermektedir. 1 yıllık süre sonunda net istihdam artışı en fazla 398 kişi ile imalat sektöründe beklenmektedir. İmalat sektörünü 313 kişi ile toptan ve perakende ticaret sektörü, 312 kişi ile inşaat sektörü takip etmesi beklenmektedir. Bu üç sektördeki toplam net istihdam artışı tüm sektörlerdeki toplam net istihdam artışının %79,9'unu oluşturmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre 2013 yılının Aralık ayı sonu itibarıyla net istihdam artışı beklentisi %3,8 iken bu oran 2014 yılı Haziran ayı sonunda 0,6 puan artış göstererek %4,4'e yükselmesi beklenmektedir. Başka bir deyişle ildeki her 100 çalışana karşılık 6 aylık(kısa vadede) sürede 4 net istihdam artışı beklenirken bu değer 1 yıllık sürede yaklaşık 1 puan artış göstererek 5 net istihdam artışına ulaşması beklenmektedir.

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle en yüksek net istihdam değişim oranı %6,6 ile Büro Hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubunda gerçekleşmesi beklenmektedir. Ancak bu meslek grubunda çalışanların toplam içindeki oranı ancak %6,6 olması istihdamdaki küçük artışları yüksek net istihdam değişim oranına dönüştürmektedir. İldeki çalışanların %20,6'sını oluşturan olan sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlardaki %5,1 olan 2013 yılı sonu itibariyle Net istihdam değişimi oranı önem arz etmektedir. Haziran 2014 yılı itibariyle bu değişim oranı iki katına çıkmıştır

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle kısa vadede net istihdam artışı beklenen mesleklerin başını 106 kişilik artışla Müşteri Temsilcisi gelmektedir. Bu mesleği 83 kişi ile Yıkama Makinesi Operatör(Maden), 77 kişi ile Makineci(dikiş) takip etmektedir.30 Haziran 2014 tarihi itibariyle net istihdam artışı beklenen mesleklerin başını 139 kişi ile Makineci(dikiş) mesleği çekmektedir. Bu mesleği 104 kişi ile Müşteri Temsilcisi, 78 kişi ile Mermer işçisi takip etmektedir.31 Aralık 2013 tarihi itibariyle meslekler bazında net istihdam azalışı en yüksek olan meslek 39 kişi ile inşaat boyacısı/boyacı bina mesleğidir. Bu mesleği 37 kişilik azalışla tuğla imal işçisi, 21 kişilik azalışla çimento paketleme işçisi, 10 kişilik azalışla yapı yalıtımcısı, 9 kişilik azalışla mantar yetiştiricisi, 8 kişilik azalışla inşaat elemanları kalıpçısı(elle) takip etmektedir.

GİRİŞ

Sivas ili işgücü piyasası analiz raporunun nihai hedefi ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini ortaya çıkarmak ve bu problemler kaynaklı oluşan işsizliğin azaltılmasına yardımcı olacak makro ve mikro düzeyde öngörülebilir istihdam politikaları oluşturmaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde çalışma ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibariyle yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm olarak işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımına gidilmiştir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hanehalkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibariyle idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir vermemektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibariyle değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı kaçınılmaz olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır. Bu Rapor iki bölüm ve bir sonuç olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.
İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Sivas işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.
Sonuç, Sivas işgücü piyasası arz ve talep yapılarını birlikte ele almakta ve özellikle talep araştırması sonuçlarından yola çıkarak, İŞKUR istatistikleriyle birlikte ilin işgücü piyasasını değerlendirmektedir. Elde edilen bulgular ışığında işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR

Dinamik bir yapıya sahip olan işgücü piyasası işgücü arzı ve işgücü talebinden oluşmaktadır. İşgücü arzı İlin Nüfus, Eğitim ve Ekonomik göstergelerinden, işgücü talebi ise İldeki açık iş ve İşe Yerleştirme göstergelerinden etkilenmektedir. Dolayısıyla işgücü arz ve talep veri setlerini nitelik ve nicelik yönünden tevil etmek İşgücü Analizlerinin vazgeçilmezlerindendir.

İşgücü arz analizlerinde kullanılan veri setlerinden nüfus ve eğitim göstergelerini iller itibariyle ve yıllık bazda bulmak mümkün iken ekonomik yapı ve işgücü piyasası veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel (İBBS 2 bölgeleri)[1] veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik indeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle bölgesel göstergelerin, kapsadığı illeri temsil ettiğini söylemek her bölge için geçerli olmayacaktır ve bölge istatistikleri kullanılarak yapılan yorumlarda bu hususa dikkat edilmelidir.

Türkiye İstatistik Kurumu nüfus bilgileri yaş, cinsiyet ve eğitim düzeyi, istihdam oranı, işgücüne katılma oranı, işsizlik oranı bakımından il bazında yayınlanmasına rağmen, kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus, işgücü, istihdam ve işsizlik sayıları yönünden bölgesel yayınlanmaktadır. Bu durum Sivas ili için kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus, istihdam sayısı ve işsiz sayısının net olarak ortaya çıkmasına engel teşkil etmesi, TR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) bölgesindeki toplam işgücü, istihdam ve işsiz sayısının yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, iş arama süresi ve iş arama nedenine göre sınıflandırılmış verilerin Sivas özelinde yorumlama gerekliliğini ortaya koymuştur.

EKONOMİK VERİLER

İlin oluşturduğu katma değer, kişi başına düşen gelir, büyüme hızı, özel ve kamu sektörü yatırımları gibi ekonomik değişkenler ilin sosyo-ekonomik hacmini ortaya koyan temel unsurların başında gelmektedir. Ekonomik veri setinin önemli bir bölümünü il ve hatta bölgesel bazda bulmak mümkün değildir.

İlin ekonomik gücünü gösteren temel gösterge illerin milli geliridir. TÜİK illerin milli gelir hesaplamasını 2001 yılından itibaren yayınlamamaktadır. Bu serinin yerine üretilmeye başlanan katma değer ve yıllara göre gelişimini gösteren istatistikler 2008 yılından bu yana üretilmemektedir. Son yıllara ait verinin eksikliğine rağmen, geçmiş yıllarda üretilen verilerin değer kabul ederek bunun üzerine yorum yapmak zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

2008 verilerine göre Sivas ilinin yer aldığı bölgede Gayri Safi Katma Değer[2] itibariyle hâkim sektör % 57,5 pay ile hizmetler sektörüdür. İkinci sırada % 30 ile sanayi yer almaktadır. Tarım sektörü, % 12,5 ile en az paya sahiptir. Yıllar itibari ile tarım sektöründe gerçekleşen 5 puanlık düşüş sanayi ve hizmet sektörüne kaymıştır. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde gerçekleşen tarımdaki değer azalışı hem Türkiye genelinde hem deTR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) özelinde kendini göstermiştir. Özellikle hizmetler sektöründe meydana gelen

[1] Bölgesel sınıflama üç düzeyden oluşmaktadır. İlk aşamada idari yapıya uygun olarak 81 il, 3.düzeyde bölge birimleri olarak tanımlanmıştır. Ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi yönlerden benzer illerin belirli bir nüfus büyüklüğü de dikkate alınarak gruplanması ile 26 birim 2. Düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır. Yine aynı kritere göre 2. düzey bölge birimlerinin gruplanması sonucu 12 birim 1. düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır.

[2] İl ekonomisinin en önemli göstergesi olan İllerin Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla değerleri 2001 yılından itibaren hesaplanmamaktadır. Bu serinin yerine üretilen Gayri Safi Katma Değer İstatistiklerinin en son yayınlanma yılı 2011 yılı olup, 2008 yılı değerlerini içermektedir. 2009 yılı değerlerine ilişkin veri seti henüz yayınlanmamıştır. Serinin başlangıç yılı 2004 yılıdır.

artışlar tüketim harcamalarının artmasına bir gösterge olarak kabul edilebilir. 2004 yılında 2 milyon TL olan dış ticaret fazlası 2008 yılına gelindiğinde kendini 6 milyon TL'lik dış ticaret açığına bırakmıştır. İl özelinde GSYH'nin düşmesine neden olacak bu durum özellikle tüketim harcamalarının artması dolayısıyla hizmet sektörünün GSKD içindeki payın artmasına neden olmuştur. Bununla beraber yatırım harcamalarında meydana gelen artışlar sanayi sektöründe ki GSKD'nin artmasına neden olacaktır. Tarımda meydana gelen makineleşmenin ve hızla atılım gerçekleştiren teknolojik gelişmelerin etkisi gözlenmektedir. Sanayi sektöründe meydana gelen iki puanlık artış hizmet sektörünün gerisinde yer almaktadır.

TR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) bölgesindeki 2004-2008 yılları arasında Gayri Safi Katma Değerde gerçekleşen bu değişimler ekonominin gidişatını dolayısı ile istihdamının yönünü belirlemektedir. Enflasyon, döviz kuru ve diğer etkin ekonomik göstergelerin sabit olduğu varsayımı altında GSKD de hizmetler ve sanayi sektöründeki artışlar istihdamın bu sektörlerde yoğunlaşacağını göstermektedir. Bununla beraber tarım sektöründe gerçekleşen GSKD azalışı işgücünü etkileyen diğer faktörler sabitken bu sektörde istihdamın azalışına neden olacaktır. Hülasa olarak işgücü tarım sektöründen hizmetler ve sanayi sektörüne kaydığı öngörülebilir.

Bu veriler Gayri Safi Katma Değeri içindeki payı Türkiye ortalamasına göre değerlendirildiğinde Hizmet sektörü ortalamanın 7 puan altında yer alırken, Tarım ve Sanayi sektörü 3-4 puan Türkiye ortalamasının üstünde yer almaktadır. Bu durum yıllar itibari ile TR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) bölgesinin GSKD Türkiye sıralamasında mevcut sırasını(15. Sıra) değişimine çok etki göstermemiştir. Hizmetler sektöründe meydana gelecek GSKD artışındaki yoğunluk ili üst sıralara taşıyacaktır.

TR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) bölgesinin 2004 yılında tarım sektörü ile Türkiye geneli GSKD den aldığı pay %3,9 iken bu pay azalarak 2010 %3,7 ye sanayi sektöründen aldığı pay %2,4 lük pay aratarak %2,6 ya hizmetler sektöründen aldığı %2,1'lik pay değişmemiştir. 2004 yılında bölgedeki kişi başı Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla 5205 TL iken 2010 yılında bu değer 9972 TL'dir. Bu değer ile bölge, kişi başına Türkiye'de yaratılan katma değerden % 26 daha az katma değer yapmaktadır. Bununla beraber 2007 yılı itibari ile 7801 TL olan kişi Başı GSYH 2010 yılı itibari ile % 15 azalmasına rağmen nüfus % 11 oranında artmıştır

Grafik 2- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde Sektörlere Göre Gayri Safi Katma Değer, 2004-2008 %

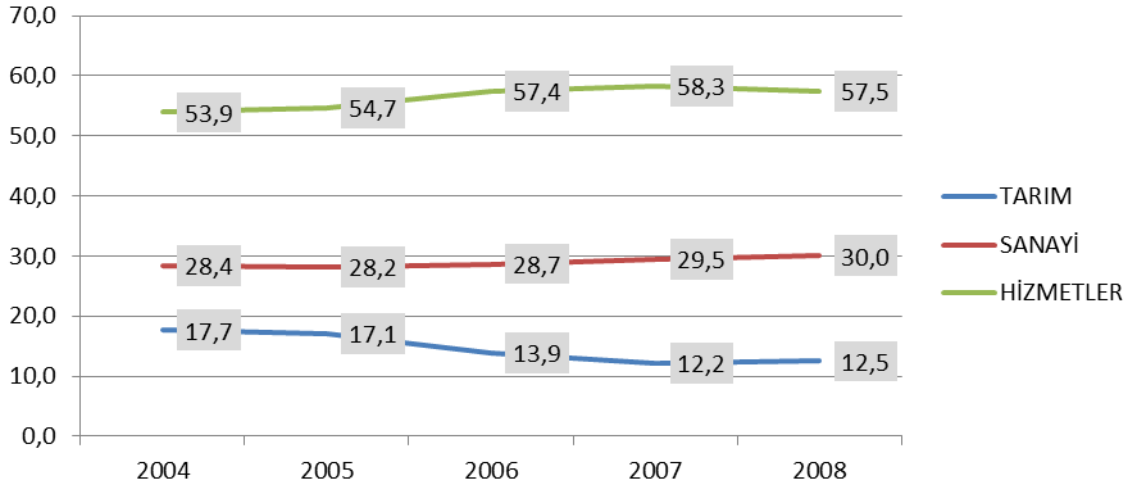

Kaynak: TÜİK

2013 yılı Sivas İlinin toplam kamu yatırımlarından aldığı pay % 0,5 ile sınırlı kalırken, en yüksek kamu yatırım payı da % 28 ile tarım yatırımlarında gerçekleşmiştir. İkinci sırada %20 ile ulaştırma ve haberleşme sektöründe üçüncü sırada %18 ile eğitim sektörü yer almaktadır. Hâkim üç sektörde ise bu durum genel olarak %52 ile hizmetler sektörü, % 28 ile tarım sektörü, % 20 ile sanayi sektörü kamu yatırımlarının nisbi ağırlığını göstermektedir.

GSKD ile kamu yatırımları beraber değerlendirildiğinde katma değeri yüksek olan sanayi sektörüne yapılan yetersiz kamu yatırımları bu sektörün gelişimini kısıtlayacaktır ayrıca tarım sektöründe yapılan yüksek kamu yatırımları bu sektörün gereksiz şişmesine sebep olacaktır.

Grafik 2- Sivas İli Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımları, 2013 %

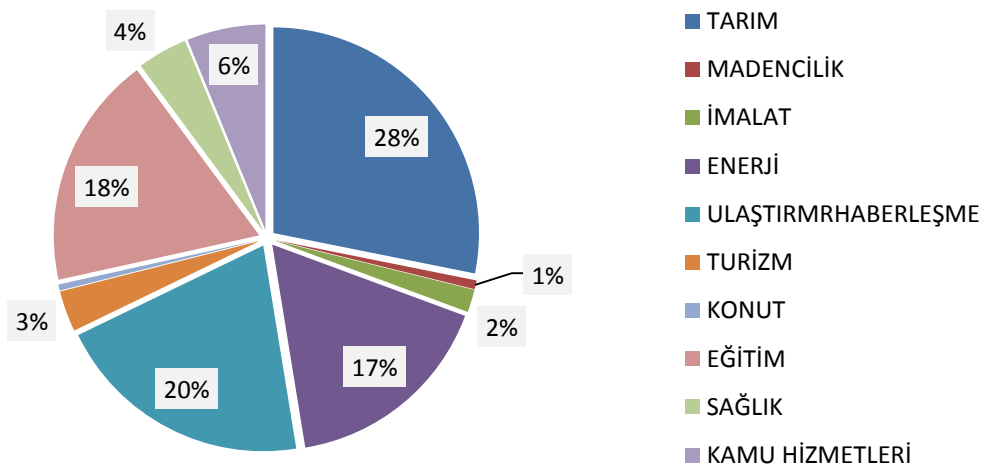

Kaynak: TÜİK

Sivas ilinin 2012 Ocak-Ekim döneminde Şirketler ve Gerçek Kişilerdeki açılan işyerlerinin kapananlardan oldukça fazla olduğu anlaşılmaktadır. 2012 yılında açılıp kapanan işyerleri incelendiğinde ilde açılan gerçek kişi-ticari işletmelerin sayısı kapananların sayısının yaklaşık üç katıdır. 2012 yılında ilde açılan her 100 ticari işletmeye karşılık 35 işletme kapanmıştır. Diğer bir ifade ile ticari işletmeler için devinim orta düzeydedir. Şirketlerde ise devinim daha az yaşanmış, açılan her 100 şirkete karşılık 25 şirket kapanmıştır.2011 yılına göre açılan işyeri sayısı %8 azalmış, aynı şekilde kapanma oranları da %10 azalmıştır

Tablo 1- Sivas İli Kurulan Ve Kapanan İşyeri Bilgileri, 2011-2012

2012 Ocak-Aralık (On iki Aylık)								2011 Ocak-Aralık (On iki Aylık)							
Kurulan			Tasfiye		Kapanan			Kurulan			Tasfiye		Kapanan		
Şirket	**Koop.**	**Ger. Kişi Tic. İşl.**	**Şirket**	**Koop.**	**Şirket**	**Koop.**	**Ger. Kişi Tic. İşl.**	**Şirket**	**Koop.**	**Ger. Kişi Tic. İşl.**	**Şirket**	**Koop.**	**Şirket**	**Koop.**	**Ger. Kişi Tic. İşl.**
136	8	278	44	19	37	23	97	198	6	295	49	36	29	18	124

Kaynak: Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi

2012 yılı yatırım teşviklerinin %91'i yerli sermaye ve %9'u yabancı sermayeden oluşmaktadır. Bu teşvikler itibariyle öngörülen 902 kişilik toplam istihdamın %95'i yerli sermayede gerçekleşmesi beklenmektedir. Toplam istihdamın %88'i sanayi sektöründe %12'si ise hizmetler sektöründedir. Tarım sektöründe ise herhangi bir yatırım teşviği bulunmamaktadır. Yatırım teşviklerinin sektörlere göre dağılımının GSKD, kişi başı GSYH ve Kamu yatırımları ile uyum sağlamadığı anlaşılmaktadır. Bu uyumsuzluk beklenen istihdam öngörülerinin de düşük değerlerde gerçekleşmesine neden olabilir.

Tablo 2- Sivas İli Yatırım Teşvikleri, 2012

Sermaye Türü	Sektörü	Sabit Yatırım (Milyon TL) Toplam	İstihdam Toplamı
Yabancı Sermaye		14	40
	İMALAT	14	40
Yerli Sermaye		150	862
	HİZMETLER	23	107
	İMALAT	48	543
	MADENCİLİK	79	212
Genel Toplam		164	902

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

Bölgesel Gayri Safi Katma Değerler, il bazında Kişi başı Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla, ildeki kamu yatırımları ve ildeki yatırım teşvikleri birlikte değerlendirilerek uygulamaya alınmalıdır bu değişkenler birbiri için veri niteliğindedir. Kamu yatırımları ve yatırım teşviklerinin belirlenmesi Gayri Safi Katma Değer bilgilerine yer verilmesi gerekmektedir Bu doğrultuda TÜİK'in GSKD değerlerini hesaplama süresini kısaltması gerekmektedir. Her yıl belirlenen kamu yatırım ve yatırım teşvikleri geçmiş GSKD verileri üzerinden anlam ifade etmeyecektir. Bununla beraber sektörel olarak da bu değişkenlerin uyum içeresinde olması gerekmektedir.

SEGE Araştırması

İllerin ve bölgelerin gelişmişlik düzeylerinin karşılaştırmalı olarak ölçülmesinde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE) Araştırmalarının ayrı bir yeri bulunmaktadır. SEGE araştırması ile illerin ve bölgelerin gelişmişlik sırası tespit edilebilmekte, yapılan kademelenme çalışmaları ile illerin ve bölgelerin hangi gelişme grubunda yer aldığı görülebilmekte, böylece kaynakların daha etkin kullanımı ve dengeli kalkınmanın sağlanması için gerekli olan analiz altyapısı sağlanmış olmaktadır. Bölgesel gelişmenin farklı yönlerinin de yapılan analiz çalışmalarında göz önüne alınması gereğinden hareketle, SEGE çalışmasında ***demografi, istihdam, eğitim, sağlık, mali göstergeler, rekabetçi ve yenilikçi kapasite, erişilebilirlik ve yaşam kalitesi alanlarından da değişkenler*** kullanılmıştır. Böylece, SEGE-2011 çalışmasında sekiz farklı alandan seçilen 61 değişken kullanılmıştır. Yapılan analiz çalışması neticesinde, 81 ile ilişkin SEGE sıralamaları elde edilerek, yeni teşvik sistemine de esas teşkil eden altı gruplu il kademeleri belirlenmiştir. Çalışmada kullanılan değişkenlerin teknik ve bilimsel bir yaklaşımla seçiminde şu hususlar gözetilmiştir; İlin ülke içerisindeki ekonomik ağırlığı, Sosyal gelişmişlik seviyesi,

Bireysel zenginlik ve refah düzeyi, İl ölçeğinde ekonomik ve sosyal gelişmişlik ile bireysel refah arasındaki denge, Veri teminine ilişkin süreklilik. Çalışma sonucu elde edilen 2011 yılı İllerin Sosyo-. Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması EK'te sunulmaktadır. Yapılan değerlendirmeler neticesinde, illeri temelde yüksek, orta ve düşük olmak üzere üç gelişmişlik kademesinde incelemek mümkündür. Orta gelişmişlik grubunda olan iller ise, dört alt kademeye ayrılmaktadır. Bu çerçevede, iller toplamda altı kademeli bir gelişmişlik dağılımı göstermektedir. Buna göre, birinci kademe gelişmiş 8 il, ikinci kademe gelişmiş 13 il, üçüncü kademe gelişmiş 12 il, dördüncü kademe gelişmiş 17 il, beşinci kademe gelişmiş 16 il ve altıncı kademe gelişmiş 15 il bulunmaktadır.

SEGE-2011 sonuçlarına göre TR72 Bölgesi 0,1130 endeks ile 2.Gelişmişlik kademesi ile 26 bölge içerisinde 14. sırada yer almıştır. Sivas ili ise -0,2208 endeks ile 4. Gelişmişlik kademesi ile orta gelişmişlik grubunda iller içerisinde 49. Sırada yer almıştır. Kayseri 17. Sırada, Yozgat 65. Sırada yer almıştır. TR72 bölgesinin lokomotifi Kayseri ilidir. SEGE araştırmasındaki istihdam değişkenleri işsizlik oranı, işgücüne katılma oranı, istihdam oranı, faal nüfus, ortalama günlük kazanç gibi verilerin kullanılması Sivas ilindeki olumsuz işgücü verileri ilin Türkiye genelindeki sıralamasını önemli ölçüde etkilemiştir.

NÜFUS GÖSTERGELERİ

Demografik yapı bir yerleşim yerinin bütün sosyal, ekonomik ve toplumsal yapılarını oluşturan en etkin temel yapı taşıdır. Bu nedenle İstihdam, İşgücü gibi çalışma hayatının unsurları da nüfus göstergelerinden etkilenmektedir. İl nüfusunu cinsiyet, ikamet edilen merkez/ilçe, yaş ve öğrenim gibi guruplara ayırarak detaylandırmak ve yıllara göre nüfusu etkileyen göç, doğum ve ölüm gibi faktörleri irdelemek İlin istihdamı ve işsizliği üzerine önemli veriler elde etmemizi sağlayacaktır.

Sivas il nüfusu 2009 yılı sonrasında % 1,5 düşüş ile 2012'de 311.893 erkek ve 311.642 kadın olmak üzere toplam 623.535 kişi seviyesindedir. Bu düşüş oranı erkeklerde %2,2 kadınlarda ise %0,8 olarak gerçekleşmiştir. Bu düşüş % 9,5 ile tamamen belde ve köylere aittir. Bir diğer ifade ile il ve ilçe merkezlerinde 2009-2012 yılları arasında artan –azalan bir nüfus seyri olmakla beraber genel olarak 2012 yılı sonu itibari ile % 2,5 bir artış gerçekleşmiştir. Dolayısı ile belde ve köylerdeki nüfusun bir kısmının il ve ilçe merkezlerine bir kısmının ise başka bir ile göç ettiği söylenebilir. Bununla beraber il ve ilçe merkezlerinde meydana gelen artışın ise başka illerden ve il sınırlarındaki belde ve köylerden göç alma vasıtası ile gerçekleştiği söylenebilir.

2004- 2008 yılları arasında tarım sektöründe meydana gelen GSKD azalışının sonraki yıllarda devam edeceği varsayımı altında özellikle ekilebilir tarım arazilerinin bulunduğu belde ve köylerdeki nüfus azalışını tetiklediği söylenebilir. Yine bu tarih aralığında hizmetler ve sanayi sektöründe meydana gelen GSKD artışı il ilçe merkezlerinde nüfusun artmasına neden olabilir. Bu doğrultuda kişi eğitim, sağlık ve diğer faktörler sabitken katma değeri daha yüksek olan sektörleri dolayısıyla bu sektörlerin yerleşim yerlerini tercih edebilirler. Dolayısıyla çalışabilir faal nüfusun bu yerleşim merkezlerine geçmesi düşünülebilir.

Tablo 3- Sivas İli Nüfus Verileri, 2009-2012

	Toplam			İl ve ilçe merkezleri			Belde ve köyler		
	Toplam	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**
2009	633 347	318 905	314 442	417 756	210 845	206 911	215 591	108 060	107 531
2010	642 224	328 304	313 920	433 932	224 145	209 787	208 292	104 159	104 133
2011	627 056	314 206	312 850	425 297	212 892	212 405	201 759	101 314	100 445
2012	623 535	311 893	311 642	428 426	214 254	214 172	195 109	97 639	97 470

Kaynak: TÜİK

2009-2012 yılları arasında 0-14 çalışma çağında olmayan yaş grubunda % 1,5'luk düşüş gerçekleşmiştir. Bu durum doğum oranlarının azaldığının göstergesi olabileceği gibi ilin göç verdiğinin de göstergesi olabilir; ancak her iki durumda da uzun vadede ildeki çalışabilir aktif nüfusun azalacağına işarettir. Yine ilgili yıllarda 65 yaş ve üzeri nüfusta meydana gelen %1,1'lik artış çalışma hayatına girişte zorlanan yaşlı nüfusun etkisiyle kısa vadede işgücünün azalmasına etkide bulunacaktır. 15-64 yaş nüfus ise %0,4'lük artış gerçekleştirmiştir. Bu durumda doğum ve ölümler çalışabilir faal nüfusu direkt etkilemektedir. Yıllar itibari ile GSKD'de meydana gelen artışlar üretilen, tüketilen ve yatırım yapılan mal ve hizmetlerin artış göstermesinin sonucudur. Bu sonuca paralel olarak ildeki işgücünün de artması ekonomi, emek ilişkisinin uyum içerisinde yürümesi için kaçınılmaz bir etkendir. Hâlbuki Sivas ili için GSKD'de meydana gelen artışlara paralel olmaksızın nüfus ve işgücü azalışları ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla ilde doğum oranlarının artırılması ve 65 yaş üzeri nüfusun işgücüne dâhil edilmesi elzemdir.

Grafik 3- Sivas İli Yaşa Göre Nüfus Dağılımı, 2009-2012 Yılı %

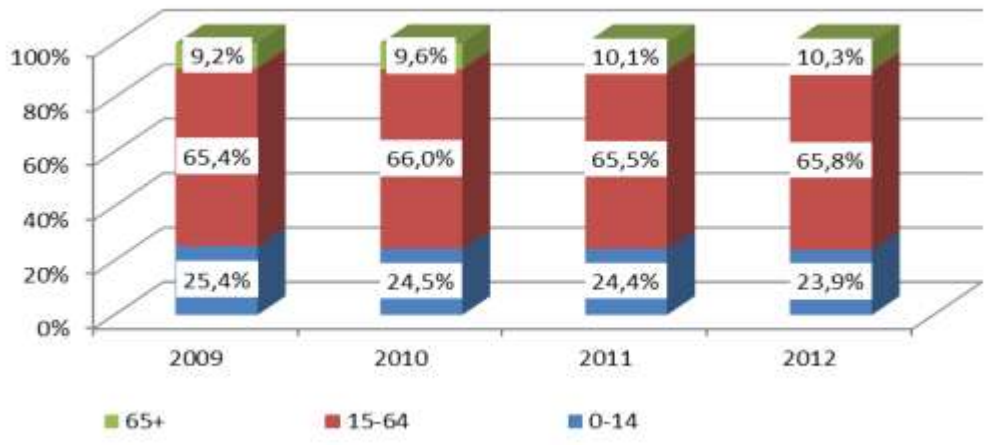

Kaynak: TÜİK

Sivas ili 2012 yılı nüfus verilerine göre çalışan her 100 kişi için 52 kişi bağımlı bulunmaktadır. İldeki doğum oranlarının artışı işgücüne dâhil olanların artışına sebep olması hasebiyle çocuk bağımlılık oranında meydana gelen artışlar müspet kabul edilmelidir. Ancak yaşlı bağımlılık oranı için bu düstur geçerli değildir. Çünkü yaşlı bağımlılık oranındaki artışlar işgücüne katılma oranını azaltmaktadır.2012 yılı itibariyle erkeklerdeki çocuk bağımlılık oranı kadınlardaki çocuk bağımlılık oranından %0,3 fazla olmakla beraber, kadınlardaki yaşlı bağımlılık oranı ise erkeklere göre %2,3 daha fazladır. Genel bağımlılık oranında ise kadınlar erkeklerden %2,1 daha fazladır. Bu durum 65 yaş sonrası kadınların işgücüne dâhil olmalarının erkeklere göre daha zor olduğunun göstergesidir.

Grafik 4- Sivas İli Yaş Bağımlılık Oranları, 2012 %

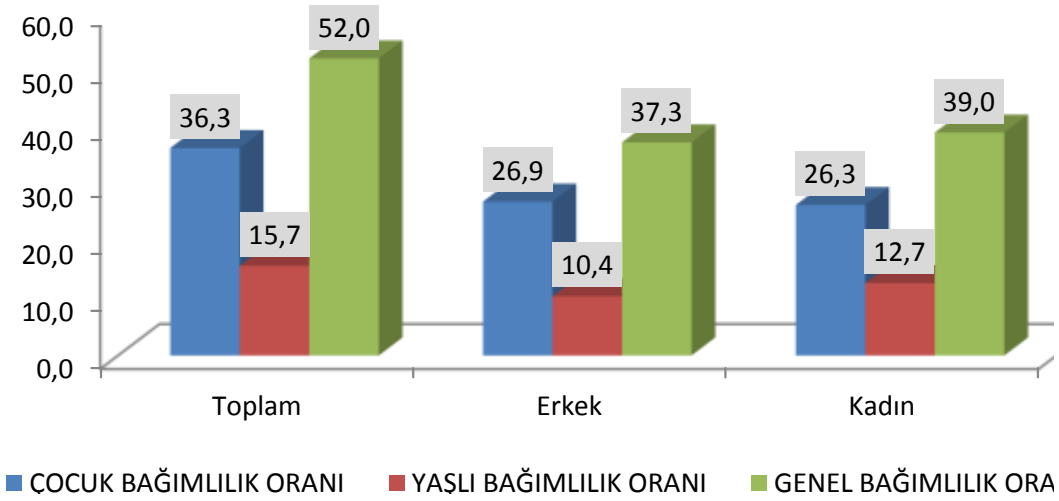

Kaynak: TÜİK

Sivas ili 15+ yaş nüfusun %66'sı lise altı, %22 lise ve dengi okul, %9'u ise yükseköğretim mezunudur. Cinsiyet olarak ise erkeklerin %59'u kadınların ise % 72' si lise altı eğitim seviyesine sahiptir. Lise ve dengi okul mezunu erkeklerin oranı % 27, kadınların oranı ise% 17'dir. Yükseköğretim mezunu erkeklerin oranı % 12 kadınların oranı ise % 7'dir.

Bu veriler doğrultusunda eğitim seviyesindeki artış o eğitim seviyesindeki nüfusta azalışa neden olmaktadır. Bu çıkarım erkeklere göre kadınlarda daha etkindir. 15+ yaş grubunda ki aktif çalışabilir nüfus ele aldığında işgücü piyasasında yer alan nitelikli açık işlerin doldurulamayacağı eğitim seviyesindeki düşüklükten anlaşılmaktadır. Diğer bir ifade ile ildeki bu nüfus yapısı daha çok nitelik gerektirmeyen meslek gruplarındaki açık işlerin doldurulmasını sağlayacaktır. Dolayısıyla işgücü piyasası nitelikli açık iş üretmekte zorlanacağı gibi bu nitelikli açık işi kapamakta daha fazla zorlanacaktır. Yıllar itibariyle niteliksiz işgücüne diğer sektörlere göre daha fazla istihdam oluşturan tarım sektöründeki GSKD'nin nitelikli işgücüne istihdam sağlayan sanayi ve hizmetler sektörüne kayması göz önüne alındığında 15+ yaş nüfustaki eğitim seviyesi düşüklüğünün sanayi ve hizmetler sektöründeki nitelikli açık işleri doldurması oldukça zor görülmektedir. Bu doğrultuda yapılması gereken nitelikli işgücüne sahip sanayi ve hizmetler sektörüne nitelikli eleman yetiştirmek için kısa vadede lise altı eğitim seviyesinde yer alanların işgücü yetiştirme programları ile nitelikli hale getirmek, orta ve uzun vadede ise okullaşma oranlarının artırarak lise altı mezunlarının sayısını azaltmak gerekmektedir.

Tablo 4- Sivas İli 15+ Yaş Nüfusun Eğitim Durumuna Göre Dağılımı, 2012

	Toplam	Erkek	Kadın
Lise altı	309.973	138.066	171.907
Lise veya dengi okul mezunu	103.362	62.959	40.403
Yüksekokul veya fakülte mezunu	42.896	25.860	17.036
Yüksek lisans mezunu	1.980	1.282	698
Doktora mezunu	944	629	315
Bilinmeyen	13.839	5.919	7.920
Toplam	**472.994**	**234.715**	**238.279**

Kaynak: TÜİK

Sivas ili 2009-2012 yılları arasında hem göç almış hem de göç vermiştir. Ancak verdiği göç daha fazladır. Bu nedenle net göç hızı eksi değerlerdedir. 2010 yılında artışa geçen net göç hızı 2012 yılında %-9,5'e düşerek 2009 seviyelerine yaklaşmıştır. İldeki alınan göç ve verilen göç değerleri birbirine yakın olduğu gibi İstanbul, Ankara ve Kayseri illeri alınan ve verilen göçte ilk üç sırayı oluşturmaktadır. İlin aldığı ve verdiği göçlerin temel nedenleri nitelik olarak açıklanmadığı için net göç hızı bilgisi işgücünün değişimi hakkında çokta bilgi vermemektedir. Ancak yine de net göç hızının eksilerde olması nüfusun azalmasını dolaysıyla işgücünün de bu azalmadan etkileneceğini göstermektedir. Bununla beraber 2012 yılı toplam göç hacmi 48.933 kişi ile toplam il nüfusunun yaklaşık % 8' ini oluşturmaktadır. Bu durum toplam göç hacminin işgücüne etkisinin de en fazla % 8 değerinde olacağını göstermektedir.

Tablo 5- Sivas İli Net Göç ve Net Göç Hızı, 2009-2012

	ALDIĞI GÖÇ	VERDİĞİ GÖÇ	NET GÖÇ	NET GÖÇ HIZI
2009	23217	28585	-5368	-8,44
2010	23467	31362	-7895	-12,22
2011	22884	30131	-7247	-11,49
2012	21492	27441	-5949	-9,5

Kaynak: TÜİK

EĞiTiM GÖSTERGELERİ

İlin istihdam göstergeleri açısından ilköğretimden ortaöğretime ve ortaöğretimden yükseköğretime geçişte görülen eğitime devam edip etmeme durumları önem teşkil etmektedir. Okuldan ayrılan genç nüfus potansiyel işgücüdür. Bu kesim ilk kez iş arayan kesim olarak öncelikle potansiyel işsiz olarak işgücü piyasasına giriş yapacak, iş bulan kesim de istihdamda yer alacaktır. Bir kısmı ise işgücü piyasası dışında yer alacaktır.

Sivas ilinde 2012/2013 eğitim döneminde 50.165 ilköğretim, 13.304 lise ve 11.461 meslek lisesi eğitime devam etmektedir. Sivas ilinde 2011/2012 döneminde ilköğretimden mezun olan 10.757 öğrenciden 9.973'ü genel ve mesleki ve teknik orta öğretim olmak üzere orta öğretime devam etmektedir. İlköğretimden mezun olan öğrencilerin % 7,2'sine karşılık gelen 784 öğrenci eğitim hayatından tamamen ayrılmıştır. Diğer bir ifade ile ilköğretimden mezun olan her 100 öğrenciden 7'si işgücüne dâhil oluyor. İlköğretimde mesleki bir eğitim verilmediği için işgücüne dâhil olan bu nüfus ya niteliksiz işlerde istihdamda yer alacak veya işsiz grubunda yer alacaktır. 2012 yılında eğitimde yer alan 4+4+4 sistemiyle bu durumun tamamen ortadan kalkacağı kesindir

Tablo 6- Sivas İli İlk Ve Orta Öğretimde Okuyan, Yeni Kayıt Ve Mezun Öğrenci Sayıları, 2010-2013

	İlköğretim[3]			Orta öğretim			Mesleki ve teknik orta öğretim		
Öğretim yılı	**Okuyan**	**Yeni kayıt**	**Mezun**	**Okuyan**	**Yeni kayıt**	**Mezun**	**Okuyan**	**Yeni kayıt**	**Mezun**
				Toplam					
2010/2011	90.440	10.115	11.077	21.934	5.207	3.642	19.256	4.361	2.747
2011/2012	88.100	10.189	10.757	22.210	4.673	3.412	19.027	4895	3.019
2012/2013	88.152	13.582	-	22.817	4.208	-	20.261	5.765	-
				Erkek					
2010/2011	46.354	5.125	5.672	11.427		1.758	11.318	2.503	
2011/2012	45.015	5.272	5.533	11.507	2.316	1.589	10.896	2.797	1.626
2012/2013	44.605	6.874	--	11.741	1.980	-	11.401	3.164	-
				Kadın					
2010/2011	44.086	4.990	5.405	10.507		1.884	7.938	1.858	1.231
2011/2012	43.085	4917	5.225	10.703	2.537	1.823	8.131	2.103	1.393
2012/2013	43.547	6.708	-	11.076	2.228	-	8.860	2.601	-

Kaynak: MEB

Orta öğretime kayıt olanlar sayısı yıllar itibariyle incelendiğinde Sivas ili için dikkat çeken husus mesleki ve teknik ortaöğretime kayıtlı olan öğrenci sayısındaki artıştır. 2007-2008 eğitim döneminde İldeki genel orta öğretime kayıtlı olan öğrenci sayısı 2012/2013 eğitim dönemine gelindiğinde %27'lik bir artışla 22.817 öğrenci seviyesine yükselmişken, mesleki ve teknik ortaöğretim için %74'lük bir artış ile 20.261 seviyesine ulaşmıştır. Böylece geçmiş yıllardaki düz lise, meslek lisesi öğrenci sayısı arasındaki fark azalmıştır. Bu çıkarımın ışığında gelecek dönemde işgücüne mesleki niteliğe sahip işgücünün artış göstereceği söylenebilir.

Tablo 7- Sivas İli Orta Öğretim Öğrenci Sayıları, 2007-2013

	Genel Orta Öğretim	Mesleki ve Teknik Orta Öğretim	Toplam
2007/2008	18.009	11.675	29.684
2008/2009	20.192	14.242	34.434
2009/2010	20.282	17.242	37.524
2010/2011	21.934	19.256	41.190
2011/2012	22.210	19.027	41.237
2012/2013	22.817	20.261	43.078

Kaynak: MEB

[3] *2012-2013 yıllarında ilkokul ve ortaokulda okuyanlar toplam şeklinde gösterilmiştir*

2011-2012 eğitim dönemi incelendiğinde ilköğretimdeki net okullaşma oranı neredeyse % 100' e yakın değer aldığı görülmektedir. Bu okullaşma oranı erkek ve kadınlar için birbirine yakın değerler almaktadır. Ortaöğretim deki okullaşma oranı ise ilköğretime göre % 30 daha azdır. Kadınların Ortaöğretimdeki net okullaşma oranı erkelere göre %4 daha azdır. Mesleki ve Teknik Ortaöğretimdeki net okullaşma oranı genel ortaöğretimdeki net okullaşma oranı ile yakın değerler almaktadır. Bununla beraber mesleki eğitimdeki erkek okullaşma oranları kadınlardan %8 daha fazladır.

Tablo 8- Sivas İli Eğitim Seviyesine Göre Okullaşma Oranı, 2011-2012 %

	İlköğretim			Ortaöğretim			Genel Ortaöğretim			Mesleki Ve Teknik Ortaöğretim		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
BRÜT	105,27	105,42	105,11	91,69	97,9	85,26	49,38	50,28	48,45	42,31	47,61	36,81
NET	99,21	99,38	99,02	70,53	72,88	68,08	35,4	33,84	37,03	35,12	39,05	31,05

Kaynak: MEB

İldeki okullaşma oranlarının son üç yıl verileri incelendiğinde ilköğretimde 2009-2010 yılında %97,64 olan net okullaşma oranı 2011-2012 eğitim döneminde yaklaşık 2 puanlık artışla %99,21 olmuştur. Ortaöğretimde bu durum yaklaşık %5'lik artışla %70,53 olmuştur. Mesleki ve Teknik Ortaöğretimdeki okullaşma oranı genel ortaöğretime göre daha fazla artış göstermiştir. Katma değeri yüksek olan sanayi ve hizmetler sektörünün ihtiyacı olan nitelikli elemanların yetiştirilmesinde önemli bir yere sahip olan meslek liselerindeki okullaşma oranları 2011-2012 döneminde %35,12 seviyelerine gelerek düz lise arasındaki okullaşma oranı farkının kapatması işgücü piyasasını olumlu yönde etkileyecektir.

Grafik 5- Sivas İlinde Okullaşma Oranları, 2009-2012 %

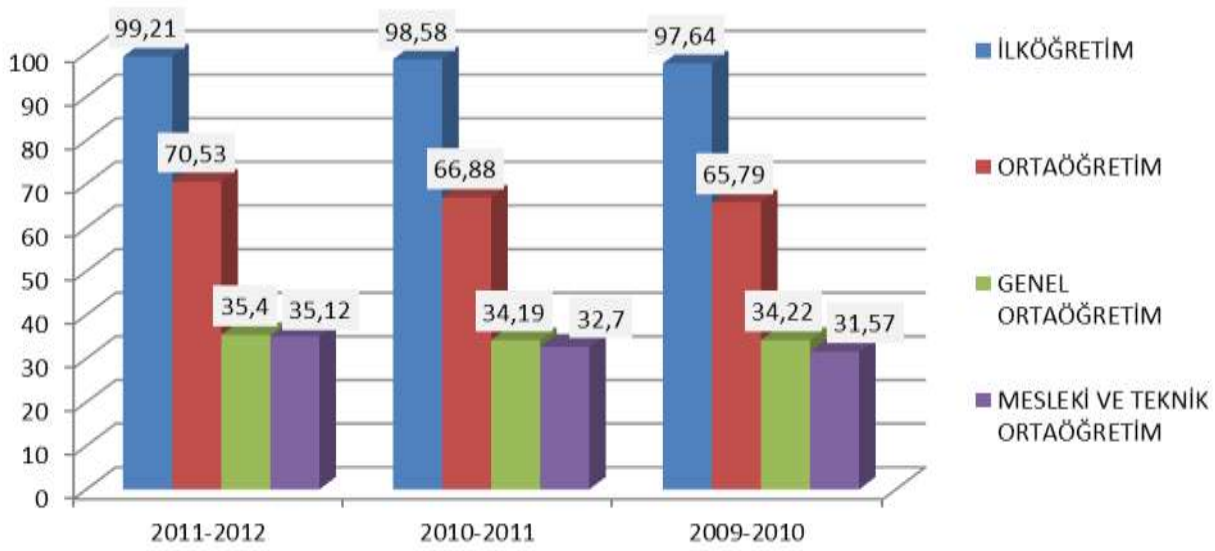

Kaynak: MEB

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

TÜİK hane halkı işgücü anketlerine göre 2005 yılından 2012 yılına kadar olan sürede TR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesindeki kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus, %4 aratarak 1.657.000 kişi, işgücü %27 artarak 852.000 kişi, istihdam edilenler %32 artarak 782.000 kişi seviyesine gelmiştir. Buna karşılık işsiz sayısı ise %9 azalarak 69 bin sayısına gerilemiştir. Bununla beraber işgücüne dâhil olmayan nüfus ise %13 azalarak 805.000 kişi olmuştur.

Tablo 9- TR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesi Genel İşgücü Göstergeleri, 2005-2012 %

	Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus(bin)	İşgücü (bin)	İstihdam edilenler (bin)	İssiz (bin)	İşgücüne katılma oranı %	İşsizlik oranı %	Tarım dışı işsizlik oranı %	İstihdam oranı %	İşgücüne dâhil olmayan nüfus (bin)
2012	1.657	852	782	69	51,4	8,2	-	47,2	805
2011	1.661	832	743	89	50,1	10,7	16,4	44,7	829
2010	1.655	731	631	100	44,2	13,7	18,2	38,1	924
2009	1.647	668	580	88	40,6	13,2	17	35,2	979
2008	1.624	645	572	73	39,7	11,4	15,1	35,2	979
2007	1.597	649	573	75	40,6	11,6	14,9	35,9	949
2006	1.595	617	546	71	38,7	11,5	14,2	34,2	978
2005	1.590	669	593	76	42,1	11,4	15,6	37,3	921

Kaynak: TÜİK

2005-2012 yılları itibariyle işgücüne katılma oranı 9,3 puan, istihdam oranı 9,9 puan artış göstermiştir. Buna karşılık işsizlik oranı 3,2 puan azalış göstermiş ancak tarım dışı işsizlik oranı 0,8 puan [4] artış göstermiştir. Bu durum tarım dışı sektörlerin hâkim olduğu kent merkezlerinde işsizliğin arttığının göstergesidir. Her ne kadar bölgesel olarak işsizlik azalsa da tarımda azalan işgücünün tarım dışı sektörlere kaymasına ve tarım dışı işsizlik oranının artmasına neden olmuştur.

İşgücüne dâhil olmayan nüfusta yıllar itibariyle meydana gelen küçük azalışlar nedeniyle işgücüne yeterli giriş yapılmaması işgücüne katılma oranının düşük seyir izlemesine etken olmuştur. Bu durum işsiz kalma riskini azalttığı için işsizlik oranı düşme eğilimi göstermiştir. Bölgesel olarak işgücüne katılma oranı arttığında işsizlik oranı da artış gösterecektir.

Grafik 6- TR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesi İşgücüne Katılma Oranı, İşsizlik Oranı, Tarım Dışı İşsizlik Oranı, İstihdam Oranı, 2005-2012 Yılı %

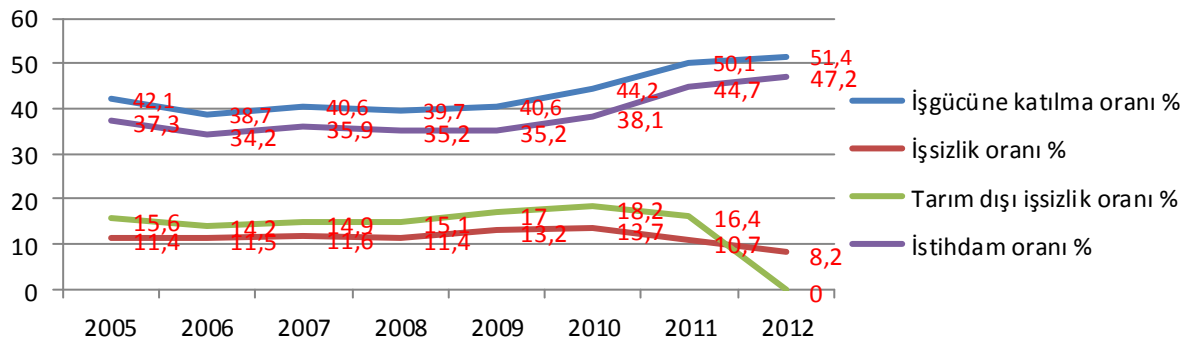

Kaynak: TÜİK

[4] TÜİK 2012 Yılı Tarım dışı işsizlik oranını açıklamamıştır.

Çalışabilir Aktif Nüfus

Yıllar itibariyle küçük artışlar gösteren çalışabilir aktif nüfus işgücü ve işgücüne dâhil olmayanlardan oluşmaktadır. Bu artışın temel nedeni işgücüne dâhil olmayan nüfustaki küçük azalışla beraber işgücüne dâhil olan nüfustaki yüksek artıştır.

Çalışabilir aktif nüfus yaş ve eğitim gibi nitel değişkenler yönünden incelendiğinde lise altı eğitim seviyesinde sahip 35-54 yaş grubundaki çalışabilir nüfus toplam çalışabilir nüfusun dörtte birini oluşturduğu dikkat çekmektedir.

Lise ve dengi meslek okulu ve yükseköğretim mezunlarında 34 yaş kırılım noktasıdır, bu yaştan sonra bu eğitim seviyesindeki çalışabilir nüfus düşüş göstermektedir. Lise ve altı eğitim seviyesinde ise kırılım noktası 54 yaştır. Son yıllarda okullaşma oranındaki artışlar eğitim seviyesini yükselttiği için lise altı eğitim seviyesi en düşük değerini 20-24 yaş grubunda almıştır.

Bu veriler ışığında işgücü piyasasının lise altı ve lise dengi olmak üzere 20-54 yaş gurubunda yoğunlaşması beklenmektedir. Bu durum 15-29 yaş genç işgücünün toplam işgücü içerisindeki payının azlığını göstermektedir. 2012 yılı il bazında TÜİK temel işgücü göstergelerine göre 474 bin Sivas ilinde çalışabilir nüfus bulunmaktadır.

Grafik 7- TR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesi Eğitim Ve Yaş Düzeylerine Göre Faal Nüfus, 2012 %

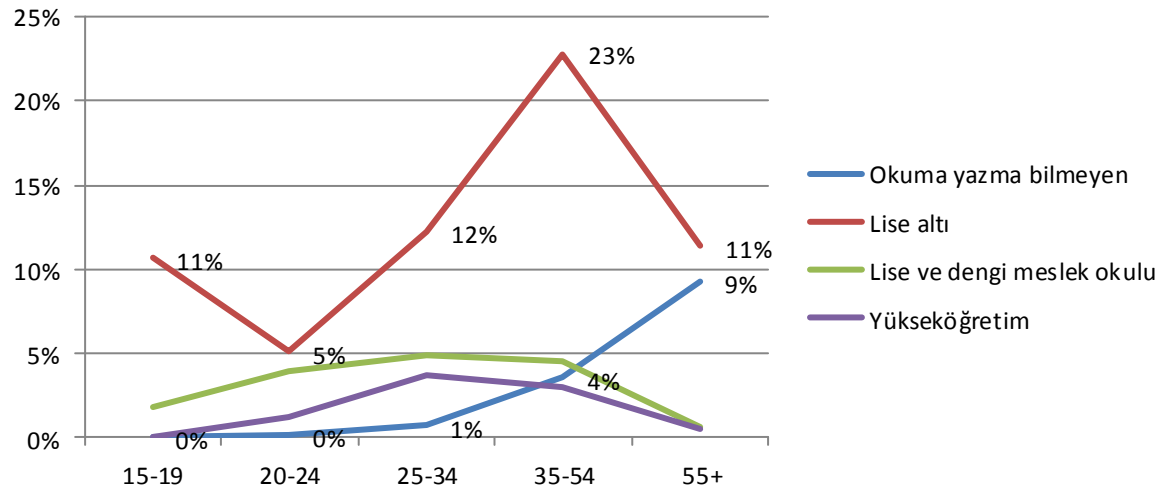

Kaynak: TÜİK

İşgücü

TR72 Bölgesinde 2005-2012 yılları itibariyle işgücüne katılma oranı 9,3 puan artarak, 2012 yılı sonu itibariyle %51,4 seviyesine gelmiştir. Bölgedeki bu değer Türkiye oranından 1,1 puan daha fazladır. Aktif çalışabilir her 100 kişiden 51'i işgücüne çalışan veya işsiz olarak dâhil olmaktadır. İşgücüne katılım ile eğitim seviyesi arasında pozitif ilişki vardır. Diğer bir ifadeyle eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımda artmaktadır. Bu pozitif ilişki yaş gruplarında 34 yaş sonuna kadar geçerli iken 35 yaş sonrası ilişki negatif bir seyir izlemektedir. Bu durum ülke genelinde geçmişte uygulanan sosyal sigortalama(emeklilik) sisteminin etkileri ile kısmen de olsa açıklanabilir. Ülkemizde erken emeklilik sisteminin de yapılan somut ve güçlü değişikliler çalışma yaşını 60'a kadar çekerek orta ve uzun vadede işgücüne katılma oranlarını artıracaktır. Uygulanan bu makro istihdam politikası işgücüne katılma oranını artıracağı gibi açık işlerinde boşalma süresini uzatacaktır.

Dolayısıyla işgücüne yeni dâhil olan genç nüfusun iş arama süresi artacak ve işsizlik oranı bu olumsuz durumdan etkilenecektir. Ülke genelinde meydana gelecek bu problemin aşılması için özelikle katma değeri yüksek sanayi ve hizmetler sektöründe üretim artışı vasıtasıyla artırılacak açık iş sayıları için etkin para politikalarının uygulanması gerekmektedir.

Grafik 8- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesi Eğitim Ve Yaş Düzeylerine Göre İşgücüne Katılma Oranı, 2012 %

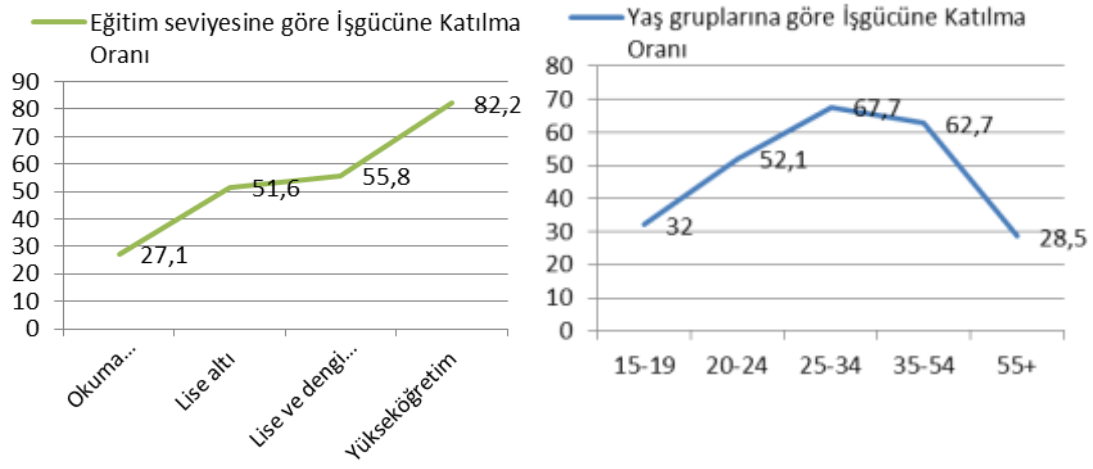

Kaynak: TÜİK

TR72 Bölgesinde hem erkeklerde hem de kadınlarda işgücüne katılma oranı eğitim seviyesi artıkça artış göstermektedir. Erkeklerde lise altı ve lise ve dengi meslek lisesi mezunlarındaki işgücüne katılma oranı azımsanmayacak seviyededir. Bu durum kadınlar için geçerli değildir. Hem erkeklerde hem de kadınlarda 35 yaş sonrası işgücüne katılma oranı düşmektedir. TÜİK İl düzeyinde temel işgücü göstergelerine göre 2009 yılı ekonomik krizi haricinde Sivas ilinde işgücüne katılma oranı artış göstermiştir. Bu oran ile Sivas ili TR72 bölgesinin 7,3 puan gerisinde kalmıştır. Dolayısı ile bölgedeki diğer illerdeki işgücüne katılım oranları önem arz etmektedir. Kayseri ilindeki işgücüne katılma oranı Sivas iline yakın değer almakla beraber Yozgat ilindeki %49,4 işgücüne katılma oranı bölge oranlarını yukarı çekmektedir.

Tablo 10- Sivas İli İşgücüne Katılma Oranı, İstihdam Oranı, İşsizlik Oranı, 2008-2011 %

	İşgücüne Katılma Oranı %	İstihdam Oranı %	İşsizlik Oranı %
2008	40,5	36,2	10,7
2009	39	33,9	13,2
2010	42,2	36,5	13,6
2011	44,1	40,9	7,4

Kaynak: TÜİK

İstihdam

TR72 Bölgesinde 2005-2012 yılları itibariyle, istihdam oranı 9,9 puan artarak, 2012 yılı sonu itibariyle %47,2 seviyesine gelmiştir. Her 100 kişiden 47'si çalışmaktadır. Bu oran Türkiye oranlarından 2,3 puan daha fazladır. Bununla beraber 2011 yılı Sivas ilinde ise bu oran %40,9'dur. Bölgedeki yüksek istihdam oranında yine Yozgat ilinin etkinliği gözlemlenmektedir. Eğitim seviyesi arttıkça istihdam oranı artmaktadır. Lise altı ve Lise dengi meslek lise mezunlarında istihdama katılma oranları yakın değerler almaktadır. 34 yaşına kadar artış gösteren istihdam oranı bu yaştan sonra düşüşe geçmiştir. Bu düşüş 54 yaş sonrası daha etkin gerçekleşmektedir. Bu durum özellikle 20-54 yaş gurubundaki lise altı ve lise dengi meslek lisesi mezunlarının istihdamdaki etkinliğini göstermektedir. Erkeklerdeki istihdam oranı kadınlardaki istihdam oranın yaklaşık 2 katıdır. Erkeklerde istihdam oranı 34 yaşından sonra düşüşe geçmiş bu düşüş 55 yaşından sonra daha da hızlanmıştır.

Kadınlarda ise düşüş 54 yaşından sonra gerçekleşmiş yine 55 yaşından sonra hız kazanmıştır. Hem kadınlarda hem de erkeklerde eğitim seviyesi ve istihdam oranı arasında pozitif ilişki vardır. Kadınlarda bu pozitif ilişkinin ağırlığı yükseköğretim mezunlardın da daha yüksektir.

Grafik 9- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesi Eğitim Ve Yaş Düzeylerine Göre İstihdam Oranı, 2012 %

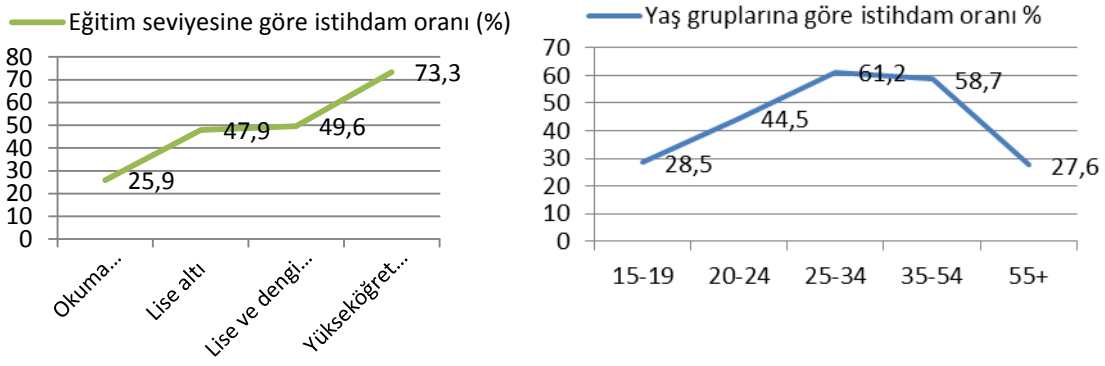

Kaynak: TÜİK

Bölgede 2012 yılı itibariyle tarım dışı sektörlerde istihdam edilenlerin oranı %58,3'tür. Diğer bir ifadeyle istihdam edilen her 100 kişiden 42'si tarım sektöründedir. Bölgede 2004-2012 yıllarında tarım sektörü etkinliğini yaklaşık 4,2 puan artırmıştır. Buna karşılık sanayi sektöründeki 2,3 puanlık artış olumlu karşılanmakla beraber hizmetler sektöründeki 6,6 puanlık düşüş düşündürücüdür. Bölgedeki GSKD değerleri dikkate alındığında katma değeri yıllar itibariyle düşen tarım sektöründeki istihdam artışı para-istihdam uyumunu çokta sağlamamaktadır.

Grafik 10- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesi 2004-2012 Yılı İtibariyle İstihdamın Sektörel Dağılımı, 2012 %

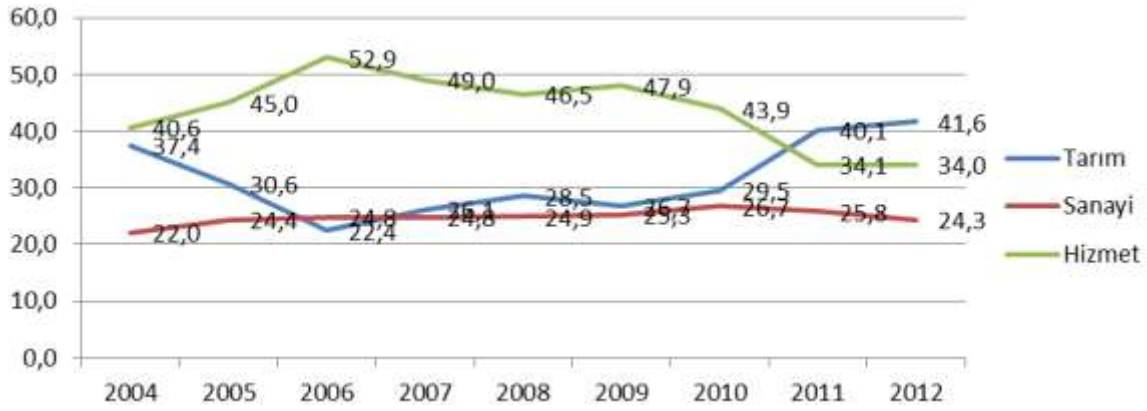

Tarım sektöründe çalışan erkeklerin istihdamdan aldığı pay 2004-2012 yılları arasında değişmezken kadınlarda 2 puanlık azalış görülmüştür. Sanayi sektöründe çalışan erkeklerde 6,2 puan artış ile %31,1 istihdam gerçekleşirken kadınlarda 0,6 puanlık artış gerçekleşmiştir. Hizmetler sektöründe erkeklerde 6,4 puan azalış gösterirken kadınlarda 1,6 puanlık artış göstermiştir. İstihdam edilen erkeklerin 2012 yılı itibariyle üç ana sektörde birbirine yakın değerler almakla beraber hizmetler sektörü ön plana çıkmıştır. Kadınlarda ise sanayi sektöründe çalışma oranları çok düşük seviyede iken bu oranlar hizmet sektöründe orta, tarım sektöründe ise en yüksek seviyededir. Bölgedeki kadınların tarım sektöründeki ağırlığının yüksek olması özellikle ücretsiz aile işçiliğini ön plana çıkarmaktadır.

Tablo 11- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) İstihdamın Cinsiyete Göre Sektörel Dağılımı, 2004-2011 %

	ERKEK			KADIN		
	Tarım	**Sanayi**	**Hizmet**	**Tarım**	**Sanayi**	**Hizmet**
2004	30,9	24,9	44,4	69,0	7,7	23,1
2005	22,2	28,2	49,6	63,9	9,2	26,9
2006	17,1	27,9	54,9	49,6	8,7	42,7
2007	19,6	28,7	51,5	55,7	7,1	36,9
2008	22,0	28,8	49,1	58,8	7,1	33,3
2009	20,0	29,3	50,8	52,8	9,6	37,0
2010	21,2	31,4	47,4	55,8	11,7	32,7
2011	29,5	32,4	38,1	65,6	10,0	24,4
2012	30,9	31,1	38,0	67,0	8,3	24,7

Kaynak: TÜİK

Bölgedeki 2012 yılı itibariyle 782 bin olan toplam istihdamın %41,6'sı tarım sektöründe gerçekleşmektedir. Bu noktadan hareket edilirse hem erkeklerde hem de kadınlarda görülen eğitim-istihdam arasındaki pozitif ilişkide özellikle nitelik gerektirmeyen meslek gruplarını bünyesinde barındıran tarım sektörünün etkinliği gözlenmektedir. Yıllar itibariyle tarım ve hizmetler sektöründeki GSKD-istihdam arasındaki negatif ilişkinin azalması ve pozitif yöne eğilim göstermesi durumunda işgücü piyasası daha fazla eğitim seviyesi yüksek kalifiye elemana ihtiyaç duyacaktır.

Grafik 11- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde İşteki Durumuna göre SGK' ya Kayıtlılık, 2012 %

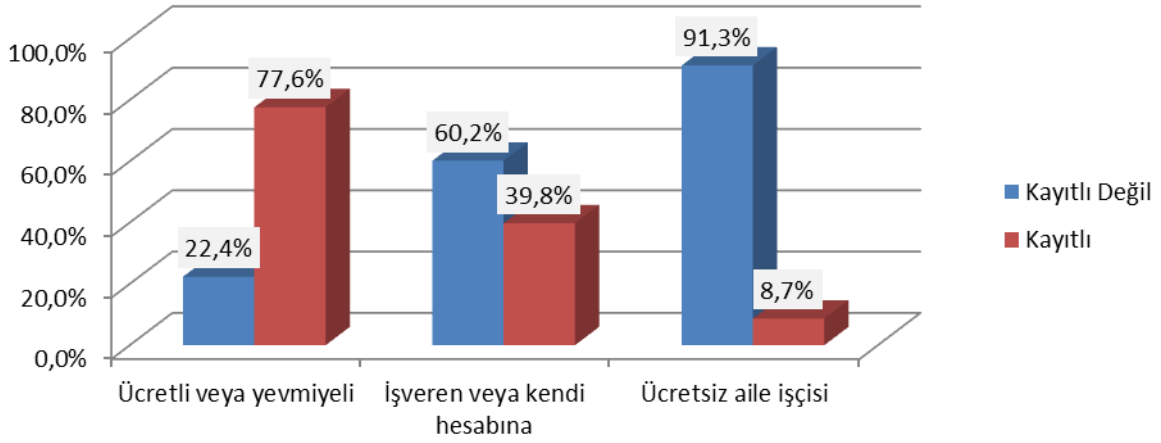

Kaynak: TÜİK

İstihdam edilen ücretli veya yevmiyeli olanların oranı %47,4, işveren veya kendi hesabına çalışanların oranı %27,6, ücretsiz aile işçilerinin oranı ise %24,9'dur. Bölgedeki genel kayıt dışılık oranı ise % 50'dir. Ücretli ve yevmiyelilerin %22,4'ü, işveren ve kendi hesabına çalışanların %60,2'si, ücretsiz aile işçilerinin ise %91,2'si kayıt dışı çalışmaktadır. İstihdamın dörtte birini oluşturan ücretsiz aile işçilerinin yoğun olarak çalıştığı tarım sektörü, genel kayıt dışılığın %70'ini oluşturmaktadır.

Yıllar itibariyle tarım sektöründeki istihdamın artış gösterdiği düşünüldüğünde kayıt dışılığında artacağı kaçınılmazdır. Genel kayıt dışılığın %30'unu oluşturan ücretli veya yevmiyeli çalışanlar ile kendi hesabına çalışanların ağırlıklı olarak kent merkezlerinde sanayi ve hizmetler sektöründe çalışmaktadır. Bu durum kent merkezinde çalışan her 100 kişinin 30'unun ve kırsalda çalışan her 100 kişinin ise 70'inin kayıt dışı çalıştığı göstermektedir.

Erkeklerde sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık oranı %61,9 iken kadınlarda bu oran ise %24,4'tür. Kadınlarda bu oranın düşük olmasının sebebi toplam kadın istihdamının %57,9'unu oluşturan ücretsiz aile işçilerindeki %94'e varın yüksek kayıt dışı çalışmadır. Erkeklerde ise kayıt dışı çalışanların %76,7'si ücretli veya yevmiyeli olanlar ve işveren veya kendi hesabına çalışanlar oluşturmaktadır. Kayıt dışı istihdam edilenlerin %67,5'i lise altı eğitim seviyesine sahiptir. Lise ve sonrası eğitim seviyesi artıkça kayıt dışılık azalmaktadır.

Ücretsiz aile işçilerini ve kayıtsız çalışanların yoğun olarak bulunduğu tarım sektörü meslek gruplarında da etkisini göstermiştir. İstihdam edilen her 100 kişiden 41'i nitelikli tarım ve hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su işlerinde çalışmaktadır. Bu meslek grubu tarım sektörünün %97'sini oluşturmaktadır. Yine bu meslek grubunda çalışanların %49,6'sı lise altı eğitim seviyesine sahiptir.

Nitelikli tarım ve hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su işlerinde çalışanların tamamı ücretsiz aile işçileri ve işveren veya kendi hesabına çalışanlarından oluşmaktadır. Ücretli veya yevmiyeli çalışanların %99,9'u nitelikli meslek gruplarındaki mesleklere sahiptirler. Kayıt dışı çalışanların yine %67,5'i nitelikli tarımla uğraşmaktadır.

Grafik 12- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde İstihdamın Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, 2012 %

Kaynak: TÜİK

Mevcut istihdamın korunması ve istihdamın artırılması için işsizliğin azaltılması sürecinde katma değeri yüksek sektörlere yatırım teşvikleri, istihdam teşvikleri ve kamu yatırımları yapılması gerekmektedir. Bu plana paralel olarak okullaşma oranlarının artırılması ve eğitim seviyelerinin yükseltilmesi gerekmektedir. Bununla beraber çalışma hayatının en önemli problemlerinin başında gelen kayıt dışı çalışma oranlarının düşürülmesi gerekmektedir. Kayıt dışı çalışanların kayıt altına alınması ile işte kalma süreleri uzayacak, İş arama ve eleman arama süreleri kısalacak ve dolaylı olarak ildeki friksiyonel işsizlik oranı belirli oranda düşüşe geçecektir. Ancak burada özellikle dikkat edilmesi gereken husus kayıt dışı istihdamı azaltmakta ana amaç kişileri SSK'lı yaparak prim almak olmamalıdır. Esas amaç kayıt dışılığı azaltarak işsizlik problemine çözüm üretmektir. Özellikle yüksek SSK primleri zaten kayıt dışılığın ana sebepleridir. Bu doğrultuda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının geçmişte uyguladığı KADİM(Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele) Projesinin daha güçlü doneler kullanarak aktif hale getirilmesi, SSK prim indirimi gibi teşvik kolaylıklarının sağlanması, her çalışanın İŞKUR'a kayıt yapma zorunluluğu önem teşkil etmektedir.

İşsizlik

2005-2012 yılları arasında TR72 Bölgesinde işsiz sayısı ise %9 azalarak işsizlik oranı 2012 yılı sonu itibariyle %8,2 seviyelerine gelmiştir. TÜİK'in 2011 yılı işgücü göstergelerinde TR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) %10,7 olan işsizlik oranı yine aynı yıl için TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması sonuçlarına göre, Kayseri(%7), Yozgat(%7), Sivas(%7,4) ve Bölgedeki işsizlik oranı da %7,08 olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bölgedeki illerin hiç birinde %10,7 veya bu değere yakın işsizlik oranı yokken buradaki ihtilaflı işsizlik oranları TÜİK'in veriyi elde etme yönünde farklı metotlar izlemesinden kaynaklanabilir.

Dolayısıyla burada bölgesel işsizlik oranları dikkate alınacaktır. Bölgedeki işsizlik oranları en yüksek lise ve dengi meslek lisesi mezunlarında ve 20-24 yaş grubunda görülmektedir. Bu yaş grubundan sonra işsizlik oranı hızla düşüşe geçmiştir. İşsizliğin daha fazla genç yaş grubunda yoğunlaştığı gözlemlenmektedir. Dolayısıyla genç yaş grubunda istihdamın zorlaştığı anlaşılmaktadır. İşsizlerin %72,4'ü erkeklerden, kalanı ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu durum bölgede yaklaşık 50 bin erkek işsiz varlığını ortaya koymaktadır.

Grafik 13- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde Yaş Ve Eğitim Seviyesine Göre İşsizlik Oranları, 2012 %

Kaynak: TÜİK

Erkeklerde işsizlik oranı 24 yaşına kadar artış gösterirken bu yaş sonrasında düşüşe geçmiştir. Kadınlarda da aynı durum geçerlidir.Ancak 34 yaşına kadar kadınlardaki işsizlik oranı erkeklerden fazladır. Erkeklerde en yüksek işsizlik okuma yazma bilmeyenlerde görülürken kadınlarda ise en yüksek işsizlik lise ve dengi meslek okulu mezunlarında görülmektedir. Erkeklerde eğitim seviyesi arttıkça işsizlik oranı düşerken kadınlarda bu durum tam tersidir.Dikkat çeken bir husus ise yükseköğretim mezunlarındaki yüksek işsizliktir.

Tablo 12- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde Yaş Ve Eğitim Seviyesine Göre İşsizlik Oranı, 2012 %

	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim
ERKEK	12,4	13,7	9	7,2	4	17,7	8,2	7,8	8,8
KADIN	7,2	16,6	11,7	4,8	0,8	0,6	4,4	27,9	15,9

Kaynak: TÜİK

TR72 Bölgesindeki toplam 69 bin işsizin en fazla Lise altı eğitim seviyesinde ve sanayi sektöründe olduğu görülmektedir. Sanayi sektörünü hizmetler sektörü takip etmektedir. Burada dikkat çeken husus tarım sektöründeki düşük işsizlik ve yükseköğretim mezunlarındaki yüksek işsizliktir.

Katma değeri yüksek olan sektörlerdeki işsizlik oranlarının yüksek olması düşündürücüdür. Bölgedeki istihdamın %42'sini oluşturan tarım sektöründeki düşük işsizlik oranlarında ücretsiz aile işçiliğinin önemi artmaktadır. Bölgedeki toplam işsizlerin %11,6'sı ilk defa iş hayatına girenlerden oluşmaktadır. Bölge İşgücü piyasasındaki her 100 işsizin 12'si ilk defa iş arayanlardır. İlk defa iş arayanlarda lise altı ve yükseköğretim mezunlarında işsizlik daha fazladır. Özellikle bu işsiz grubundaki çalışma hayatı ve iş arama tecrübesinin azaltılarak iş arama sürelerinin kısaltılması işsizlik oranlarının yönünü negatife çevirecektir. İŞKUR'un İş ve Meslek Danışmanlığı hizmeti burada önem arz etmektedir. Bölgedeki ilk defa iş arayan toplam 8004 kişinin öncelikle tespiti İŞKUR'a yönlendirilmesi ve sonrasında İş ve Meslek Danışmanlığı hizmeti ile iş hayatına hazırlanması gerekmektedir.

Tablo 13- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde Sektörlere Ve Eğitim Seviyesine Göre İşsiz Payları, 2013 %

	Tarım	Sanayi	Hizmet	8 yıldan önce işten ayrılanlar	Daha önce çalışmamış olanlar	Toplam
Lise altı	4,2%	24,5%	13,3%	1,4%	4,3%	50,6%
Ortaokul veya dengi meslek okul	0,0%	5,8%	1,4%	0,0%	0,0%	8,7%
Genel lise	0,0%	4,3%	5,8%	0,0%	1,4%	11,6%
Lise dengi meslek okul	0,0%	4,3%	4,3%	0,0%	1,4%	11,6%
Yüksekokul veya fakülte	0,0%	4,3%	10,1%	0,0%	4,3%	17,4%
Toplam	4,3%	43,5%	37,7%	4,3%	11,6%	100,0%

Kaynak: TÜİK

Bölgedeki iş arayanların %73,9'u 1 yıldan az sürede iş aramaktadır. Bu durum işsizliğin orta ve uzun vadede istihdam ile sonuçlandığını göstermektedir. Başka bir deyişle işsiz sayılarının üçte ikisi kısa vadede iş arayanlardan oluşmaktadır. 1 yıldan daha az sürede iş arayanların %84,3'ünü lise altı ve lise dengi meslek lisesi mezunları oluşturmaktadır. Uzun süreli iş arayanlarda lise altı, lise ve dengi meslek lisesi ve yüksekokul mezunları birbirine yakın sayılardadır. İş hayatına ilk defa girenlerin iş arama süreleri 1 yıldan az ve çok olmak üzere eşit seviyededir. Tarım sektöründeki işsizlerin tamamı 1 yıldan daha az sürede iş bulmaktadır. Sanayi sektöründe iş arayanların %83,3'ü 1 yıldan daha az sürede iş bulurken hizmetler sektöründe ise bu oran %73,0'dır.Dolayısıyla tarım ve sanayi sektöründe kısa sürede iş bulmak daha kolay iken hizmetler sektöründe bu süre biraz daha uzamaktadır.1 yıldan az süreli iş arayanların %80,3'ü erkeklerden kalanı ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkek iş arayanların %78'i 1 yıldan daha az sürede iş bulurken kadınlarda bu oran %50'dir. İlk defa iş hayatına girmiş hem erkek hem de kadın işsizlerde 1 yıldan az ve 1 yıldan çok iş arama süreleri eşittir.

Grafik 14- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde İş Arama Süreleri, 2012 %

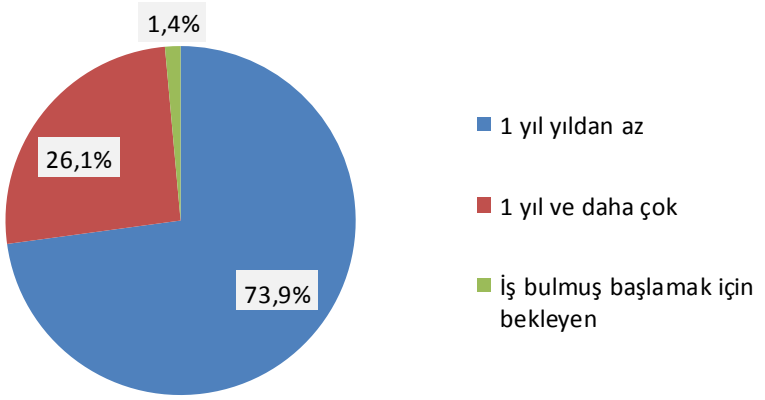

Kaynak: TÜİK

İşgücüne Dâhil Olmayanlar

TR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) 2005-2012 yılları arasında artış gösteren işgücüne katılma oranları beraberde işgücüne dâhil olmayan nüfusu %13 azalmıştır. 2012 yılında bölgedeki nüfusun %48,5'ini oluşturan toplam 805 bin kişi işgücüne dâhil değildir. Bölgedeki işgücüne dâhil olmayan nüfusun %62'si lise altı eğitim seviyesine sahiptir. Lise ve sonrası eğitim seviyelerinde işgücüne katılım artmaktadır.

20-24 yaş grubu en fazla işgücüne katılımı gerçekleştirmektedir. Bu yaş grubundan sonra işgücüne katılım yükselen bir hızla azalmaktadır. Bölgedeki işgücüne dâhil olmayan nüfus %18,5 ile 35-54 yaş grubundaki lise altı eğitim seviyesine sahip olanlarda yoğunlaşmaktadır. Özellikle 55 yaş sonrasında işgücüne dâhil olmama daha fazla artmaktadır. Çalışma hayatına yeni giriş yapması gereken 15-19 yaş grubunda işgücüne dâhil olmama oranları oldukça yüksektir.

Lise ve dengi meslek lisesi mezunlarında işgücüne dâhil olmama oranları oldukça düşük olup yükseköğretim mezunlarında bu düşüş diğer eğitim seviyelerine göre en yüksek seviyededir. Bölgedeki işgücüne dâhil olmayan nüfusun %80'i kadınlardan ve %20'si erkeklerden oluşmaktadır. Kadınlarda işgücüne katılmama en fazla 35-54 yaş grubunda ve lise altı eğitim seviyesinde, erkeklerde ise 55+ yaş grubunda ve lise altı eğitim seviyesinde görülmektedir. Hem kadın hem de erkeklerde eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılım artmaktadır. 19 yaşına kadar hem kadın hem de erkeklerde yaş düştükçe işgücüne katılım artarken, 15-19 yaş grubundan sonra işgücüne dâhil olmama eğilimi tekrar artmaktadır. Bu durum bu yaş grubunda yer alanların zorunlu eğitim nedeniyle çalışma hayatından uzak kalmaları nedeniyle açıklanabilir.

Bu veriler ışığında ülkedeki okullaşma oranlarının artırılması, eğitim düzeylerinin yükseltilmesi ve cinsiyete uygun çalışma alanlarının oluşturulması önem teşkil etmektedir.

Grafik 15- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde Eğitim Ve Yaş Gruplarına Göre İşgücüne Dâhil Olmayanlar, 2012 %

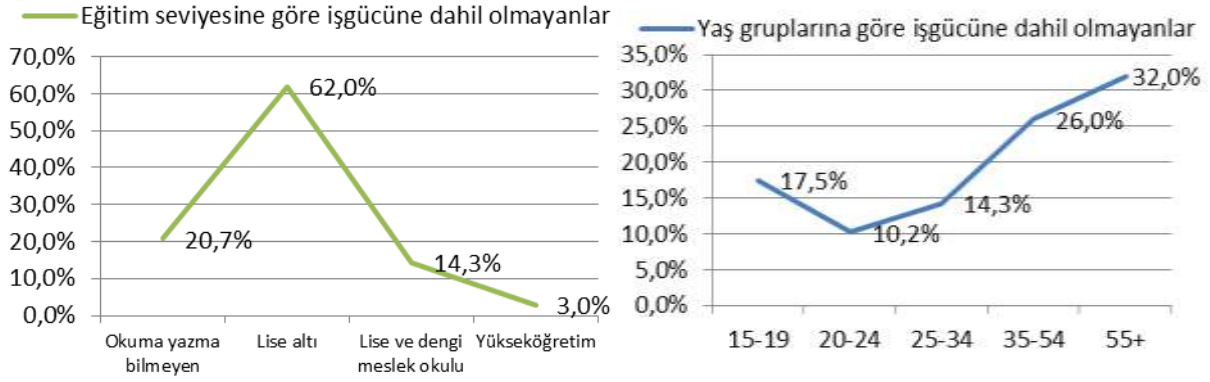

Kaynak: TÜİK

2012 yılı TR72 bölgesindeki verilere göre işgücüne dâhil olmayanların %44,8'i Ev işleri ile meşgul kadınlardır. İşgücüne dâhil olmama nedenlerinde ev işleri ile meşgul kadınları %16 ile öğrenciler, %15,7 ile özürlü yaşlı veya hastalar, %10,2 ile emekliler takip etmektedir. Erkeklerde işgücüne dâhil olmama nedenleri arasında emeklilik(%34,2) 1. Sırada yer alırken, bu sırayı öğrenciler(%28,9) ve özürlü, yaşlı veya hastalar(%21,8) takip etmektedir. Kadınlarda %62,2 olan ev işleri ile meşguliyet nedeniyle işgücüne katılmamayı, eğitim(%11) ve özürlü, yaşlı veya hasta(%13,3) nedenleri takip etmektedir.

Grafik 16- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde İşgücüne Dâhil Olmama Nedenlerine Göre İşgücüne Dâhil Olmayanlar, 2012 %

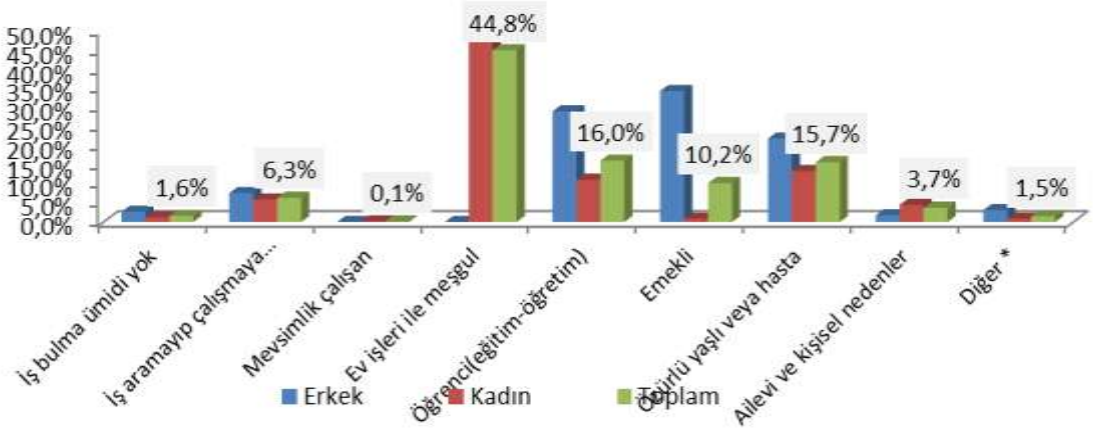

Kaynak: TÜİK

Bölgedeki işgücüne dâhil olmayan nüfusun %42,2'sini daha önce hiç çalışmamış olanlardan oluşmaktadır. Burada eğitim faktörü önem taşımaktadır. 8 yıldan önce işten ayrılanların %30,1'lik değer almasında emeklilik faktörü öne çıkmaktadır. Daha önce Tarım, sanayi ve hizmet sektörlerinde çalışanların işgücüne dâhil olmama değerlerinin birbirine yakın olması sektörlerin işgücüne dâhil olmada etkilerinin bulunmadığını göstermektedir. Daha önce ücretli ve yevmiyeli çalışanların işgücüne dâhil olmama oranı diğer çalışma türlerine göre yüksektir. Ücretsiz aile işçisi olarak çalıştıktan sonra işgücü piyasasından ayrılan 38 bin işgücünün tarım sektöründe yoğun olması(%68) bu sektördeki çalışma yaşamının uzunluğunun göstergesidir.

Tablo 14- TR72 (Sivas, Kayseri, Yozgat) Bölgesinde Sektörlere Ve Çalışma Türlerine Göre İşgücüne Dâhil Olmama Payları, 2012 %

	Tarım	Sanayi	Hizmet	Toplam
Ücretli veya yevmiyeli	12,0%	71,8%	80,8%	15,3%
İşveren veya kendi hesabına	20,0%	25,4%	12,8%	5,5%
Ücretsiz aile işçisi	68,0%	2,8%	5,1%	7,0%
Daha önce çalışmamış olanlar	0,0%	0,0%	0,0%	42,2%
8 yıldan önce işten ayrılanlar	0,0%	0,0%	0,0%	30,1%
Toplam	100%	100%	100%	100,0%

Kaynak: TÜİK

İşsizliğin düşürülemesinde işgücüne katılım önemli bir faktördür. Ancak plansız olarak işgücüne katılımı artırmak ancak işsizlik oranlarını artıracaktır. Son yıllarda uygulamaya konulan emeklilik yaşının artırılması işgücüne katılımı artıracaktır. Özelikle özürlü istihdamının teşvik edilmesi önem arz etmektedir. İŞKUR tarafından sunulan iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri ile iş bulma ümidi olmayan ve iş aramayan grupların, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğünce sunulan Aile Danışmanlığı hizmeti ile de ailevi ve kişisel sorunları olanların işgücüne dâhil olması sağlanabilir. Ev işleri ile meşgul kadınların, yine evde yapabileceği işlerin artırılması veya kadınlara pozitif ayrımcılık uygulanarak sadece kadınların çalışabileceği sektör ve çalışma ortamlarının hazırlanması işgücüne katılma oranlarını gelişmiş ülkelerin seviyesine getirecektir. Aksi durumda kadınların işgücüne katılımı ancak işsiz kadın sayısını dolayısıyla işsizliği artıracaktır.

İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Bu kısımda İŞKUR istatistiklerinden yararlanarak ilin işgücü piyasası değerlendirilmiştir. İŞKUR istatistikleri sadece İŞKUR'a kayıtlı kesim itibariyle mevcut olmasına rağmen bu veri seti il bazında cinsiyet, yaş, eğitim gibi kayıtlı işsizlerin özelliklerini ve açık işlerin sektörel dağılımını içermesi açısından önemli göstergelerdir.

2012 yılında İŞKUR'a hizmetlerinden yararlanmak amacı ile 20 bin 835 kişi Kuruma başvurmuştur. İŞKUR'a kayıtlı toplam işsiz sayısı 20 bin 676 kişidir. 2012 yılında açık iş sayısı 11 bin 420'dir. 2012 yılında 6863 kişi İŞKUR aracılığı ile işe yerleştirilmiştir. İŞKUR tarafından 2012 yılında düzenlenen toplam 288 programa, 5.327 kursiyer katılmıştır. 2012 yılında İşsizlik ödeneği almayı hak eden kişi sayısı ise 2.228 kişidir.

İŞKUR'a Başvurular

2008-2012 yılları içerisinde İŞKUR'a olan başvurular artan-azalan bir seyir izlemiştir. 2009 yılında görülen ekonomik krizin etkileri İŞKUR' a başvurularda da varlığını göstermiştir. 2012 yılı sonu itibariyle İŞKUR'a yapılan toplam başvurunun %70,7'sini erkekler kalanını ise kadınlar oluşturmaktadır. Son 5 yıllık sürede İŞKUR'a başvurular %128,3 artmıştır. Bu artış erkeklerde %107,5 iken kadınlarda %201,3'tür. 2013 (Ocak-Eylül) döneminde toplam 17.695 başvurunun %68,2'si erkeklerden kalanı ise kadınlardan oluşmaktadır. 2013 yılı son çeyreğinde aylara göre başvuru hızı sabit devam ederse 2013 yılı başvuru oranları 2012 yılı ile yakın değerler alacaktır.

Tablo 15- Sivas İli İŞKUR'a Yapılan Başvurular, 2012

Yıllar	Erkek	Kadın	Toplam
2008	7.100	2.025	9.125
2009	7.673	4.062	11.735
2010	5.259	3.542	8.801
2011	6538	3126	9.664
2012	14733	6102	20835

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında İŞKUR'a başvuruların %47,9'u lise altı, %34,6'sı lise ve dengi meslek lisesi, %16,5'i yükseköğretim mezunlarından oluşmaktadır. Okuma yazma bilmeyenlerin oranı oldukça düşüktür. İŞKUR'a kadınlara göre daha fazla rağbet gösteren erkeklerin %50,7'si lise altı mezunudur. Bu durum kadınlarda da geçerli olup bu oran %41,2'dir. Hem erkeklerde hem kadınlarda lise ve dengi meslek lise sonrası İŞKUR'a olan başvuru azalmaktadır. Yükseköğretim mezunu kadınların İŞKUR'dan beklentileri erkeklerden iki kat daha fazladır. Okuma yazma bilmeyen erkek ve kadınların İŞKUR ile bağlantısı neredeyse yok hükmündedir.2013 (Ocak-Eylül) döneminde İŞKUR'a başvuranların eğitim düzeyleri 2012 yılı başvuruları ile benzer değerler almaktadır.

Grafik 17- Sivas İli İŞKUR'a Yapılan Eğitim Düzeyi Ve Cinsiyete Göre Başvurular, 2012 %

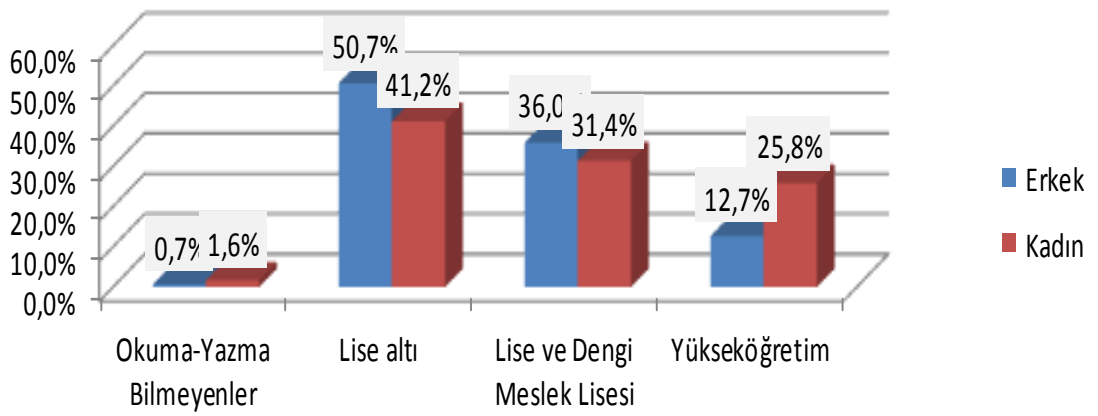

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı İŞKUR'a yapılan başvuruların %24,4'ü Beden İşçisi(Genel) mesleğinde iş arayanlar tarafından yapılmıştır. Bu mesleği %7,5 ile Temizlik Görevlileri, %5,6 ile Büro memurları takip etmektedir. Bu üç meslek grubunda iş arayanların sayısı Türkiye genelinde de benzer değerler almaktadır. İŞKUR aracılığıyla iş aranan ilk on beş mesleğin hizmetler sektöründe ve sanayi sektöründe ağırlık gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo 16- Sivas İli İŞKUR'a Yapılan Başvuruların Mesleki Dağılımı, 2012

	MESLEKLER	Başvuru		MESLEKLER	Başvuru
1	Beden İşçisi (Genel)	5096	**11**	Güvenlik Görevlisi	287
2	Temizlik Görevlisi	1580	**12**	Garson (Servis Elemanı)	208
3	Büro Memuru (Genel)	1178	**13**	Reyon Görevlisi	204
4	Tren Teşkil İşçisi	464	**14**	Şoför (Yolcu Taşıma)	198
5	Sekreter	417	**15**	Kamyonet Şoförü	192
6	Şoför-Yük Taşıma	407	**16**	Muhasebeci	189
7	Beden İşçisi (Temizlik)	392	**17**	Taksi Şoförü	180
8	Satış Elemanı (Tanıtım)	379	**18**	Çocuk Bakıcısı	166
9	Ön Muhasebeci	337	**19**	Aşçı	161
10	Bilgisayar İşletmeni	290	**20**	Elektrik Teknisyeni	159
				Genel Toplam	**20.835**

Kaynak: İŞKUR

İŞKUR'a Kayıtlı İşsizler

2008-2012 yıllarında Sivas ilinde İŞKUR'a başvurular artan bir seyir izlemiştir. 2009 yılında ise %63,2 artış göstererek ekonomik krizin etkileri gözlemlenmektedir. 2012 yılı verilerine göre İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin %63,7 si erkek kalanı ise kadınlardan oluşmaktadır.2008-2012 yılları arasında İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı neredeyse yüz de yüz artmıştır. Erkeklerde bu artış %59,8 iken kadınlarda ise %28'dir.

Tablo 17- Sivas İli İŞKUR'a Kayıtlı İşsizler, 2008-2012

	Erkek	Kadın	Toplam
2008	8250	2098	10348
2009	12609	4283	16892
2010	11436	3692	15128
2011	11729	5543	17272
2012	13186	7491	20677

Kaynak: İŞKUR

2013 (Ocak-Eylül) döneminde İŞKUR'a kayıtlı toplam 22.136 işsizin %61,7'si erkek kalanı ise kadınlardan oluşmaktadır. 2013 yılının ilk üççeyreğinde İŞKUR'dan iş arayan işsiz kadınların sayısı erkeklere göre daha fazla artış göstermiştir. 2012 yılında İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin %43,9'u lise altı, %33,7'si lise ve dengi meslek lisesi, %20,8'i yükseköğretim mezunlarından oluşmaktadır. Okuma yazma bilmeyenlerin oranı oldukça düşüktür.(%0,01) İŞKUR aracılığıyla iş arayan erkeklerin %48,6'sı lise altı mezunudur. Bu durum kadınlarda da geçerli olup bu oran %35,7'dir. Hem erkeklerde hem kadınlarda lise ve dengi meslek lise sonrası İŞKUR'daki kayıtlı işsiz sayısı azalmaktadır. Yükseköğretim mezunu kadın işsizlerin İŞKUR'a olan güvenleri erkeklerden daha fazladır. İŞKUR' a başvurularda olduğu gibi okuma yazma bilmeyen erkek ve kadınların İŞKUR ile bağlantısı neredeyse yok hükmündedir.

İŞKUR'a olan başvuruların işsiz kayıtları ile paralel veriler içermesi, yapılan başvuruların tamamına yakının iş arama amaçlı olduğu ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla Meslek Kursları, İşsizlik Ödeneği, İş Kaybı Tazminatı gibi hizmetler İŞKUR'dan iş arama sonrası beklenmektedir.

Grafik 18- Sivas İli İŞKUR'a Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyet Ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı, 2012 %

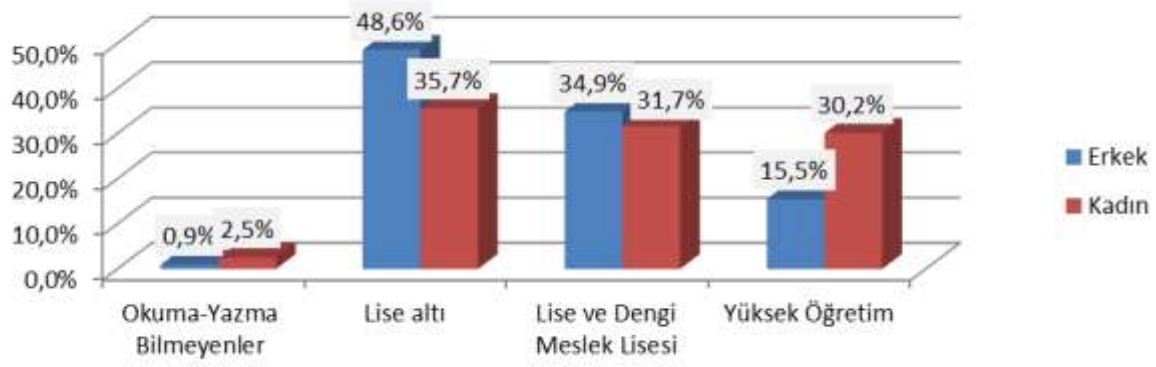

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin %40'ı 25-34 yaş grubunda, %29,4'sı 35-54 yaş grubunda, %24,5'i 20-24 yaş grubunda, %4,4'ü 15-19 yaş grubunda yer almaktadır. Hem erkeklerde hem de kadınlarda işsizlerin yarısı 35-54 yaş grubunda yer almaktadır. Yaş ilerledikçe hem erkek hem de kadınlardan İŞKUR'dan talep edilen işe yerleştirme beklentileri artmaktadır.

Grafik 19- Sivas İli İŞKUR'a Kayıtlı İşsizlerin Yaşa Göre Dağılımı, 2012 %

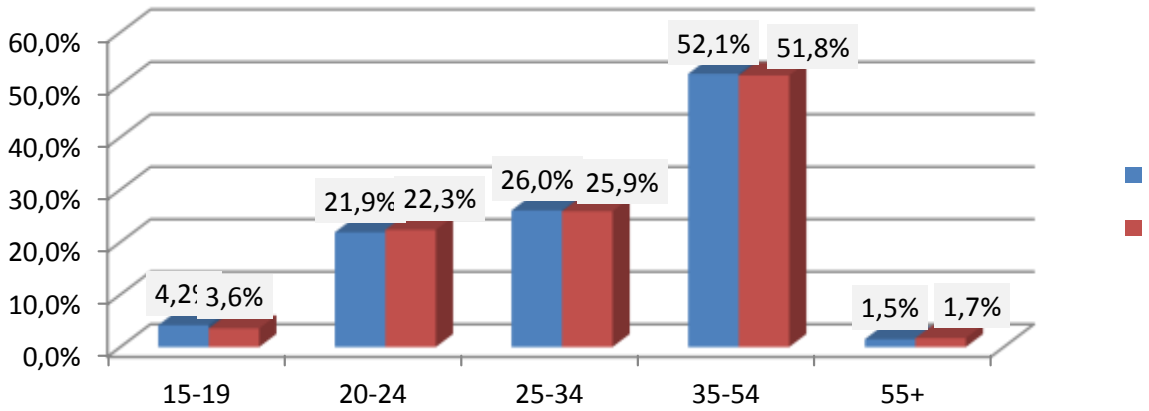

Kaynak: İŞKUR

Sivas ilinde İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin %24,3'ünün iş aramak için 1-2 yıl bekledikleri, bu süreyi %11,3 ile 8-12 ay ve %10,3 ile 2-3 yıl bekleme süreleri takip etmektedir. İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin %7,5'İ 30 günden az iş aramak için beklemektedir. Kayıtlı işsizlerin 2 yıl sonrasında İŞKUR'dan beklentileri hızla düşmektedir. Burada İŞKUR sisteminin işsiz sınıflamasından kaynaklanan nedenler vardır. Örneğin İŞKUR ile 18 ay boyunca elektronik ortamda irtibata geçmeyen işsizin kaydı pasife düşerek işsiz olarak değerlendirilmemektedir. Bu veriler ışığında İŞKUR'dan iş bekleyenlerin çalışma hayatına yeni girenlerden ziyade çalışma hayatı tecrübesine sahip kişilerden oluştuğu anlaşılmaktadır. Bu çıkarımı yaş ve eğitim seviyeleri desteklemektedir. İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin %54'ü 1 yıldan az süredir iş beklemektedirler. Bölgedeki işsizlerin TÜİK verilerine göre 1 yıldan az bekleyen işsizlerin oranı ise %73,9'dur. Bu oranlar işsizlerin bir kısmının kısa vadede iş arama kanalı olarak İŞKUR'u tercih etmediği görülmektedir.

Grafik 20- Sivas İli İŞKUR'a Kayıtlı İşsizlerin Bekleme Süreleri, 2012 %

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin %20'si Beden işçisi(Genel) mesleğinde iş arayanlardan oluşmaktadır. Bu mesleği %8,2 ile Büro Memuru(Genel), %5,7 ile Temizlik görevlisi takip etmektedir. Bu üç meslek grubunda iş arayanlar Türkiye genelinde de benzer değerler almaktadır. 2013 (Ocak-Eylül) döneminde İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin ağırlık gösterdiği ilk üç meslek 2012 yılı ile benzerlik göstermektedir. Beden işçisi ve Büro memuru meslekleri hem erkekler hem de kadın işsizlerin en fazla yoğunlaştığı meslek türleri iken erkeklerde bu meslek türlerini şoför, kadınlarda ise sekreter mesleğinde iş arayanlar takip etmektedir. Bu veriler ışığında İŞKUR aracılığıyla iş arayanların %27'sinin nitelik gerektirmeyen Beden işçisi ve Temizlik işlerinde çalışmak isteyen işsizlerden oluştuğu anlaşılmaktadır.

Tablo 18- Sivas İli İŞKUR'a Kayıtlı İşsizlerin İlk Yirmi Meslek Türleri, 2012

	Meslek	İşsiz		Meslek	İşsiz
1	Beden İşçisi (Genel)	4449	**11**	Kamyonet Şoförü	234
2	Büro Memuru (Genel)	1816	**12**	Muhasebeci	229
3	Temizlik Görevlisi	1270	**13**	Çocuk Bakıcısı	205
4	Sekreter	510	**14**	Taksi Şoförü	196
5	Bilgisayar İşletmeni	461	**15**	Aşçı	170
6	Satış Elemanı (Tanıtım)	407	**16**	Şoför (Yolcu Taşıma)	167
7	Şoför-Yük Taşıma	397	**17**	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	161
8	Ön Muhasebeci	388	**18**	Garson (Servis Elemanı)	158
9	Tren Teşkil İşçisi	345	**19**	Reyon Görevlisi	154
10	Beden İşçisi (Temizlik)	301	**20**	Çocuk Gelişim Elemanı	150
				Genel Toplam	22.136

Kaynak: İŞKUR

Yıllar itibariye ve özellikle 2012 yılı İŞKUR verileri incelendiğinde İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin özellikle lise altı ve lise dengi eğitime sahip olan orta yaş grubu ve çalışma hayatında tecrübe sahibi olan mesleki anlamda nitelik gerektirmeyen ve az nitelik gerektiren mesleklere sahip iş arayanlardan oluştuğu anlaşılmaktadır. Bölgedeki işsizlik oranı 24 yaşında sonra düşüşe geçerken İŞKUR verilerine göre tam aksi olarak kayıtlı işsiz sayısı artmaktadır. Bu durum genç işsizlerden daha çok yine orta yaş işsizlerin İŞKUR'u tercih etmelerine bir göstergedir.

İŞKUR Açık İşler

2008-2012 Yıllarında İŞKUR aracılığıyla aranan açık iş sayısında olağanüstü artış gerçekleşmiştir. Bu yüksek artış oranlarının gerçekleşmesinde İŞKUR'un aktif işgücü politikası kapsamında uyguladığı TYP, Meslek edindirme kursları, staj programları etkendir. Bununla beraber İş ve Meslek Danışmanlığı Hizmetlerinin hayata geçirilmesi, yılda en az iki defa uygulanan işgücü piyasası araştırmalarının etkinliği de göz ardı edilemez. Yine 2011 yılı itibariyle kamuda taşeronluk yapan özel sektör firmalarının çalıştırdığı işçilerini İŞKUR üzerinden geçirmesi açık işlerin olağanüstü şişmesine sebep olmuştur. 2013 (Ocak-Eylül) dönemlerinde İŞKUR tarafından 7737 özel sektör, 860 kamu sektörü olmak üzere toplam 8597 açık iş yayınlamıştır. Bu veriler 2012 yılına göre açık işlerin hız kestiğini göstermektedir. 2012 yılı açık işlerdeki kamu sektörünün oranı %34 bu oran 2013 yılı için %10'dur. Bu oranın hız kesmesinde TYP programlarının geç başlaması etkili olmuştur.

Grafik 21- Sivas ili İŞKUR Açık İş Verileri, 2008-2012

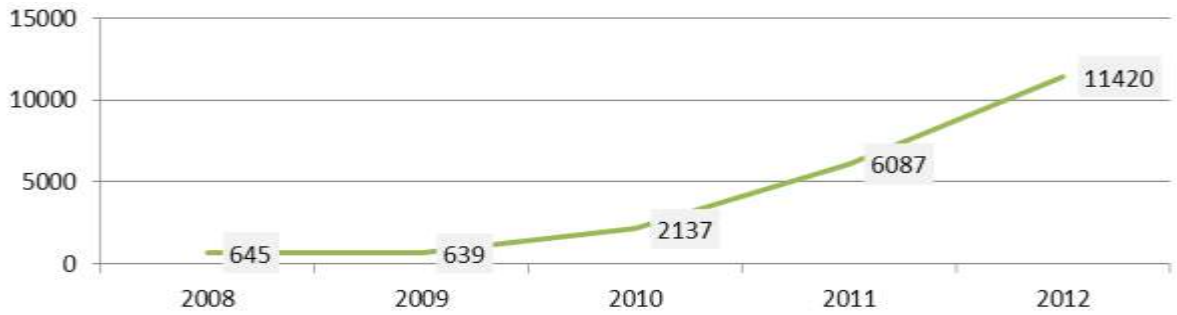

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı açık işlerin %55,4'ü Nitelik gerektirmeyen mesleklerde, %13'ü Hizmet ve Satış Elemanlarında, %12 Tesis ve Makine Operatörlerinde, %8'i sanatkârlarla ilgili işlerde çalışan meslek gruplarında verilmiştir. İŞKUR aracılığıyla nitelikli tarım ve hayvancılık alanında hiç açık iş yayınlanmamıştır. Profesyonel meslek grupların da açık iş oranları oldukça düşüktür. 2013 yılı Ocak-Eylül dönemindeki açık işler meslek grupları bazında bir önceki yıldan farkı Profesyonel Meslek Mensuplarındaki yüksek artıştır. Bu artış toplam açık işin %14,6'sını oluşturmaktadır. Bununla beraber nitelik gerektirmeyen meslek grubundaki açık işlerde yarı yarıya bir düşüş gerçekleşmiştir. Diğer meslek gruplarında 2012, 2013 yılı benzer oranlar göstermektedir.

Tablo 19- Sivas İli İŞKUR'dan Yayınlanan Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Payları, 2012 %

MESLEK GRUPLARI	AÇIK İŞ PAYLARI
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	13%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	55%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0%
Profesyonel Meslek Mensupları	3%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	8%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	5%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	12%
Yöneticiler	0%
Genel Toplam	**100%**

Kaynak: İŞKUR

İŞKUR'un 2012 yılında aldığı toplam 11.420 açık işin %44,1'ini Beden İşçisi, %9,1'ini Temizlik görevlisi oluşturmaktadır. Bu durum açık işlerin yarısının nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğunu ortaya koymaktadır.

Nitelik gerektirmeyen açık işlerin yoğun olmasının sebebi 2012 yılında uygulanan ve Kamu sektöründe yer alan yoğun TYP programları ve hâlihazırda çalışanlarını İŞKUR'dan zorunlu olarak geçirmesi gereken Kamu Kurum ve Kuruluşlarının temizlik, güvenlik gibi hizmet alımı yapan işyerlerinin gerçekte doldurulmuş açık işlerinden kaynaklanmaktadır. Bu doğrultuda Beden işçisi, temizlik görevlisi ve güvenlik görevlisi sayılarının bir kısmı ve bu üç meslek dışındaki açık işlerin değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Dolayısıyla Makineci ve Dikiş Makinesi Operatörlerindeki açık iş sayısı %4,5 ile açık işlerin yönünü belirlemektedir. Açık işlerde sanayi ve hizmetler sektörü öne çıkmaktadır.

Tablo 20- Sivas İli İŞKUR'dan Yayınlanan Açık İşlerin İlk Yirmi Meslek Türleri, 2012

	MESLEK	Açık İş		MESLEK	Açık İş
1	Beden İşçisi (Genel)	5040	**11**	Dikiş Makinesi Operatörü	104
2	Temizlik Görevlisi	1049	**12**	Aşçı	99
3	Makineci (Dikiş)	410	**13**	Ön Muhasebeci	96
4	Güvenlik Görevlisi	280	**14**	Ütücü	94
5	Satış Elemanı (Tanıtım)	278	**15**	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	91
6	Reyon Görevlisi	222	**16**	Overlok Makinesi Operatörü	80
7	Garson (Servis Elemanı)	218	**17**	Mobilya Montaj İşçisi	69
8	Madenci (Genel)	218	**18**	Hemşire	68
9	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	142	**19**	Kasiyer	67
10	Gaz Altı Kaynakçısı	138	**20**	Şoför-Yük Taşıma	66
				Genel Toplam	**11.420**

Kaynak: İŞKUR

2013 yılı Ocak-Eylül döneminde İŞKUR aracılığıyla ilan edilen açık işlerde %22,1 ile Beden işçisi mesleği öne çıkmaktadır. 2013 yılı açık işlerde İnşaat Mühendisi mesleği %11,1 ile öne çıkmaktadır. Bu açık işleri %7,8 ile Makineci, %7,4 Çağrı Merkezi Görevlisi, %2,4 ile Gaz altı kaynakçısı takip etmektedir. Bu veride dikkat çeken husus 2012 yılında mesleklere göre ilk 20 açık iş grubunun içinde yer almayan inşaat mühendisliği ve çağrı merkezi görevlisi mesleklerindeki açık işlerin 2013 yılındaki olağanüstü artışıdır. 2012 yılında bazı kamu kurum ve kuruluşlarının çağrı merkezlerini Sivas'ta açması çağrı merkezi görevlisi mesleğindeki açık işlerin artışı sebebi olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak inşaat mühendisi mesleğindeki yüksek artışın nedeni daha detaylı araştırılması gerekmektedir.

2012 yılı açık işlerin %27,7'sinin imalat sektöründe yer almaktadır. İmalat faaliyet alanı gayri safi katma değeri yüksek sanayi ana sektöründe yer almaktadır. Bununla beraber açık işlerdeki beden işçisi ağırlığı imalat sektöründe talep edilen işgücü ihtiyacının nitelik olarak yönünü niteliksiz mesleklere yöneltmektedir. Her ne kadar makineci(dikiş) mesleği imalat sektörünün niteliğini biraz artırsa da bu artış oldukça düşüktür. Dolayısıyla ildeki imalat sektörünün hafif sanayi ağına sahip olduğunu göstermektedir.

Açık işlerin %8,1'i Su teminin, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetlerinde ilan edilmiştir. Bu faaliyet alanında açık işlerin yüksek olmasının temel nedeni İŞKUR'un uyguladığı TYP programlarıdır. Bu programların uygulandığı Kamu Kuruluşlarının İŞKUR kayıtlarındaki faaliyet alanı Su teminin, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetlerinde olması açık işlerin bu faaliyet alanında yoğunlaşmasına neden olmuştur.

2012 açık işlerdeki Diğer hizmet faaliyetlerinin %12,8'lik ağırlığında ildeki Kamu Kurum ve Kuruluşların temizlik, güvenlik vb. hizmet alımı işlerine taşeron olarak aracılık eden firmaların elamanlarını İŞKUR'dan alma zorunluluğu etkin olmuştur.

Toptan ve Perakende ticaret faaliyet alanında yer alan %8,1'lik açık işlerin ağırlığı hizmet sektöründeki eleman ihtiyacının varlığını ortaya koymaktadır. Bu durum satış elemanı, güvenlik görevlisi, reyon görevlisi ve garson mesleğindeki açık işlerin yoğunluğunu teyit etmektedir.

İnşaat, Bilgi ve İletişim ve Eğitim faaliyet alanları açık işlerde önemli bir pay almaktadır. Sağlık, Tarım, Finans ve Gayrimenkul faaliyetlerinde açık işlerin yok denecek kadar az olması, bu sektördeki işyerlerinin elaman ihtiyaçlarını farklı işçi bulma kanallarını kullanarak gerçekleştirdiğini göstermektedir.

2012 İŞKUR açık işleri, yukarıda yer alan değerlendirmeler doğrultusunda imalat, toptan ve perakende ticaret, inşaat ve bilgi iletişim, eğitim, madencilik, konaklama ve yiyecek faaliyetlerinde yoğunlaşmaktadır. Diğer sektörlerdeki açık işlerin (su temini, kanalizasyon, diğer hizmet faaliyetleri, idari ve destek hizmet faaliyetleri) mevzuattan kaynaklanan nedenlerle oluştuğu anlaşılmaktadır.

Grafik 22- Sivas İli İŞKUR Açık İşlerinin Faaliyet Alanlarına Göre Dağılımı, 2012 %

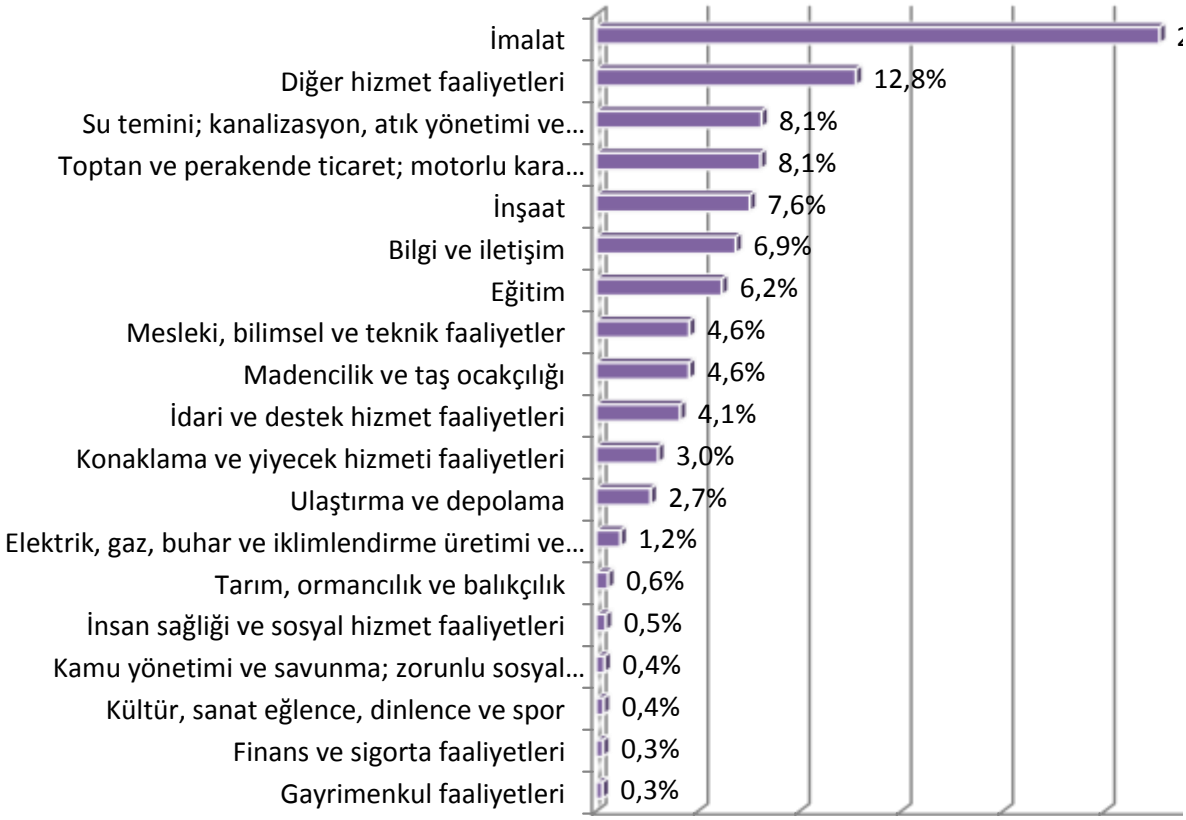

Kaynak: İŞKUR

2013(Ocak-Eylül) yılı açık işlerde ilk sırayı %28,3 ile İmalat sektörü almıştır. İmalat sektörünü %22,3 ile inşaat sektörü, %11,5 ile toptan ve perakende ticaret sektörü, %9,5 ile diğer hizmetler ve %8,2 ile bilgi ve iletişim sektörü takip etmektedir. 2012 yılında olduğu gibi Sağlık, tarım, finans ve gayrimenkul faaliyet alanlarında açık iş sayıları yok denecek kadar azdır.

Kamu Kurumları hizmet alımlarında yapılan mevzuat değişikliği ile İŞKUR aracılığı zayıflatılmış, dolayısıyla diğer hizmet faaliyetindeki açık işler 2012 yılına göre düşmüştür. 2012 yılına göre maden sektöründeki açık işler yaklaşık 1 puan artarken eğitim sektöründe 5 puanlık bir düşüş gerçekleşmiştir.

2012 İŞKUR açık işlerinin %97,8'i normal, %2,1'i özürlü ve %0,1'i eski hükümlü iş arayanlara hitap etmektedir. Özellikle ildeki yetersiz özürlü açık iş oranları TR 72 Bölgesinde işgücüne dâhil olmayanların %15,6'sını oluşturan toplam 126 bin özürlü, yaşlı veya hasta kişilerin işgücüne dâhil olma olasılıklarını azaltacaktır. Bununla beraber İŞKUR'a kayıtlı 1.141 özürlü iş arayan için dahi bu açık iş oranları oldukça yetersizdir.

İŞKUR İşe Yerleştirmeler

2012 yılında İŞKUR'un yaptığı toplam 6863 işe yerleştirme sayısının %52,5'i kamu sektörüne %47,5 ise özel sektöredir. İŞKUR'un Kamuda gerçekleştirdiği istihdam Kamu Kurum ve Kuruluşlarının talepleri doğrultusunda gerçekleştiği için İŞKUR'un bu istihdam aracılık dışında herhangi bir katkısı bulunmamaktadır. Dolayısıyla İŞKUR'un yaptığı özel sektör işe yerleştirmeleri önem arz etmektedir. İşe yerleşenlerin %79,9'u erkeklerden, %20,1'i kadınlardan oluşmaktadır. Yıllar itibariyle İŞKUR'un gerçekleştirdiği işe yerleştirme sayıları artış göstermiştir. Ancak bu artış 2012 yılında çok yüksek bir değer olmuştur. 2012 yılındaki bu yüksek yerleştirme sayısında TYP programları, Kamu İşçi Talepleri, Kamu Hizmet alımlarının etkisi çok yüksektir.

Tablo 21- Sivas İli İŞKUR İşe Yerleştirme Sayıları, 2012

	Erkek	Kadın	Toplam
2008	235	47	282
2009	188	17	205
2010	1116	239	1355
2011	1401	326	1727
2012	5.487	1.376	6.863

Kaynak: İŞKUR

2013 Ocak- Eylül döneminde toplam işe yerleştirme sayısı 4807 olup, işe yerleştirilenlerin %57,2'si kamu sektörüne %42,8'i özel sektöre yerleştirilmiştir. 2013 yılının son çeyreğine girerken kamu sektöründe işe yerleşenlerin ağırlığı bir önceki yıla göre artış göstermiştir.

2012 yılı Sivas İŞKUR'a kayıtlı her 100 işsizden en fazla 33'ü işe yerleştirilmektedir. Çünkü İŞKUR tarafından işe yerleştirilenler arasında işsizler olduğu gibi daha iyi şartlarda iş arayanlarda bulunmaktadır. İşe yerleştirme oranları düşük eğitim düzeylerinde %50'nin altında iken bu oran eğitim seviyesi artıkça daha da düşmektedir.

Tablo 22- Sivas İli İŞKUR'a Kayıtlı İşsizler Ve İşe Yerleştirme Sayıları, 2012

Eğitim Düzeyi	Kayıtlı işsiz	İşe yerleştirme	İşe Yerleştirme Oranı[5]
Lise Altı	9406	3772	40,1%
Lise Ve Dengi Meslek Lisesi	6972	2370	34,0%
Yükseköğretim	4299	721	16,8%
Genel Toplam	**20677**	**6863**	**33,2%**

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı İŞKUR işe yerleştirme oranlarının ildeki Kuruma kayıtlı işsiz sayısı ve alınan açık iş sayısı ile birlikte değerlendirmesi önem arz etmektedir. İldeki alınan açık işler kayıtlı işsiz sayısının %55,2'sini İşe yerleştirmeler ise %33,1'ini karşılamaktadır. Diğer bir ifadeyle İŞKUR'a kayıt yaptıran her 100 kişinin sadece 55'i için açık iş varken yine İŞKUR'a kayıtlı her 100 işsizden 33'ü işe yerleşmektedir.

[5] İşe Yerleştirme Oranı = Kayıtlı İşsiz/ İşe Yerleştirilenlerin sayısı.

2012 yılında alınan açık işlerin %44,1'ini oluşturan beden işçisi mesleğinde alınan açık işlerin %74,4'ü işe yerleştirilerek karşılanmıştır. Bu yüksek işe yerleştirme oranına rağmen 2012 yılı sonu itibariyle kayıtlı işsiz sayısının %21,5'ini oluşturan beden işçisi oranlarının yüksek olması dikkat çekicidir. Kuruma kayıtlı en fazla işsizin bulunduğu ilk 20 meslek grubundaki Beden işçisi, temizlik görevlisi, satış elemanı, garson, reyon görevlisi mesleklerinde yeterince açık iş alınmış ve daha düşük ölçekte işe yerleştirme gerçekleştirilmiştir. Kayıtlı işsizlerin yoğun olarak yer aldığı büro memuru, sekreter, bilgisayar işletmeni, şoför(yük taşıma), ön muhasebeci, kamyonet şoförü, muhasebeci, çocuk bakıcısı, taksi şoförü, aşçı gibi mesleklerde yeterince açık iş alınmamıştır. Bu durum İŞKUR açık işlerinin ve işe yerleştirmelerinin nitelik gerektirmeyen mesleklerde yoğunlaştığı görülmektedir.

Tablo 23- Sivas İli İŞKUR'a Kayıtlı İşsizler, Açık İşler Ve İşe Yerleştirmelerin İlk 20 Meslekteki Sayıları, 2012

No	KAYITLI İŞSİZ	SAYISI	AÇIK İŞ	SAYISI	İŞE YERLEŞTİRME	SAYISI
1	Beden İşçisi (Genel)	4449	Beden İşçisi (Genel)	5040	Beden İşçisi (Genel)	3751
2	Büro Memuru (Genel)	1816	Temizlik Görevlisi	1049	Temizlik Görevlisi	1090
3	Temizlik Görevlisi	1270	Makineci (Dikiş)	410	Güvenlik Görevlisi	357
4	Sekreter	510	Güvenlik Görevlisi	280	Veri Giriş Kontrol İşletmeni	164
5	Bilgisayar İşletmeni	461	Satış Elemanı (Tanıtım)	278	İş Ve Meslek Danışmanı	161
6	Satış Elemanı (Tanıtım)	407	Reyon Görevlisi	222	Madenci (Genel)	151
7	Şoför-Yük Taşıma	397	Garson (Servis Elemanı)	218	Büro Memuru (Genel)	120
8	Ön Muhasebeci	388	Madenci (Genel)	218	Diğer Teknisyen Ve Teknikerler	106
9	Tren Teşkil İşçisi	345	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	142	Tren Teşkil İşçisi	65
10	Beden İşçisi (Temizlik)	301	Gaz Altı Kaynakçısı	138	Reyon Görevlisi	63
11	Kamyonet Şoförü	234	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	104	Çocuk Bakıcısı	54
12	Muhasebeci	229	Aşçı	99	Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	52
13	Çocuk Bakıcısı	205	Ön Muhasebeci	96	Garson (Servis Elemanı)	42
14	Taksi Şoförü	196	Ütücü	94	Beden İşçisi (Temizlik)	36
15	Aşçı	170	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	91	Makine Bakım Onarımcısı	27
16	Şoför (Yolcu Taşıma)	167	Overlok Makinesi Operatörü	80	Satış Elemanı (Tanıtım)	26
17	Pazarlamacı (Satış Temsilcisi)	161	Mobilya Montaj İşçisi	69	Mekanik Bakım Ve Onarımcısı	26
18	Garson (Servis Elemanı)	158	Hemşire	68	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	23
19	Reyon Görevlisi	154	Kasiyer	67	Ön Muhasebeci	22
20	Çocuk Gelişim Elemanı	150	Şoför-Yük Taşıma	66	Makineci (Dikiş)	21
	Genel Toplam	**20.677**	**Genel Toplam**	**11.420**	**Genel Toplam**	**6.863**

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı açık işlerin %60,1'i karşılanmıştır. Ancak karşılanma oranları açık işlerin geldiği iktisadi faaliyet alanlarına göre değişmektedir. Karşılanma oranlarının %100'ün üzerinde olduğu faaliyet alanlarında 2011 yılında açılıp ta 2012 yılında kapatılan açık işlerin etkili olduğu söylenebilir.

İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar üretim ve Dağıtım, Bilgi ve İletişim ve Kamu yönetimi ve savunma hizmetlerinde, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetlerinde, Diğer hizmet faaliyetlerinde yüksek istihdam gerçekleşmesinde Kamu işçi talepleri, TYP Programları ve Kamu Hizmet alımları etkili olmuştur. Bununla beraber Finans ve sigorta faaliyetleri, Kültür sanat ve eğlence faaliyetleri, Tarım, ormancılık ve balıkçılık faaliyetlerindeki %70'in üzerindeki yüksek

karşılanma oranları tamamen açık iş yetersizliğinden kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla yukarıda belirtilen faaliyet alanları dışında açık iş sayılarının yüksek olduğu İmalat, Toptan ve perakende ticaret, İnşaat, Eğitim, Madencilik ve taş ocakçılığı ve Konaklama ve yiyecek hizmet faaliyetlerindeki karşılanma oranı işgücü piyasasındaki gerçek bilgileri içermektedir.

Tablo 24- Sivas İli İŞKUR Açık İşler, İşe Yerleştirmeler Ve Karşılanma Oranı, 2012 %

	AÇIK İŞ	İŞE YERLEŞTİRME	KARŞILANMA ORANI[6]
Bilgi ve iletişim	784	937	119,5%
Diğer hizmet faaliyetleri	1459	1080	74,0%
Eğitim	706	648	91,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıt.	137	175	127,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	39	35	89,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	36	0	0,0%
Hanehalklarının işverenler olarak faaliyetleri;	0	0	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	471	757	160,7%
İmalat	3164	718	22,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	54	5	9,3%
İnşaat	863	399	46,2%
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	47	47	100,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	348	71	20,4%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	42	33	78,6%
Madencilik ve taş ocakçılığı	522	198	37,9%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	523	462	88,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faal.	929	902	97,1%
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	67	53	79,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının..	923	199	21,6%
Ulaştırma ve depolama	306	144	47,1%
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0	0	0,0%
Genel Toplam	**11420**	**6863**	**60,1%**

Kaynak: İŞKUR

Açık işin en yüksek olduğu imalat sektöründe karşılanma oranı oldukça düşüktür. Yine toptan ve perakende ticaret, inşaat ve madencilik sektörleri %50'nin altında karşılanma oranına sahiptir. Diğer bir ifadeyle bu sektörlerdeki her 100 açık işin yarısı dahi doldurulmamıştır. İŞKUR işgücü yetiştirme programlarınınım yönünü bu sektörlere çevirmesi gerekmektedir.

İŞKUR açılan kurslar

İŞKUR Sivas İl Müdürlüğü 2012 yılında toplam 288 kurs düzenlemiş ve bu kurslara 3748 erkek, 1579 kadın olmak üzere toplam 5327 kişi katılmıştır. Erkeklerin kursiyerler içinde ağırlığı %70,3'tür. Herhangi bir mesleki eğitim içermeyen TYP programlarının toplam kurslar içindeki ağırlığı %64,4'tür. Dolayısıyla İŞKUR'un 2012 yılında açtığı kurslar işgücü piyasasının talep ettiği mesleki yeterliliğe yeterince hitap etmemektedir. Bu kurslar ancak işsizliğe geçici işçilik ile bir pansuman niteliğindedir.

[6]Karşılanma Oranı=İşe yerleştirme sayısı /Açık iş sayısı

İŞKUR açmayı planladığı işgücü yetiştirme programlarında İşgücü Piyasası Talep Araştırmasını dikkate alması gerekmektedir. Aksi halde işgücü piyasasında aktif olarak varlığını sürdüren işgücü talepleri istihdamla doldurulamayacaktır.

Tablo 25- Sivas İli İŞKUR Açılan Kursların Türü, Sayıları Ve Katılan Kursiyer Sayısı, 2012

KURS TÜRÜ	KURSİYER SAYISI
Girişimcilik	328
Hükümlülere Yönelik Kurslar	40
İstihdam Garantili Kurslar	241
İşgücü Yetiştirme Kursu/Genel	298
TYP	3.433
İşbaşı Eğitim Programı	108
Özürlü Kursları	46
UMEM	553
UMEM/İEP	280
Genel	**3.748**

Kaynak: İŞKUR

İŞKUR işsizlik ödeneği başvuruları

2012 yılında İŞKUR Sivas İl Müdürlüğüne işsizlik ödeneği için 3.307 başvuru gerçekleşmiş ve bu başvuruların %67,3'ü işsizlik ödeneğini almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuranların %57,5'i lise altı, %31,3'ü lise ve dengi meslek lisesi, %11,2'si yükseköğretim mezunlarıdır.

Eğitim seviyesi arttıkça işsizlik ödeneğine başvuralar azalmaktadır. Bu durumun iki sebebi olabilir, birincisi eğitim seviyesi arttıkça çalışan kişi sayısı azaldığı için işten çıkma oranları düşük eğitim seviyelerine göre daha az olması, ikincisi ise eğitim seviyesi arttıkça işte tutunma sürelerinin uzamasıdır. Erkeklerde eğitim seviyesi arttıkça başvurular azalırken kadınlarda artış-azalış şeklinde gerçekleşmektedir.

Grafik 23- Sivas İli İŞKUR'a İşsizlik Ödeneği İçin Başvuranların Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı, 2012 %

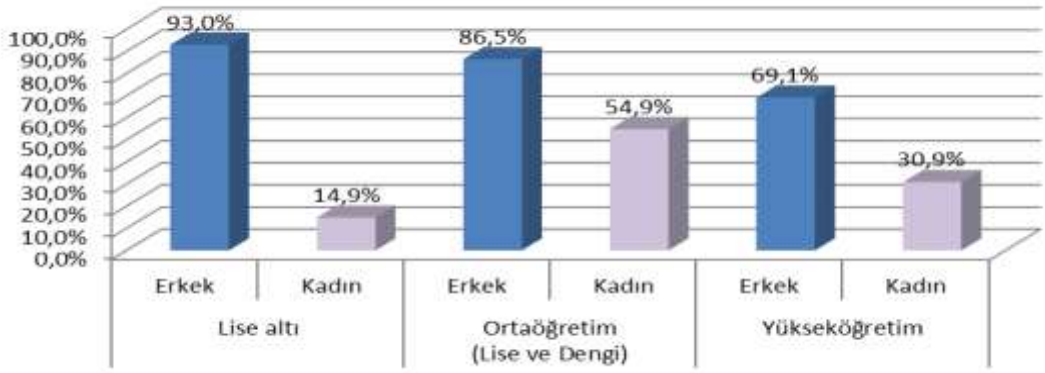

Kaynak: İŞKUR

İşsizlik sigortasından yararlanan iş tecrübesine sahip işsizlerin iş hayatına tekrar kazandırılması ilk kez iş arayanlara göre daha kolaydır. Bu nedenle İŞKUR İş ve Meslek Danışmanlığı hizmetlerinin kısa vadede danışmanlık hizmeti vermesi gereken hedef grup işsizlik maaşı alanlar olmalıdır. Diğer bir ifadeyle asgari 6 ay işsizlik maaşından yararlanan ve listeleri İŞKUR'da mevcut olan işsizlerin azami 6 ay içerisinde işe yerleştirmeleri gerekmektedir. 2012 yılında İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin %16'sının işsizlik maaşı için İŞKUR'a başvurduğu düşünüldüğünde bu çıkarımın önemi daha iyi anlaşılmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin nitel ve nicel yönden oluşan problemlerinin incelenerek bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanmayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2013 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 15 Mayıs-30 Haziran2013 tarihleri arasında Türkiye genelinde 87.719 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslararası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dâhil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

Tablo 26- İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları, 2007-2012

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ							
Dönem	**Kapsamı**	**Periyod**	**Sınıflamalar**		**Yöntem**	**GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ SAYISI[7]**	
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 EKİM - 30 KASIM	İSCO 88-REV.1.1	NACE	Yüz yüze	Toplam	**12.712**
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88-REV.1.1	NACE	Elektronik	Toplam	**71.001**
						10+ işyeri	26.409
						50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88-REV.1.1	NACE	Elektronik	Toplam	**275.099**
						10+ işyeri	83.404
						50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88-REV.1.1	NACE	Elektronik	Toplam	**255.938**
						10+ işyeri	80.638
						50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88-REV.1.1	NACE	Elektronik	Toplam	**218.068**
						10+ işyeri	73.418
						50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88-REV.1.1	NACE	Elektronik	Toplam	**198.479**
						10+ işyeri	69.442
						50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR'a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88-REV.1.1	NACE	Elektronik	Toplam	**159.862**
						10+ işyeri	60.501
						50+işyeri	13.393
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88-REV.2	NACE	Yüz yüze	Toplam	**5.941**
						10+ işyeri	3.283
						50+işyeri	1.606
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88-REV.2	NACE	Yüz yüze	Toplam Girişim	**5.225**
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88-REV.2	NACE	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**53.164**
2013/I	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	15 Mayıs-30 Haziran	İSCO 88-REV.2	NACE	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**87.719**

Kaynak: İŞKUR

[7]Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Araştırma ildeki 10 ve üzeri istihdamlı işyerlerine yapılmış olmasına rağmen, bir takım sebeplerle 10'un altında işçi çalıştıran firmalarında işyeri çerçevesinde yer alması nedeniyle bu işyerlerine de işyeri bilgi formu uygulanmıştır. Bu çerçevede bilgi formu uygulanan 1012 işyerinin %70'i 10 ve üzeri istihdamlı iken kalanı 10'un altında işçi çalıştırmaktadır.

İşyeri bilgi formu uygulanan işyerlerindeki en yüksek payı %28,3 ile Toptan ve perakende ticaret sektörü almaktadır. Bu sektörü %21,4 ile inşaat ve %17,4 ile imalat sektörü takip etmektedir. Bu üç sektörün araştırmadaki payı %67,1'dir. Bu oran oldukça yüksek olup araştırmanın yönünü belirlemektedir. Bununla beraber bu üç sektörde çalışan sayısı araştırmaya katılan işyerlerindeki toplam 29.055 çalışanın %57,5'ini oluşturmaktadır. İşyerlerinde çalışan sayılarına bakıldığında imalat sektörünün %24,4 ile en yüksek değeri aldığı anlaşılmaktadır. İmalat sektörünü %21,1 ile Toptan ve Perakende ticaret sektörü ve %12,1 ile inşaat sektörü takip etmektedir. Dolayısıyla imalat sektörü işyeri sayısı yönünden inşaat ve toptan ve perakende ticaret sektöründen az iken çalışan sayısı yönünden her iki sektörden de fazladır. İdari ve destek hizmet faaliyetlerinde işyeri sayısının az, çalışan sayısının çok olması Kamu Kuruluşlarından hizmet alımları yapan işyerlerinin bu faaliyet alanın da yer almasından kaynaklanmaktadır. Yine maden sektöründe, insan sağlığı sektöründe, elektrik, gaz ve buhar dağıtımı sektöründe çalışan oranları işyeri oranlarından yüksektir. Buradan çıkan sonuç hizmetler sektöründe işyeri oranları çalışan oranlarından yüksek iken, sanayi sektöründen durum tam tersidir.

Grafik 24- Bilgi Formu Uygulanan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı, 2013 %

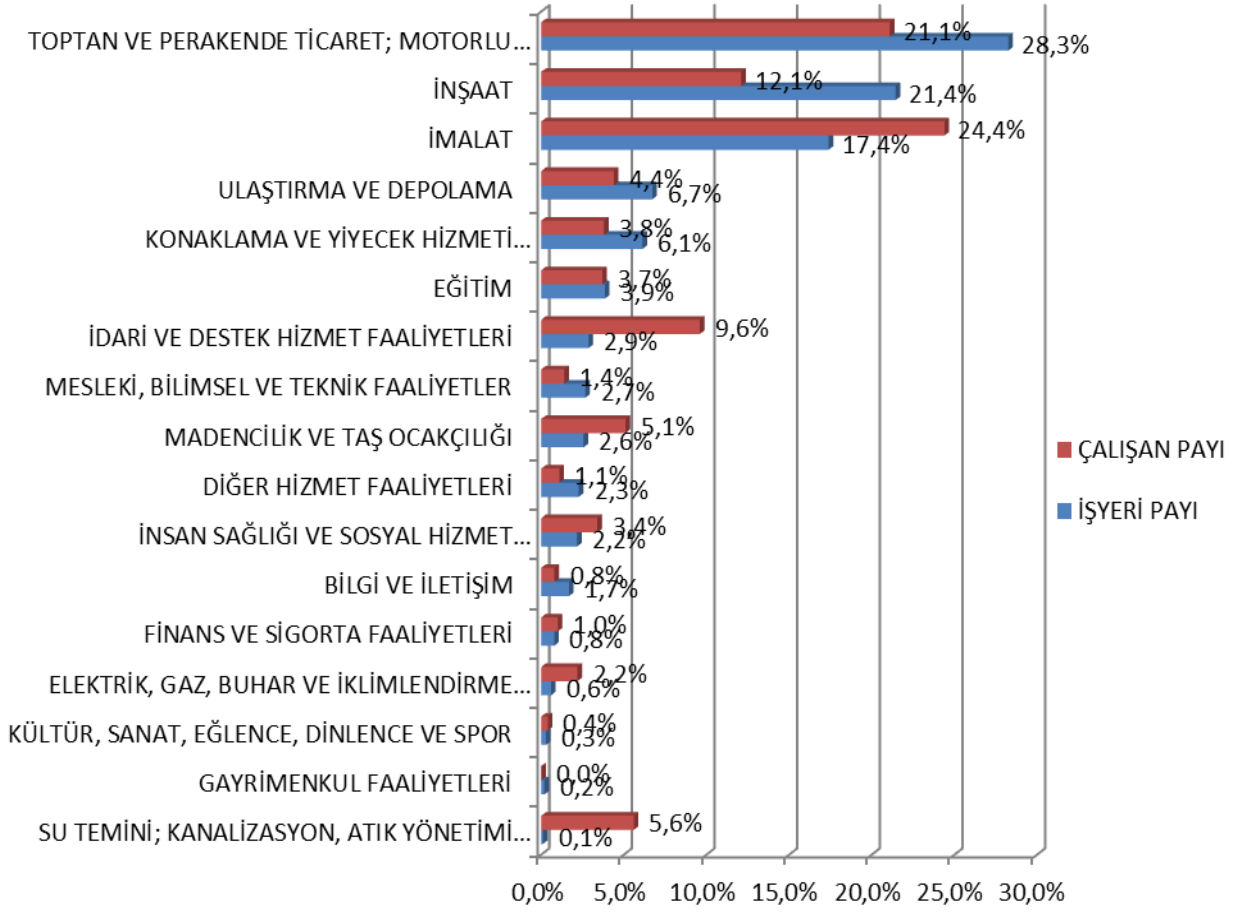

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

Araştırmada yer alan işyerlerinde çalışan erkeklerin oranı %84,8, kadınların oranı ise %15,2'dir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmetler dışındaki tüm sektörlerde erkekler hâkimdir. Kadınların oransal olarak erkeklere en yakın olduğu sektörler insan sağlığı ve sosyal hizmetler, eğitim, finans ve sigorta faaliyetleri, bilgi ve iletişim gibi tamamen ana sektörü hizmetler sektörü olan faaliyet alanlarıdır. Diğer bir ifadeyle sanayi sektöründe erkek hâkim bir sektördür.

İşyerlerinde çalışanların %20,6'sı sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, %19'u tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, %18,6'sı nitelik gerektirmeyen mesleklerde çalışanlar %17,7'si hizmet ve satış elemanları meslek grubunda çalışanlar yer almaktadır. İşyerlerinde çalışanların daha az olarak yer aldığı meslek gruplarının başında %0,3 ile nitelik, tarım ormancılık, %2,7 ile yöneticiler, %6,4 ile profesyonel meslek mensupları, %6,6 ile büro hizmetlerinde çalışanlar gelmektedir. Tarımda oranların en düşük seviyede olması bu araştırmanın tarım sektörünü kapsamamasıdır.

Grafik 25- İşyerlerinde Çalışanların Sektörlere Ve Meslek Gruplarına Göre, 2013 %

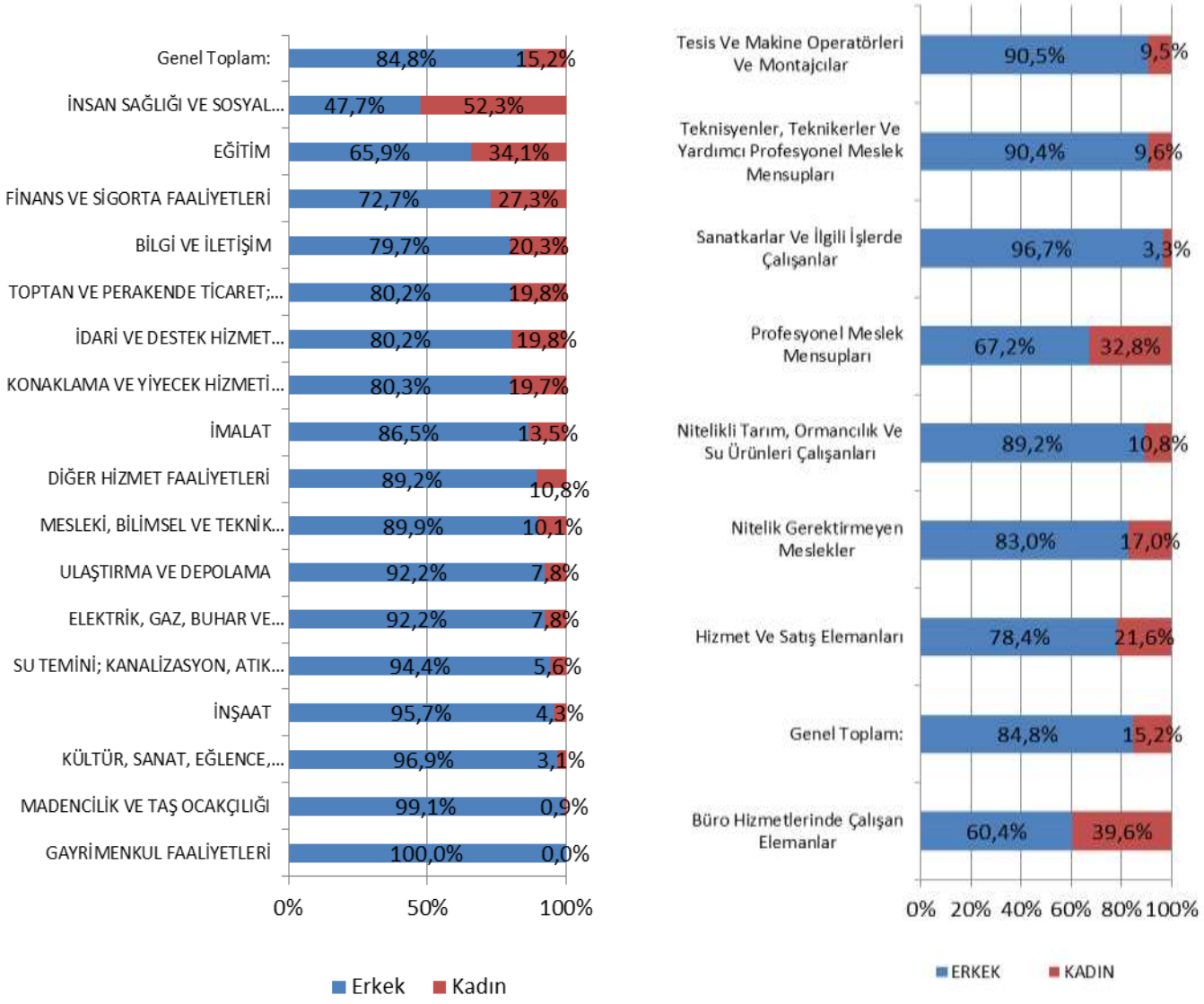

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

Erkeklerin %23,5'i sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, %20,2 ise tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, %18,2'si nitelik gerektirmeyen meslek mensupları ve %16,4'ü hizmet ve satış elemanları meslek grubunda yer alan mesleklerde çalışmaktadır. Bu meslek gruplarında çalışanların toplamı erkek çalışan toplamının

%78,3'ünü oluşturmaktadır. Kadınların ağırlıkla çalıştığı meslek grupları hizmet ve satış elemanları, nitelik gerektirmeyen meslekler, profesyonel meslek mensupları, tesis ve makine operatörleri ve montajcılarıdır. Meslek gruplarının tamamında erkek çalışanlar hâkimdir. Kadın çalışanların erkeklere en yakın olduğu meslek grubu büro hizmetlerinde çalışan elemanlar olup bu meslek grubunda zaten çalışan sayısı oldukça azdır.

Tablo 27- İşyerlerinde Çalışanların Cinsiyet Ve Meslek Gruplarına Göre Aldığı Pay, 2013 %

MESLEK GRUPLARI	Erkek	Kadın
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	4,7%	17,1%
Hizmet Ve Satış Elemanları	16,4%	25,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	18,2%	20,8%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,3%	0,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	5,1%	13,8%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	23,5%	4,5%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	8,7%	5,1%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	20,2%	11,8%
Yöneticiler	2,9%	1,6%
GENEL	100%	100%

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

Araştırmada bilgi formu dolduran işyerlerinde çalışanların %9,5'i temizlik görevlisi ile en yüksek seviyededir. Erkek ve kadın çalışanlarda da hâkim meslek yine temizlik görevlisidir. Kadınlarda oranı biraz daha yüksektir. Erkeklerde ikinci sırayı beden işçisi alırken, kadınlarda ise makineci(dikiş) mesleği almaktadır. Bu meslek erkeklerde üçüncü sırada yer almaktadır.

Tablo 28- İşyerlerinde Çalışanların Cinsiyet Ve Mesleklere Göre Aldığı Pay, 2013 %

	GENEL	Pay	ERKEK	Pay	KADIN	Pay
1	Temizlik Görevlisi	9,5%	Temizlik Görevlisi	8,89%	Temizlik Görevlisi	12,72%
2	Beden İşçisi (Genel)	2,3%	Beden İşçisi (Genel)	2,57%	Makineci (Dikiş)	8,17%
3	Makineci (Dikiş)	2,1%	Reyon Görevlisi	1,85%	Kasiyer	6,06%
4	Reyon Görevlisi	1,9%	Kamyonet Şoförü	1,76%	Büro Memuru (Genel)	3,75%
5	Büro Memuru (Genel)	1,7%	Pazarlamacı	1,73%	Ön Muhasebeci	3,16%
6	Pazarlamacı	1,6%	Ağır Kamyon Şoförü	1,66%	Ambalajcı (El İle)	3,11%
7	Kamyonet Şoförü	1,5%	Tesviye Ustası-Metal İşl.	1,59%	Sekreter	3,08%
8	Kasiyer	1,5%	Ön İplik Operatörü	1,57%	Hasta ve Yaşlı Bak EleM	3,03%
9	Ön Muhasebeci	1,4%	Depo Hamalı	1,51%	Aşçı	2,21%
10	Ön İplik Operatörü	1,4%	Güvenlik Görevlisi	1,49%	Müşteri Temsilcisi	2,12%
11	Ağır Kamyon Şoförü	1,4%	Elektrik Teknisyeni	1,43%	Reyon Görevlisi	1,94%
12	Güvenlik Görevlisi	1,4%	Garson (Servis Elemanı)	1,42%	Hemşire	1,90%
13	Tesviye Ustası-Metal İşleme	1,4%	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,40%	Ütücü	1,29%
14	Garson (Servis Elemanı)	1,3%	Büro Memuru (Genel)	1,39%	Veri Giriş Kontrol İşlet.	1,16%
15	Depo Hamalı	1,3%	Mermer İşçisi	1,35%	İplik Temizleme İşçisi	1,10%

Kaynak:2013- İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

AÇIK İŞLER

2013 Yılı İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre il genelinde 265 farklı işyerinde, 197 farklı meslekte toplam 1216 açık[8] iş olduğu tespit edilmiştir. Bu durum araştırma sonuçlarına göre her 100 işyerinden 26'sında açık iş olduğunu ortaya koymaktadır. İldeki açık işe sahip işyerlerinin başında %30,1 ile Toptan ve Perakende ticaret sektöründe yer alan işyerleri gelmektedir. Bu sektörü %26,1 imalat sektöründe yer alan işyerleri, %15,3 ile inşaat sektöründe yer alan işyerleri takip etmektedir. Dolayısıyla alınan açık işlerin %71,5'i bu sektörlerde yer alan işyerlerinden alınmıştır. Açık işe sahip işyerlerinin araştırmaya dâhil edilen toplam işyerleri içindeki payı en yüksek sektör ise %39,3 ile imalat sektörüdür. Bu sektörü diğer sektörler takip etmektedir. Bu durum imalat sektöründeki işyerlerinin diğer sektörlerdeki işyerlerine göre daha fazla eleman ihtiyacı olduğunu göstermektedir. Açık işlerin yoğunluk gösterdiği sektör %41,2 ile imalat sektörüdür. İmalat sektörünü ise %25,6 ile Toptan ve perakende ticaret sektörü, %12,8 ile inşaat sektörü takip etmektedir. Dolayısı ile açık işlerin %79,6'sı bu üç sektörde yer almaktadır.

Tablo 29- Açık İş Sonuçları, 2013

Sektörler	TOPLAM AÇIK İŞ	AÇIK İŞ VEREN İŞYERİ SAYISI	AÇIK İŞ VEREN İŞYERİ PAYI[9]	AÇIK İŞVEREN İŞYERİ DAĞILIMI[10]	AÇIK İŞİN SEKTÖREL DAĞILIMI[11]	AÇIK İŞ ORANI[12]
Bilgi Ve İletişim	5	2	0,8%	11,8%	0,4%	2,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	30	8	3,0%	34,8%	2,5%	8,9%
Eğitim	19	10	3,8%	25,6%	1,6%	1,7%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	18	5	2,0%	17,9%	1,4%	0,6%
İmalat	501	69	26,1%	39,3%	41,2%	6,6%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	12	6	2,3%	27,3%	1,0%	1,2%
İnşaat	155	40	15,3%	18,6%	12,8%	4,2%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faal.	70	19	7,3%	31,1%	5,8%	5,9%
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	3	1	0,4%	33,3%	0,2%	2,3%
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	32	5	2,0%	20,0%	2,7%	2,1%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	29	5	2,0%	19,2%	2,4%	6,9%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu K.	311	80	30,1%	27,9%	25,6%	4,8%
Ulaştırma Ve Depolama	31	13	5,1%	19,7%	2,5%	2,4%
Genel	1216	265	100 %	26,2%	100,0%	4,0%

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

Araştırma sonuçlarına göre Sivas ili genel açık iş oranı %4,0'dır. Bir başka deyişle ildeki her 100 kişilik kadronun 96'sı dolu, 4'ü doldurulmaya hazırdır. İldeki açık iş oranı en yüksek sektör %8,9 ile diğer hizmet faaliyetleridir. Bu sektörü %6,9 ile mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler takip etmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken husus bu iki sektördeki yüksek açık iş oranı sektördeki çalışan sayılarının azlığından kaynaklanmaktadır.

[8] Açık iş yeni yaratılmış, dolu olmayan veya yakında boşalacak bir pozisyon olarak tanımlanır. İşveren, bu pozisyon için, kurum dışından uygun bir aday bulmak amacıyla aktif olarak adım atmaktadır ve daha fazla adım atmaya da hazırdır; ve bu pozisyonu ya hemen ya da yakın bir gelecekte doldurmayı planlamaktadır. İşgücü talep araştırması kapsamında işyerleri ziyaret edildiğinde mevcut olan açık işler derlenmiştir.

[9] Açık iş Veren İş Payı= 100*Sektördeki işyeri sayısı/Toplam işyeri sayısı

[10] Açık İşveren İşyeri Dağılımı= 100*Sektördeki işyeri sayısı/sektördeki toplam işyeri sayısı

[11] Açık İşin Sektörel Dağılımı= 100*Sektördeki Açık İş Sayısı/Toplam açık iş sayısı

[12] Açık İş Oranı= 100*Sektördeki açık iş/(Sektördeki açık iş + Sektördeki toplam çalışan)

Dolayısı ile bu iki sektör dışında yüksek açık iş oranına sahip %6,6 açık iş oranı ile imalat sektörü, %5,9 açık iş oranı ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, 4,8 açık iş oranı ile Toptan ve perakende ticaret faaliyetleri, %4,2 açık iş oranı ile inşaat sektörü önem arz etmektedir.

Grafik 26- Açık İş Oranlarının Sektörlere Göre Dağılımı, 2013 %

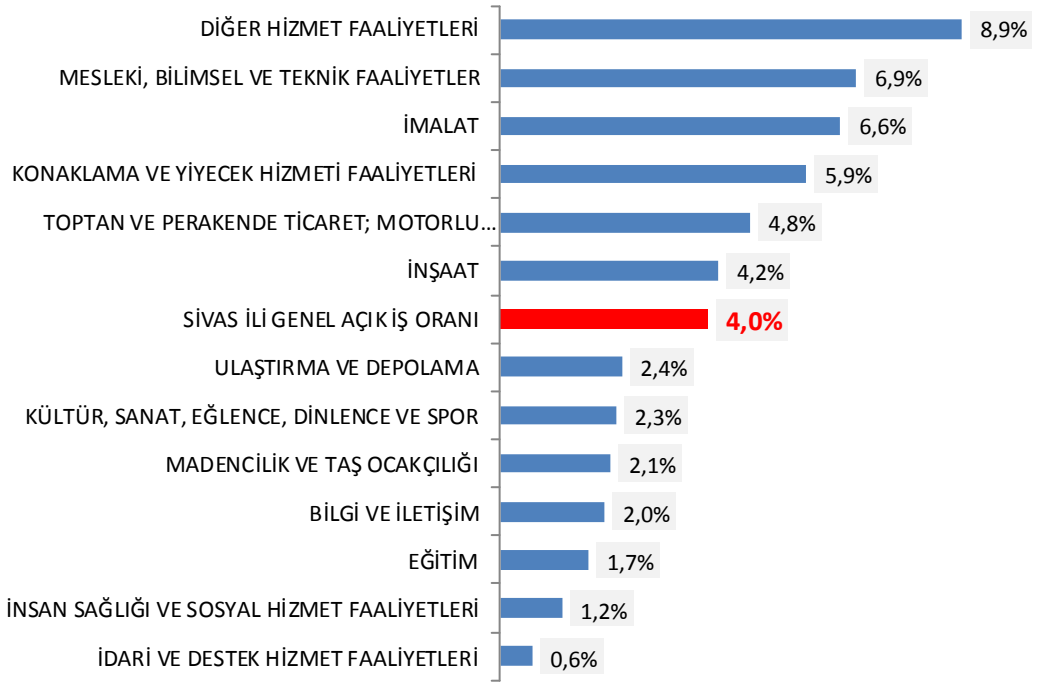

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

Araştırma sonuçlarına göre açık iş oranı en yüksek meslek grubu %6,1 ile Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubudur. Bu meslek grubunu %6 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar %4,3 ile Hizmet ve satış elemanları meslek grubu takip etmektedir. En düşük açık iş oranı yöneticiler ve nitelik gerektirmeyen mesleklerde görülmektedir. Nitelik gerektirmeyen mesleklerde yüksek çalışan sayısı olmasına rağmen yeterince açık iş payına sahip değildir. Bu durum işverenlerin kalifiye eleman istemesinin göstergesidir.

Tablo 30- Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları, 2013 %

MESLEK GRUP	ÇALIŞAN PAYI[13]	AÇIK İŞ PAYI[14]	AÇIK İŞ ORANI
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	6,6 %	2,4%	1,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	17,7%	18,9%	4,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	18,6%	6,9%	1,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,3%	0,3%	3,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	6,4%	3,8%	2,5%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	20,6%	31,9%	6,1%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Men.	8,1%	6,6%	3,3%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	19,0%	29,1%	6,0%
Yöneticiler	2,7%	0,2%	0,3%
GENEL	100 %	100 %	4,0%

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

Araştırma sonuçlarına göre en fazla açık iş kontenjanı %29,3 ile Çelik konstrüksiyon işçisi, %24 ile kaynakçı , %17,3 ile makineci ve satış danışmanı, %12,4 ile mermer işçisi gelmektedir. Ancak burada dikkat edilmesi

[13] Çalışan Payı=100*Meslek grubundaki çalışan/Toplam çalışan
[14] Açık İş Payı=100*Meslek grubundaki açık iş/Toplam açık iş

gereken husus çelik konstrüksiyon işçisi, mermer işçisi mesleğindeki düşük açık iş payıdır. Bu mesleklerdeki yüksek açık iş oranları meslekte çalışan sayısının azlığından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla makineci, kaynakçı, ön iplik operatörü mesleğindeki açık iş oranları işgücü piyasasının gerçekte talep ettiği meslekleri göstermektedir.

Açık iş payı ile açık iş oranı arasındaki fark arttıkça açık işin gerçekçiliği sorgulanması gerekmektedir. Örneğin soğuk demirci mesleğinde açık işlerin toplam açık işler içindeki oranı %2 iken, açık iş oranının %11,1 olması o meslekte çalışan sayısına göre beklenenden daha fazla açık işin olmasıdır.

Tablo 31- Mesleklere Göre Açık İş Oranları Ve Payları, 2013 %

	MESLEK	AÇIK İŞ PAYI %	AÇIK İŞ ORANI %
1	Makineci (Dikiş)	10,6%	17,3%
2	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	9,0%	24,0%
3	Ön İplik Operatörü	4,2%	10,8%
4	Mermer İşçisi	3,9%	12,4%
5	Garson (Servis Elemanı)	2,6%	7,8%
6	Beden İşçisi (Genel)	2,3%	4,1%
7	Reyon Görevlisi	2,2%	4,8%
8	Pazarlamacı	2,1%	5,2%
9	Soğuk Demirci	2,0%	11,1%
10	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Makineyle)	1,7%	5,6%
11	Meyve Ve Sebze Satış Elemanı	1,7%	11,9%
12	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	1,4%	5,9%
13	Gaz Altı Kaynakçısı	1,4%	11,2%
14	Aşçı	1,4%	5,2%
15	Kasiyer	1,3%	3,6%
16	Ön Muhasebeci	1,3%	3,5%
17	Çelik Konstrüksiyon İşçisi	1,2%	29,3%
18	Yapı Yalıtımcısı	1,2%	11,4%
19	Temizlik Görevlisi	1,2%	0,5%
20	Satış Danışmanı	1,0%	17,3%

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

Açık işlerde istenen eğitim düzeyinde en çok dikkat çeken husus genelde(%32,1) herhangi bir eğitim düzeyinin istenmemiş olmasıdır. İşverenlerin çoğu talep edilen eğitim düzeyine fark etmez cevabını vermiştir. İşverenlerin mevcut açık işlerini doldurmak için tercih ettiği eğitim düzeyi Lise altı'dır. Burada dikkat edilecek husus meslek lise mezunlarına olan talebin hem tüm eğitim düzeylerinden hem de düz liseden daha az olmasıdır. Diğer bir ifadeyle işveren meslek lisesi ve üniversite mezununa çok rağbet etmiyor. Lise ve altı eğitim düzeyinde toplam açık iş %53,2'dir.

Grafik 27- 2013 Açık İşlerin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı, 2013 %

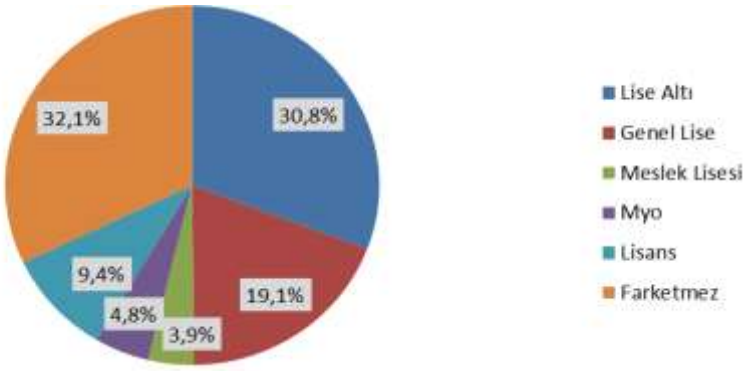

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

Araştırmaya katılan işyerlerinin açık işlerini karşılarken çalışacak adaylardan talep ettiği özelliklerin başında %69,3 ile mesleki bilgi gelmektedir. Diğer bir ifadeyle her 100 işyerinden 70'i aradığı elemanın mesleki bilgiye sahip olmasını, 60'ı fiziki yeterliliğe sahip olmasını, 31'i ise takım çalışmasına yatkın olmasını talep etmektedir. Açık iş talebinde yabancı dil arayan her 100 işyerinden sadece 2'sidir. Mesleki bilgi arayan işyerlerinin, fiziki yeterlilik arayan işyerlerinden fazla olması önemlidir. Bu durum açık işlerin nitelikli hala geliyor olmasının göstergesidir. Burada dikkat çeken husus satış ve pazarlama özelliği arayan işyerlerinin azlığıdır. Bu durum toptan ve perakende ticaret sektöründe açık iş sayısının az olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Ancak bu sektördeki açık iş payı toplam açık işin %25,5'ini oluşturarak imalat sektörü dışındaki tüm sektörlerden daha fazla açık işe sahip olması bu çıkarımın doğru olmadığını göstermektedir.

Grafik 28- Açık İşlerin Beceri Düzeylerine Göre Dağılımı, 2013 %

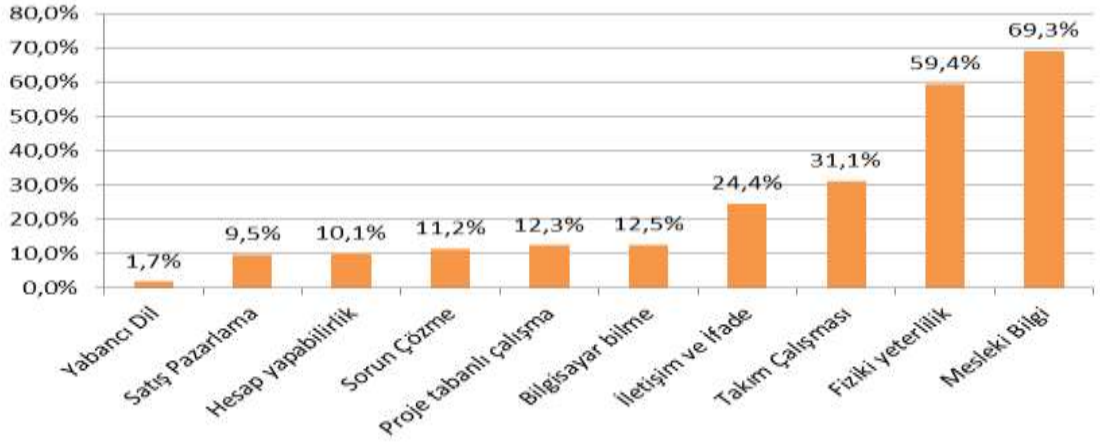

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

Araştırmaya katılan her 100 işyerinin 69'u akraba-eş dost, 58'i İŞKUR aracılığıyla, 7'si Gazete ile eleman aramaktadır. İşe yerleştirmede Akraba- eş dost etkisini hala göstermektedir. İŞKUR işgücü piyasasında hâkimiyetini artırmaktadır. Gelişen teknolojiye rağmen gazete ile eleman arama tercihi internet sitelerinden daha etkindir. İldeki işverenlerin eleman temininde kullandığı kanalların önem derecelerinin iş arayanlar tarafından bilinmesi ve işsizlerin önem derecelerine göre bu kanallara daha yoğun yönlendirilmesi gerekmektedir. Bu noktada yine İŞKUR İş ve Meslek Danışmanlığı Hizmetlerinin önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Burada yapılması gereken her İş ve Meslek Danışmanı kendi portföyünde yer alan iş arayanlara işverenlerin bu tercihlerini anlatması ve bu kanallara aktif olarak yönlendirilmesi gerekmektedir. Bu yöntem ile işçi-işveren eşleştirmesi nedeniyle ortaya çıkan işsizlik probleminin belirli bir ölçekte azalması sağlanabilir.

Grafik 29- İşverenlerin İşçi Arama Kanalları, 2013 %

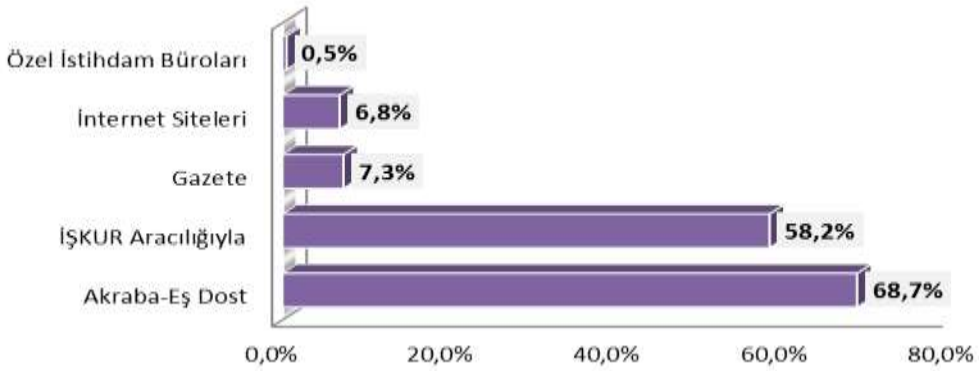

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Temininde güçlük çekilen meslekler işverenlerin açık işlerini istedikleri meslek ve/veya becerilere sahip çalışanlarla dolduramamaları veya zorluk çekerek doldurmaları durumunu ifade eder. Talep araştırması kapsamında işverenlere 2013 yılı içerisinde bu durumda oldukları meslekler sorulmuştur. Bilgi formuna cevap veren 1012 işyerinde toplam 1768 adet temininde güçlük çekilen mesleklerde açık iş vardır. Başka bir deyişle 2013 yılında her 100 işyerinden 33'ü eleman temininde güçlük çekmektedir.

Sektörler içinde en yüksek oranda eleman temininde güçlük çeken sektör %31,4 ile imalattır. İmalat sektörünü %24,1 ile Toptan ve perakende ticaret sektörü takip etmektedir. İnşaat sektöründeki %13,4'lük eleman temininde güçlük çekilme oranı bu sektörü üçüncü sıraya taşımıştır. Bu üç sektördeki temininde güçlük çekilme payı toplamda %69,9 olup genel payın üçte ikisine denk gelmektedir. İmalat sektöründeki işyerlerinin % 55'i, Toptan ve perakende ticaret sektöründeki işyerlerinin %46'sı, inşaat sektöründeki işyerlerinin ise %28'i eleman temininde güçlük çektiklerini ifade etmişlerdir. İŞKUR işgücü yetiştirme kurslarının yönünü belirlerken bu üç sektöre ağırlık vermesi gerekmektedir.

Sektörlerdeki işyerleri içerisinde en fazla eleman temininde güçlük çeken işyerleri oranı %62 ile eğitim sektörüdür. Bu sektördeki eleman temininde güçlük çekilme payı düşük olmasına rağmen, sektördeki işyerlerinin çoğunluğu eleman temininde güçlük çekiyor. Bir başka deyişle eğitim sektörü az ama nitelikli eleman talep ediyor.

Tablo 32- Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörlere Göre Payları, 2013 %

SEKTÖRLER	TEMİNİDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN İŞYERLERİNİN SEKTÖREL DAĞILIMI %	TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLME PAYI %
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	44%	4,2%
İmalat	55%	31,4%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıt	17%	0,3%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyi. Faal.	0%	0,0%
İnşaat	28%	13,4%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara	46%	24,1%
Ulaştırma Ve Depolama	29%	4,8%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	57%	7,3%
Bilgi Ve İletişim	35%	0,8%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	38%	0,2%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	42%	2,9%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	21%	0,9%
Kamu Yönetimi Ve Savunma Zorunlu Sosyal Güvenlik	0%	0,0%
Eğitim	62%	3,3%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	59%	4,4%
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	52%	1,9%
Genel Toplam:	**43%**	**100,0%**

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

Aşağıda yer alan grafikten de anlaşılacağı üzere sektörlerdeki açık iş payı ile temininde güçlük çekilme payı neredeyse aynı oranları alarak tek çizgi haline gelmiştir. Bu durum açık işteki paya belirli bir oranda sahip

sektörler, aynı oranlara yakın değerler ile temininde güçlük çekilme payları almaktadır. Diğer bir ifadeyle açık iş olan sektör temininde güçlük çekiyor. Sektörlerdeki açık işlerin doldurulamaması temininde güçlük çekilme nedenlerinden kaynaklanmaktadır. Örneğin ildeki her 100 açık işin 24'ü toptan ve perakende ticaret sektöründe yer alırken yine ildeki her 100 temininde güçlük çekilen açık işin 26'sı yine bu sektördedir.

Grafik 30- Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Ve Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımları, 2013 %

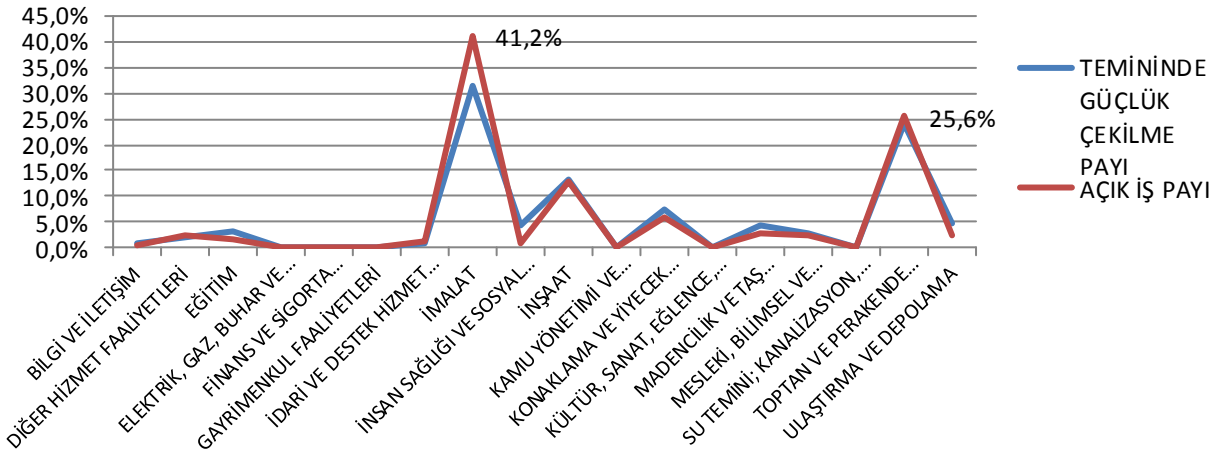

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

Meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen mesleklerin sektörlerde olduğu gibi açık işlerle dağılımları benzerlik göstermektedir. Açık işlerin %31,9'unu barındıran sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu, temininde güçlük çeken mesleklerin %35'ini kapsamaktadır. Başka bir deyişle ildeki temininde güçlük çekilen her 100 işten 35'i sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışan meslek grubunda yer almaktadır. Sanatkârlar ilgili işlerde çalışanlar, Hizmet ve satış elemanları ve tesis ve makine operatörleri meslek gruplarında temininde güçlük çekilme payı toplam %77,7'dir.Nitelik gerektirmeyen meslek grupları ve Tesis ve makine operatörlerindeki açık iş payı temininde güçlük çekilme payından yüksektir. Nitelikli tarım ve hayvancılıktaki eleman temininde güçlük çekme oranının düşük çıkması araştırmanın bu sektörü kapsamamasından kaynaklanmaktadır.

Grafik 31-Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Ve Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımları, 2012

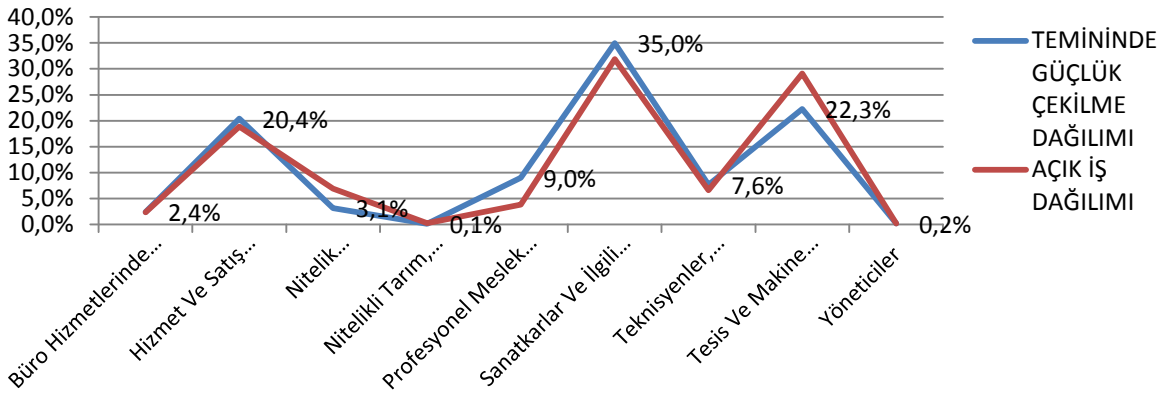

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

Temininde en fazla zorluk çekilen meslek %8,8 iken Makineci(Dikiş)'tir, bu meslek %10,6 açık iş payı ile işverenlerin en fazla aradığı meslektir. %3,8 ile ikinci sırada yer alan mermer işçisi %3,9 açık iş payı ile en fazla

talep edilen açık işlerde 4. Sıradadır. Yine temininde en fazla güçlük çekilme de %2,6 ile üçüncü sırada yer alan garson(servis elemanı) en fazla talep edilen açık işlerde 5. Sırada yer almaktadır.

Burada dikkat çeken husus toplam açık işlerin %9'unu oluşturan kaynakçı(oksijen ve elektrik) mesleğindeki temininde güçlük çekilme payının %1,3 ile çok düşük olmasıdır. Toplam 108 kaynakçı açık işinin ancak 23'ü için temininde güçlük çekilmektedir.

Tablo 33- Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Ve Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımları, 2013 %

MESLEKLER	TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLME PAYI	AÇIK İŞ PAYI
Makineci (Dikiş)	8,8%	10,6%
Mermer İşçisi	3,8%	3,9%
Garson (Servis Elemanı)	2,6%	2,6%
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	2,4%	1,7%
Gaz Altı Kaynakçısı	2,4%	1,4%
Yıkama Makinesi Operatörü (Maden)	2,4%	0,3%
Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı	2,3%	0,3%
Pazarlamacı	2,0%	2,1%
Aşçı	1,9%	1,4%
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	1,8%	1,4%
Hemşire	1,7%	0,3%
Meyve Ve Sebze Satış Elemanı	1,7%	1,7%
Elektrikçi (Genel)	1,6%	0,1%
Soğuk Demirci	1,6%	2,0%
Ön Muhasebeci	1,4%	1,3%
Mobilya Montaj İşçisi	1,4%	0,3%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,3%	9,0%
Çelik Konstrüksiyon İşçisi	1,2%	1,2%
Kasap	1,1%	0,7%
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	1,1%	0,1%

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

Eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin, temininde güçlük çekilme nedenlerinin başında %58,4 ile il işgücü piyasasında beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Diğer bir ifadeyle eleman temininde güçlük çeken her 100 işyerinden 58'i beceriye/niteliğe sahip eleman olmamasından ve meslekte eleman olmamasından, 47'si iş tecrübesine sahip eleman olmamasından, 13'ü çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesinden ve 12'si önerilen ücretin az bulunması nedeniyle eleman temininde güçlük çekmektedir.

Tablo 34- Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Ve Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımları, 2013 %

Beceriye/niteliğe sahip eleman yok	Bu Meslekte eleman yok	İş tecrübesine sahip eleman yok	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması
58,4%	57,6%	47,5%	12,9%	12,4%

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

İşverenler öncelikle kalifiye eleman aramaktadır. Daha sonra aradığı elemanın meslekte bilgi ve beceri sahibi olmasını, sonrasında ise iş tecrübesine sahip olmasını beklemektedir. Bu analiz işgücü piyasasının talep ettiği niteliklere göre hareket edilmesi noktasında önem teşkil etmektedir. Diğer bir ifadeyle İŞKUR öncelikle işverenlerin talep ettiği meslekleri belirleyecek ve bu meslekte kayıtlı işgücünü işyerlerine yönlendirecek, daha sonra işverenden gelen geri dönüşümlere göre, işgücüne nitelik kazandırmak için işgücü yetiştirme kursları ve tecrübe kazandırmak için işbaşı eğitim programları düzenleyecektir. Bu çıkarımı Aktif İşgücü Hizmetleri Yönetmeliği desteklemektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Araştırma sonuçlarına göre 31 Aralık 2013 tarihi sonu itibariyle 6 aylık vadede istihdamın yönü pozitiftir. Artış gösterecek sektörlerin başında 283 kişilik bir artış göstermesi beklenen Toptan ve Perakende ticaret sektörü gelmektedir. Bu sektörü 200 kişilik bir artış göstermesi beklenen imalat sektörü, 139 kişilik bir artış göstermesi beklenen madencilik ve taş ocakçılık sektörü takip etmektedir. Bu üç sektördeki toplam istihdam artışı 6 aylık süre sonunda gerçekleşmesi beklenen 1103 kişilik net istihdam artışının[15] %56,3'ünü oluşturmaktadır. Kısa vadede(6 aylık sürede) istihdamın yönü negatif olarak, net istihdam azalışı[16] beklenen sektör sadece bilgi ve iletişim sektörüdür. Bununla beraber mevcut çalışan kapasitesini kısa vadede değiştirmeyecek olan elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü, gayrimenkul faaliyetleri sektörü, Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor faaliyetleridir.

Tablo 35- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 sonu itibariyle Net istihdam Değişimi ve NİDO

	Net İstihdam Değişimi[17]		Net İstihdam Değişim Oranı[18]	
Meslek Grupları	**31 Aralık 2013**	**30 Haziran 2014**	**31 Aralık 2013**	**30 Haziran 2014**
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	139	-5	9,5%	-0,3%
İmalat	200	398	2,8%	5,6%
Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklim Üret Ve Dağ.	0	0	0,0%	0,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yön. Ve İyi. Faa.	12	0	0,7%	0,0%
İnşaat	47	312	1,3%	8,8%
Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara .	283	313	4,6%	5,1%
Ulaştırma Ve Depolama	95	3	7,4%	0,2%
Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	78	48	7,0%	4,2%
Bilgi Ve İletişim	-8	9	-3,3%	3,7%
Finans Ve Sigorta Faaliyetleri	8	4	2,8%	1,4%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0	0,0%	0,0%
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	50	23	12,7%	5,8%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	136	121	4,8%	4,3%
Eğitim	17	3	1,5%	0,2%
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	16	14	1,6%	1,4%
Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlence Ve Spor	0	3	0,0%	2,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	30	34	9,8%	11,1%
Genel Toplam:	**1103**	**1279**	**3,8%**	**4,4%**

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

Sektörlerdeki 1 yıllık süre sonunda yani 30 Haziran 2014 sonu itibariyle istihdamın yönü genel itibariyle pozitiftir ve toplam 1279 net istihdam artışı beklenmektedir. Bu net istihdam artışı Aralık 2013 tarihine göre %15,9'luk bir artış göstermektedir.

1 yıllık süre sonunda net istihdam artışı en fazla 398 kişi ile imalat sektöründe beklenmektedir. İmalat sektörünü 313 kişi ile toptan ve perakende ticaret sektörü, 312 kişi ile inşaat sektörü takip etmesi beklenmektedir. Bu üç sektördeki toplam net istihdam artışı tüm sektörlerdeki toplam net istihdam artışının %79,9'unu oluşturmaktadır. İnşaat sektörünün Aralık ayı sonu itibariyle net istihdam artışının düşük Haziran ayı sonu itibariyle yüksek çıkmasının sebebi tamamen mevsimsel etkilerden kaynaklanmaktadır.

[15]Net İstihdam Artışı: Pozitif yönlü net istihdam değişimi
[16]Net İstihdam Azalışı: Negatif yönlü net istihdam değişimi
[17]Net İstihdam Değişimi= Beklenen istihdam artışı-Beklenen istihdam azalışı
[18]Net İstihdam Değişim Oranı(NİDO)= (Beklenen istihdam artışı-Beklenen istihdam azalışı)/Mevcut Çalışan Sayısı

Sektörlerin bir kısmı mevsimsel etkilerden etkilenmektedir. İmalat sektörü haziran ayındaki net istihdam artışını %99, toptan ve perakende ticaret sektörü ise %10 artırması beklenmektedir. Konaklama ve yiyecek hizmetlerinde, mesleki ve bilimsel ve teknik faaliyetler, eğitim gibi sektörler aralık ayındaki net istihdam artışlarını haziran ayı sonu itibariyle azalmıştır. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründeki 1 yıllık süre sonundaki 5 kişilik net istihdam azalışı dikkat çekmektedir. Aralık ayında 139 kişilik net istihdam artışının %103,5 azalarak yerini net istihdam azalışına bırakması bu sektördeki gelişmelerin daha dikkatli incelenmesini gerektirmektedir.

Bununla beraber mevcut çalışan kapasitesini 1 yıllık süre içerisinde değiştirmeyecek olan elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü, gayrimenkul faaliyetleri sektörüdür. Bu sektörlerin hem 6 aylık sürede hem de 1 yıllık sürede net istihdam değişimlerinin sıfır çıkmasının iki nedeni vardır. Birinci olarak ya bu sektörlerdeki firmalar bütün açık işlerini doldurarak tam kapasite çalışıyor veya bu sektörlerdeki işyerlerinde işçi giriş-çıkış sirkülasyonu oldukça fazladır. Ancak birinci nedenin net istihdam değişimini etkileme olasılığı diğerine göre daha yüksektir.

Sivas İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre 2013 yılının Aralık ayı sonu itibarıyla net istihdam artışı beklentisi %3,8 iken bu oran 2014 yılı Haziran ayı sonunda 0,6 puan artış göstererek %4,4'e yükselmesi beklenmektedir. Başka bir deyişle ildeki her 100 çalışana karşılık 6 aylık(kısa vadede) sürede 4 net istihdam artışı beklenirken bu değer 1 yıllık sürede yaklaşık 1 puan artış göstererek 5 net istihdam artışına ulaşması beklenmektedir. Bu durum 1 yıllık süre sonunda ildeki gerçekleşecek net istihdam artışının %86,3'ünün ilk 6 aylık sürede gerçekleşeceğini gösterebilir. Kısa vadede mal ve hizmet üretiminde artış gerçekleşmesi net istihdam artışını tetiklemiş olabilir. 31 Aralık 2013 itibariyle net istihdam değişimi oranı en yüksek sektör %12,7 ile Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler[19]'dir. Ancak bu sektördeki düşük işyeri ve çalışan sayısı sektördeki NİDO'nun yüksek çıkmasının nedenidir. Bu sektördeki yüksek net istihdam değişim oranı Haziran 2014'te hız kesmiş ve %5,8 seviyelerine gerilemiştir. Bu durum Aralık ayından sonra sektörde işten çıkışlar olacağını göstermektedir.

2013 Aralık NİDO'da en yüksek ikinci değeri %9,5 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü almaktadır. Madencilik sektöründeki net istihdam artışı, yüksek bir düşüşle Haziran 2014'te yerini %-0,3'lük net istihdam azalışına bırakmıştır. Diğer bir ifadeyle bu sektörde 2014 yılının ilk yarısında sektör %0,3 istihdam yönünden küçülecektir. Diğer hizmet faaliyetleri sektörü 2013 yılının sonu itibariyle net istihdam değişim oranı %9,8 ile istihdamda büyüme gerçekleştirmesi beklenirken sektördeki büyüme hızı 2014 yılında da devam ederek haziran ayı sonu itibariyle %11,1 seviyesine gelmiştir. Ancak bu sektördeki işyeri ve çalışan sayısının, toplam işyeri ve çalışan içindeki payının düşüklüğü net istihdam değişim oranlarını yükseltmektedir.

İmalat ve Toptan ve perakende ticaret sektöründeki yüksek net istihdam değişimine rağmen net istihdam değişim oranının hem 2013 hem de 2014 yılı için diğer sektörlere göre yüksek çıkması bu sektörlerdeki işyeri ve çalışan sayısının toplam içindeki payının yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. İnşaat sektöründeki net istihdam değişim oranı 2013 yılı sonuna göre artış göstererek Haziran 2014 sonu itibariyle %8,8 seviyesine gelmiştir. İldeki çalışan sayılarında toplam ağırlığı %67,2 olan imalat, toptan ve perakende ticaret, inşaat ve idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörlerinde Haziran 2014 net istihdam değişim oranı %5,8 olarak, bu oran sektörün istihdam yönünden büyüme değerini göstermektedir.

[19]Burada oranlar değerlendirilirken Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içerisindeki payının %2,66 ve çalışan sayısının %1,35 olduğu göz ardı edilmemelidir.

Grafik 32- 31 Aralık 2013 Ve 30 Haziran 2014 İtibariyle Sektörlere Göre NİDO %

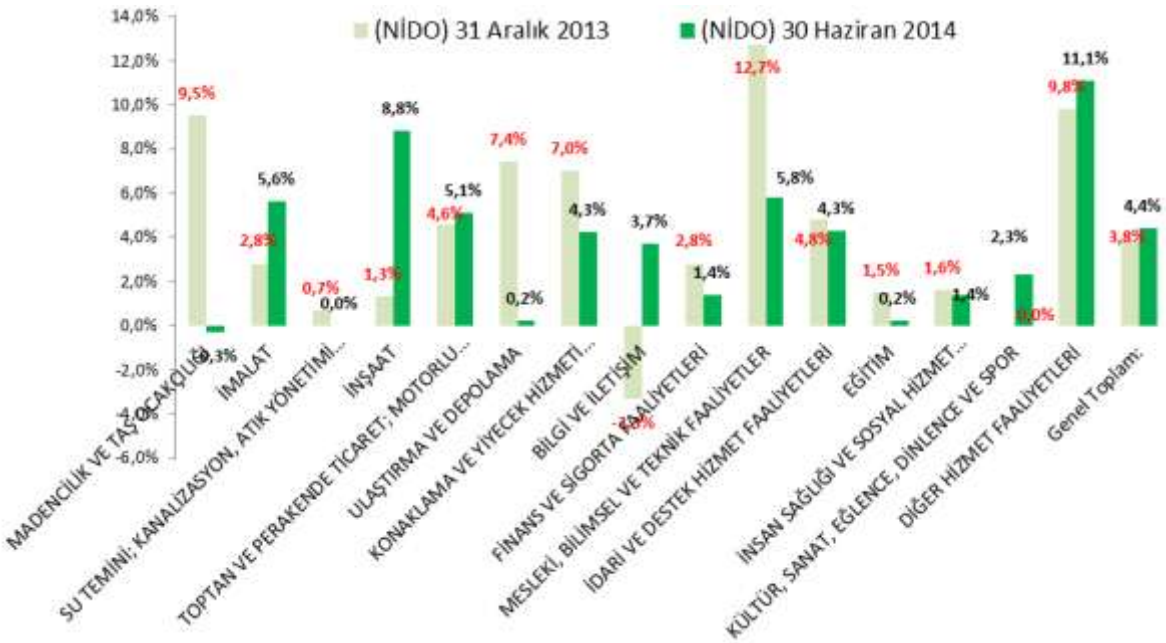

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

Meslek gruplarına göre 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle net istihdam değişim oranı en yüksek değişim sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda pozitif yönlü olarak gerçekleşmektedir. Bu meslek grubundaki net istihdam artışının %112 artarak Haziran 2014 tarihi itibariyle devam etmesinde inşaat sektöründe çalışanların yoğunlukla sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda yer almasından kaynaklanmaktadır. Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubundaki 2013 yılı sonu net istihdam değişimi en yüksek olan ikinci meslek grubudur. Pozitif yönlü bu değişim 2014 yılının ilk altı ayı sonunda da biraz düşmüştür. Nitelikli tarım ve ormancılık meslek grubundaki negatif yönlü istihdam değişiminin ana sebebi araştırmanın tarım sektörünü kapsamamasından kaynaklanmaktadır. Nitelik gerektirmeyen meslek grubundaki 2014 net istihdam değişiminin 2013 yılına göre düşüşe geçmesinde imalat, toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektörünün etkinliği azdır.

Tablo 36- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 sonu itibariyle Meslek gruplarına göre Net istihdam Değişimi ve NİDO

	Net İstihdam Değişimi		Net İstihdam Değişim Oranı %	
Meslek Grupları	**31 Aralık 2013**	**30 Haziran 2014**	**31 Aralık 2013**	**30 Haziran 2014**
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	126	121	6,6%	6,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	136	129	2,7%	2,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	164	72	3,0%	1,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çal.	-5	0	-5,4%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	72	46	3,9%	2,5%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	308	652	5,1%	10,9%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	85	48	3,6%	2,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	217	211	3,9%	3,8%
Yöneticiler	0	2	0,0%	0,3%
Genel Toplam	**1103**	**1279**	**3,8%**	**4,4%**

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

31 Aralık 2013 yılı itibariyle en yüksek net istihdam değişim oranı %6,6 ile Büro Hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubunda gerçekleşmesi beklenmektedir. Ancak bu meslek grubunda çalışanların toplam içindeki oranı ancak %6,6 olması istihdamdaki küçük artışları yüksek net istihdam değişim oranına dönüştürmektedir. İldeki çalışanların %20,6'sını oluşturan sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlardaki %5,1 olan 2013 yılı sonu itibariyle Net istihdam değişimi oranı önem arz etmektedir.

Haziran 2014 yılı itibariyle bu değişim oranı iki katına çıkmıştır. Yüksek çalışan sayısına sahip Hizmet ve satış elemanları ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, nitelik gerektirmeyen mesleklerdeki meslek gruplarındaki kısa ve orta vadedeki düşük net istihdam değişim oranları dikkat çekicidir.

Grafik 33- 31 Aralık 2013 Ve 30 Haziran 2014 İtibariyle Meslek Gruplarına Göre NİDO %

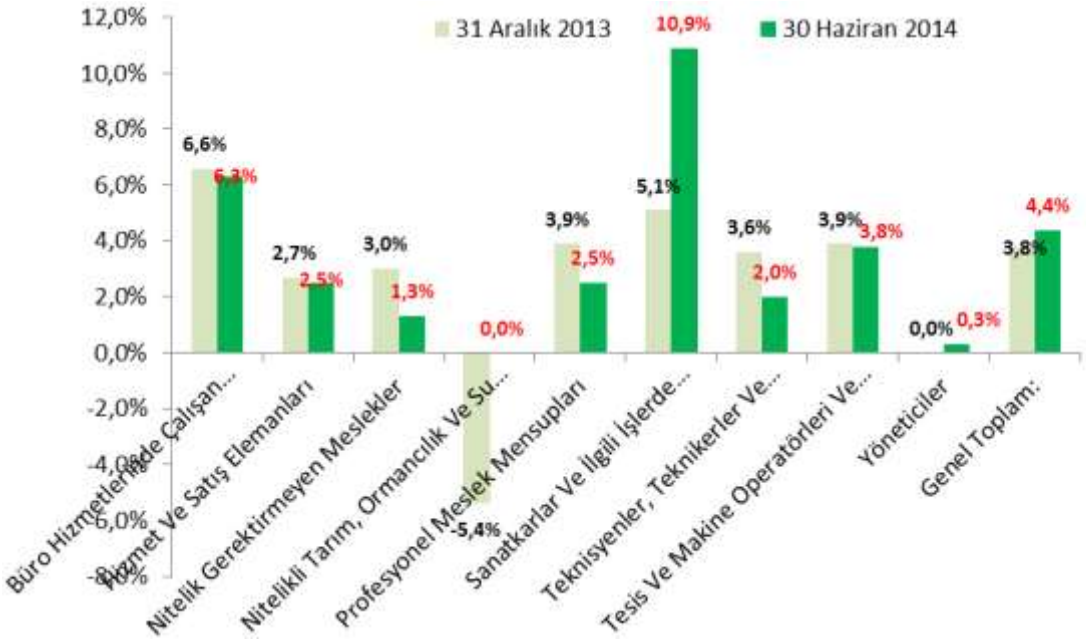

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle kısa vadede net istihdam artışı beklenen mesleklerin başını 106 kişilik artışla Müşteri Temsilcisi gelmektedir. Bu mesleği 83 kişi ile Yıkama Makinesi Operatör(Maden), 77 kişi ile Makineci(dikiş) takip etmektedir.30 Haziran 2014 tarihi itibariyle net istihdam artışı beklenen mesleklerin başını 139 kişi ile Makineci(dikiş) mesleği çekmektedir. Bu mesleği 104 kişi ile Müşteri Temsilcisi, 78 kişi ile Mermer işçisi takip etmektedir.

Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Özel sektör işyerlerinin ilde kurmayı planladıkları çağrı merkezlerinin etkinliği hem kısa hem de uzun vadede net istihdam artışında ilk sıralarda yer alan Müşteri Temsilcisi mesleğinin ağırlığının temel nedenidir. Yıkama makinesi operatörü(maden) mesleğin deki yüksek net istihdam artışı ildeki bir maden firmasının işyeri kapasitesinde meydana gelecek büyüme hedefinden kaynaklanacağı öngörülmektedir.

Makineci(dikiş) mesleğindeki orta vadede beklenen net istihdam artışının kısa vadede daha fazla olması mevsimsel etkilerinden kaynaklanabilir. İŞKUR yıllık işgücü eğitim planını hazırlarken net istihdam artışı beklenen mesleklere ayrı bir yer ayırmalıdır.

Tablo 37- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 sonu itibariyle Net İstihdam Artışı Beklenen ilk 20 Meslek

	NET İSTİHDAM ARTIŞI BEKLENEN MESLEKLER	
	31 ARALIK 2013	**30 HAZİRAN 2014**
1	Müşteri Temsilcisi	Makineci (Dikiş)
2	Yıkama Makinesi Operatörü (Maden)	Müşteri Temsilcisi
3	Makineci (Dikiş)	Mermer İşçisi
4	Soğuk Demirci	Yapı Yalıtımcısı
5	Asfalt İşçisi	İnşaat Boyacısı/Boyacı-Bina
6	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)
7	Mermer İşçisi	Ütücü
8	Temizlik Görevlisi	Çelik Konstrüksiyon İşçisi
9	Beden İşçisi-Bina İnşaatı	Beden İşçisi (İnşaat)
10	Duvarcı	Duvarcı
11	Beden İşçisi (Genel)	Soğuk Demirci
12	Garson (Servis Elemanı)	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)
13	Gaz Altı Kaynakçısı	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi
14	Çelik Konstrüksiyon İşçisi	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)
15	Kalite Kontrolcü-Tekstil	Sıvacı

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle meslekler bazında net istihdam azalışı en yüksek olan meslek 39 kişi ile inşaat boyacısı/boyacı bina mesleğidir. Bu mesleği 37 kişilik azalışla tuğla imal işçisi, 21 kişilik azalışla çimento paketleme işçisi, 10 kişilik azalışla yapı yalıtımcısı, 9 kişilik azalışla mantar yetiştiricisi, 8 kişilik azalışla inşaat elemanları kalıpçısı(elle) takip etmektedir. Mantar yetiştiriciliği hariç bu meslek gruplarında istihdam azalışının yüksek olması mevsimsel etkiler nedeniyle inşaat sezonun kapanmasından kaynaklanabilir. Kısa vadede net istihdam artışı beklenen yıkama makinesi operatörü(maden) mesleğinde orta vadede 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle yüksek seviyede net istihdam azalışı beklenmesinin sebebi tamamen sektörel nedenlerden ve kısa vadede ilgili meslekte istihdam gerçekleştiren bir firmanın orta vadede kapasite küçülümüne gitmesinden kaynaklanmaktadır.

Tablo 38- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 sonu itibariyle Net İstihdam Azalışı Beklenen ilk 20 Meslek

	NET İSTİHDAM AZALIŞI BEKLENEN MESLEKLER	
	31 ARALIK 2013	**30 HAZİRAN 2014**
1	İnşaat Boyacısı/Boyacı-Bina	Yıkama Makinesi Operatörü (Maden)
2	Tuğla İmal İşçisi	Madenci (Genel)
3	Çimento Paketleme Makinesi Operatörü	Temizlik Görevlisi
4	Yapı Yalıtımcısı	Taş Duvarcı-İnşaat)
5	Mantar Yetiştiricisi	Aşçı
6	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	Şoför (Yolcu Taşıma)
7	Alçı Sıva Uygulayıcısı	Direksiyon Eğitmeni
8	Yemek Dağıtım Elemanı (Kepçeci)	Kamyonet Şoförü
9	Plastik Boru İmal İşçisi	Matbaa İşçisi
10	Madenci (Genel)	Tüp (Lpg) Dağıtım Elemanı
11	İnşaat Bekçisi	Tarım Alet Ve Makineleri Bakım Ve Onarımcısı
12	Beko Loder (Kazıcı - Yükleyici) Operatörü	Silindir Operatörü
13	Sıhhi Tesisatçı	Yönetici (Bankalar Ve Diğer Mali Müesseseler)
14	Mobilya Montaj İşçisi	Sınıf Öğretmeni
15	Tüp (Lpg) Dağıtım Elemanı	Futbol Antrenörü

Kaynak: 2013-İşgücü Piyasası Talep Araştırması(İPTA)

SONUÇ RAPORU

Sivas İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Bu doğrultuda ele alınacak temel husus işgücü arzı ve talebi arasındaki eşleşmeme, diğer bir ifade ile dengesizliktir. Dengesizliği ortaya çıkartabilmek için ilin işgücü arz ve talep yapılarının birlikte ele alınarak analiz edilmesi gerekmektedir.

Giriş bölümünde de açıklandığı gibi ilin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir kısmı il değil, İİBS2 bölümlenmesi doğrultusunda Sivas, Kayseri, Yozgat illerini kapsayan TR72 bölgesine aittir. Bu durum ilin işgücü arz yapısını bölge üzerinden değerlendirme zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. İşgücü arzının il bazında genel yapısını ortaya koyamamak, işsizliğin ve istihdam edilememenin çözümü noktasında büyük sıkıntı oluşturabilir. Örneğin TÜİK'in 2011 yılı işgücü göstergelerinde TR72(Sivas, Kayseri, Yozgat) %10,7 olan işsizlik oranı yine aynı yıl için TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması sonuçlarına göre, Kayseri(%7), Yozgat(%7), Sivas(%7,4) ve Bölgedeki işsizlik oranı da %7,08 olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bölgedeki illerin hiç birinde %10,7 veya bu değere yakın işsizlik oranı yoktur. Bu durumda 2011 yılında hesaplanan bölgedeki iki farklı işsizlik oranı arasında 3 puanlık fark bulunmaktadır. Bu doğrultuda yapılması gereken TÜİK'in il bazında işgücü arz verilerini hesaplayarak yayımlaması gerekmektedir. Aksi durumda il bazında analiz edilen işgücü piyasası raporlarının her zaman bir yönü eksik olacaktır.

Talep boyutunun tespiti için özel bir araştırma düzenlenmesine rağmen bu araştırmanın da kısıtları mevcuttur.

<u>Araştırmanın Kısıtları</u>

1- Araştırma 10 ve üzeri çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmesine rağmen, 1-9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşılmıştır(%30 kayma). 10+ işyerlerinden 1-9'a kayma, 10 kişiden az çalışanı olan işyerlerinin de büyüme olasılığının olduğunu ortaya koymaktadır, fakat bu olasılığı ölçebilecek veri seti mevcut değildir.

2-Araştırmanın sadece sanayi ve hizmetler sektöründe gerçekleştirilmesi, diğer bir ifadeyle tarım sektörünü kapsamaması araştırmanın sektörel olarak yoksunlaşmasına neden olmuştur. 2012 yılı itibariyle TR72 bölgesindeki istihdamın %41,6'sı tarım sektöründe yer almasına rağmen araştırmanın bu sektörü kapsamaması araştırmanın çerçevesini daraltmıştır.

3- Araştırmanın genel itibariyle kayıtlı çalışanları kapsaması. Türkiye'de kayıt dışı çalışma oranı çok yüksektir. Bu durum kendini TR72 bölgesinde de göstermektedir. İşverenlerin çalışanlarına yönelik araştırmalarda sadece kayıtlı elemanlarını bildirdiği, kayıt dışı çalışanlarına dair bir bilgi vermedikleri bilinen bir olgudur.

4-Araştırmadaki diğer bir kısıtlamada işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Bu durum özellikle kendini beden işçiliği mesleğinde yoğun olarak hissettirmektedir. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı meslekler sözlükte yer almamaktadır.

Tüm bu kısıtlara rağmen gerçekleştirilen Talep Araştırması bu güne kadar tüm iller itibariyle karşılaştırmaya imkân sağlayacak şekilde standartlaştırılmış bir araştırmadır ve zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

İlin ekonomik hacminin en önemli göstergelerinden biri işgücü verileridir. Öyleki işgücü il ekonomisinin etkilediği gibi, ilin ekonomik yapısı da işgücünün şekillenmesinde en önemli etkendir. Bu doğrultuda Bölgesel Gayri Safi Katma Değerler, il bazında Kişi başı Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla, SEGE Sonuçları, ildeki kamu yatırımları ve ildeki yatırım teşvikleri birlikte değerlendirilerek uygulamaya alınmalıdır. Çünkü bu değişkenler birbiri için veri niteliğindedir. Kamu yatırımları ve yatırım teşviklerinin belirlenmesinde Gayri Safi Katma Değer bilgilerine yer verilmesi gerekmektedir Bu doğrultuda TÜİK'in GSKD değer bilgilerini hesaplama süresini kısaltması

gerekmektedir. Her yıl belirlenen kamu yatırım ve yatırım teşvikleri geçmiş GSKD verileri üzerinden belirlenmesi anlam ifade etmeyecektir.

Sivas il nüfusu 2009-2012 tarihleri arasında % 9,5 düşmüştür. Bu düşüşün tamamı belde ve köylere aittir. Buna karşılık İl ve ilçe merkez nüfusunda 2009-2012 yılları arasında % 2,5 bir artış gerçekleşmiştir. Dolayısı ile belde ve köylerdeki nüfusun bir kısmının il ve ilçe merkezlerine bir kısmının ise başka bir ile göç ettiği söylenebilir. Bu durumda, kent merkezlerinde yüksek işsizlik oranının ana sebebi kırsalda tarım sektöründe yer alanların kentlere göç etmesi olarak açıklanabilir. Tarım dışı işsizlik olarak bilinen ve genel itibariyle kent merkezlerindeki işsizliği resmeden bu işsizlik oranının genel işsizlik oranlarından yüksek çıkmasının önüne geçmek için öncelikle belde ve köylerden kent merkezlerine yönelen nüfusu durdurmak gerekmektedir. Bu aşamada birincil olarak belde ve köy ekonomilerinin harekete geçirmek gerekmektedir. Bu doğrultuda belde ve köylerde her ne kadar katma değeri yüksek olmasa da tarım sektörüne yapılacak yatırım teşvikleri, kamu yatırımları ekonomik hareketlilik getirecek özellikle kentlerdeki yüksek işsizlik oranın aşağıya çekilmesinde önem arz edecektir. Bununla beraber belde ve köy yerleşim yerlerinde çalışan ücretsiz aile işçiliği kavramının kamusal güvence altına alınarak geliştirilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda tarım sektöründe yer alan aile birlikleri orta ve uzun vadede işletme haline getirilmesi işgücünün sektörde tutunabilirliğini artıracaktır. Belde ve köy yerleşim yerlerindeki işgücünün sağlık, eğitim, iletişim gibi fizyolojik ve sosyal ihtiyaçlarının giderilmesi işgücünün bu yerleşim yerlerini daimi ikametgâh olarak tercih etmesine çok büyük katkılar sağlayacaktır. Bu noktadan hareketle Köy-Kent projelerinin günümüz koşullarına göre uyarlanarak tekrar gündem alınması gerekmektedir.

Yıllar itibari ile GSKD de meydana gelen artışlar üretilen, tüketilen ve yatırım yapılan mal ve hizmetlerin artış göstermesinin sonucudur. Bu sonuca paralel olarak ildeki işgücünün de artması ekonomi, emek ilişkisinin uyum içerisinde yürümesi için kaçınılmaz bir etkendir. Hâlbuki Sivas ili için GSKD de meydana gelen artışlara paralel olmaksızın nüfus ve işgücü azalışları ortaya çıkmaktadır. İldeki nüfusun azalması gayri safi katma değeri yüksek sektörlerdeki kazanımların nüfusun az bir kısmına aktığını göstermektedir. Dolayısıyla ilde faal nüfus artışına gidilmesi gerekmektedir. İldeki faal nüfus artışı okullaşma oranlarının da artmasıyla nitelikli işgücünün oluşturulmasını sağlayacaktır. Başka bir ifadeyle nitelikli sektörlere nitelikli işgücü yetiştirilecektir. İldeki faal nüfusunun artırılması doğum oranlarının artırılması, ildeki iç ve dış göçün önlenmesi ve 65 yaş üzeri nüfusun işgücüne dâhil edilmesi sağlayacak politikaların oluşturulması gerekmektedir.

İldeki yaşlı bağımlılık oranı %15,7 olması her 100 çalışana karşılık 65 ve üzeri yaş grubundaki 16 kişinin çalışmadığını göstermektedir. Bu durum işgücünün nitelik ve nicelik yönünden noksanlaşmasına neden olmaktadır. Özelikle son yıllarda artan refah seviyesi işgücünde kalma sürelerini artıracaktır. Bu çıkarımı son yıllarda ülkedeki ortalama ölüm yaşında meydana gelen yükseliş desteklemektedir. Dolayısıyla 65 ve üzeri yaştaki nüfusun faal hale getirilmesi işgücünü olumlu yönde etkileyecektir.

Yıllar itibariyle niteliksiz işgücünde diğer sektörlere göre daha fazla istihdam oluşturan tarım sektöründeki GSKD'nin nitelikli işgücüne istihdam sağlayan sanayi ve hizmetler sektörüne kayması göz önüne alındığında 15 ve üzeri yaş nüfustaki eğitim seviyesi düşüklüğünün sanayi ve hizmetler sektöründeki nitelikli açık işleri doldurması oldukça zor görülmektedir. Bu doğrultuda yapılması gereken nitelikli işgücüne sahip sanayi ve hizmetler sektörüne nitelikli eleman yetiştirmek için kısa vadede lise altı eğitim seviyesinde yer alanların işgücü yetiştirme programları ile nitelikli hale getirmek, orta ve uzun vadede ise okullaşma oranlarının artırarak lise altı mezunlarının sayısını azaltmak gerekmektedir. Bu doğrultuda İŞKUR ve Milli Eğitim İl Müdürlüklerine önemli görevler düşmektedir.

İlköğretimden mezun olan her 100 öğrenciden 7'si işgücüne dâhil oluyor. İlköğretimde mesleki bir eğitim verilmediği için işgücüne dâhil olan bu nüfus ya niteliksiz işlerde istihdamda yer alacak veya işsiz grubunda yer

alacaktır. 2012 yılında eğitimde yer alan 4+4+4 sistemiyle bu durumun tamamen ortadan kalkacağı kesindir. Ancak kısa vadede çözülen bu sorun uzun vadede mesleki eğitim almayan düz liseden mezun olanların işgücüne girmesi ile tekrar yaşanacaktır. Burada yapılması gereken ortaokul mezunu öğrencilerin meslek liselerine yönlendirilmesi olacaktır. Katma değeri yüksek olan sanayi ve hizmetler sektörünün ihtiyacı olan nitelikli elemanların yetiştirilmesinde önemli bir yere sahip olan meslek liselerindeki okullaşma oranlarının 2011-2012 döneminde %35,12 seviyelerine gelerek düz lise arasındaki okullaşma oranı farkının kapanması bu çıkarımı teyit etmektedir. Dolayısıyla meslek lisesindeki okullaşma oranlarının artırılması için tüm yollar denenmelidir.

İldeki işgücüne katılımın artırılması çalışabilir nüfusun artırılması anlamına gelmektedir. Çalışabilir nüfusun artışı mal ve hizmet üretiminin artmasına neden olan emek faktörünün artması anlamına gelmektedir. Artan emek faktörünün planlı bir şekilde ekonomiye katalize edilmesi üretimin artışına, üretimin artışı istihdamın artmasına olanak sağlayacaktır. Bu doğrultuda yıllar itibariyle hem TR72 Bölgesinde hem de ildeki işgücüne katılma oranları artış göstermiştir. Ancak işgücüne katılımı artıran faktörlerin iyi incelenmesi gerekmektedir. Kişi işgücüne istihdam edilerek katılacağı gibi işsiz olarakta dâhil olma riski her zaman söz konusudur. Özellikle işgücüne katılımı oranlarındaki artışın ana nedeni olan kent merkezleri ve bu merkezlerdeki işsizlik oranlarının işgücüne katılma oranı ile beraber değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu noktadan hareketle kent merkezlerindeki tarım dışı işsizlik oranları ile işgücüne katılma oranları birlikte değerlendirildiğinde Bölgede 2005 yılında %42,1 olan işgücüne katılma oranı 2011 yılında 8 puanlık artış ile %50,1 seviyesine gelirken, yine 2005 yılında %15,6 olan tarım dışı işsizlik oranı 2011 yılına gelindiğinde 0,8 puan artış ile %16,4 seviyesine, istihdam oranı da 7,4 puan artış göstererek %44,7 seviyesine gelmiştir. Dolayısıyla 2005-2012 yıllarında hem işgücüne katılım oranı, hem istihdam oranı artmış hem de tarım dışı işsizlik oranı artmıştır. Bu durum işgücüne katılan her kişinin istihdam edilmediğini göstermektedir. Dolayısıyla işgücüne katılımların artırılması bir plan çerçevesinde yapılmalıdır. Özellikle başta Avrupa Birliği olmak üzere kadın istihdamını destekleyici istihdam politikaları işgücüne katılma oranını arttıracağı kesin olmakla beraber işgücü piyasasındaki mevcut açık işlerin kısa vadede hemen artış göstermeyeceği çıkarımına göre işgücüne dâhil olan kadınların büyük bir kısmının işsiz olacağı anlaşılmaktadır. Bu durum işsizlik oranını artıracaktır.

Hem Bölgede hem de ilde işgücüne katılma oranlarını olumsuz yönde etkileyen bir diğer etkende kısa bir zaman öncesine kadar uygulanan erken emeklilik sistemidir. Bu sistem nedeniyle henüz fiziksel ve bedensel güç kaybı yaşamayan, tecrübe ve mesleki bilgide doruk noktasına gelmiş işgücünün, işgücü piyasasından ayrılmaktaydı. Ancak Ülkemizde erken emeklilik sisteminin de yapılan somut ve güçlü değişikliler çalışma yaşını 60'a kadar çekerek orta ve uzun vadede işgücüne katılma oranlarını artıracaktır. Uygulanan bu makro istihdam politikası işgücüne katılma oranını artıracağı gibi açık işlerinde boşalma süresini uzatacaktır. Dolayısıyla işgücüne yeni dâhil olan genç nüfusun iş arama süresi artacak ve işsizlik oranı bu olumsuz durumdan etkilenecektir. Ülke genelinde meydana gelecek bu problemin aşılması için özelikle katma değeri yüksek sanayi ve hizmetler sektöründe üretim artışı vasıtasıyla artırılacak açık iş sayıları için etkin para politikalarının uygulanması gerekmektedir.

TR72 Bölgesinde eğitim seviyesi arttıkça istihdam oranı artmaktadır. Dolayısıyla yapılması gereken yine bölgedeki lise ve üzeri eğitim seviyesinde okullaşma oranlarının artırılmasını sağlayan eğitim politikaları geliştirmek gerekmektedir. 34 yaşına kadar artış gösteren istihdam oranı bu yaştan sonra düşüşe geçmiştir. Dolayısıyla bu yaşı işgücünün kemal yaşı olarak değerlendirerek, 15 yaşından sonra kademeli olarak işgücü piyasasına giriş yapan faal nüfusun 34 yaşı sonrası da devam edeceği bir işte tutunmasını sağlamak gerekmektedir. Erkeklerdeki istihdam oranı kadınlardaki istihdam oranın yaklaşık 2 kat olması erkeklerin piyasaya giriş, iş bulma, işte tutunabilme gibi faktörlerde kadınlardan daha üstün olduğunu göstermektedir. Hal böyle iken işsizlik oranlarına olumsuz hiçbir etkisi olmayan ev işleri ile meşgul işgücüne dâhil olmayan kadınları, işgücüne dâhil etmek yerine işsizlik oranlarının artmasına neden olan ancak işgücünde daha kolay

tutunabilen erkeklerin istihdam edilmesi için politika üretmek gerekmektedir. Bu çıkarımı bölgedeki yaklaşık 49 bin işsiz erkek sayısı desteklemektedir.

Bölgedeki genel kayıt dışılık oranı ise % 50'dir. Bu durum kent merkezinde çalışan her 100 kişinin 30'nun ve kırsalda çalışan her 100 kişinin ise 70'inin kayıt dışı çalıştığı göstermektedir. Mevcut istihdamın korunması ve istihdamın artırılması ve işsizliğin azaltılması sürecinde katma değeri yüksek sektörlere yatırım teşvikleri, istihdam teşvikleri ve kamu yatırımları yapılması ile sağlanabilir. Bu plana paralel olarak okullaşma oranlarının artırılması ve eğitim seviyelerinin yükseltilmesi gerekmektedir. Bununla beraber çalışma hayatının en önemli problemlerinin başında gelen kayıt dışı çalışma oranlarının düşürülmesi gerekmektedir. Kayıt dışı çalışanların kayıt altına alınması ile işte kalma süreleri uzayacak, İş arama ve eleman arama süreleri kısalacak ve dolaylı olarak ildeki friksiyonel işsizlik oranı belirli oranda düşüşe geçecektir. Ancak burada özellikle dikkat edilmesi gereken husus kayıt dışı istihdamı azaltmakta ana amaç kişileri SSK'lı yaparak prim almak olmamalıdır. Esas amaç kayıt dışılığı azaltarak işsizlik problemine çözüm üretmektir. Özellikle yüksek SSK primleri zaten kayıt dışılığın ana sebepleridir. Bu doğrultuda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının geçmişte uyguladığı KADİM(Kayıt Dışı İstihdamla Mücadele) Projesinin daha güçlü kaynaklar kullanarak aktif hale getirilmesi, SSK prim indirimi gibi teşvik kolaylıklarının sağlanması, her çalışanın İŞKUR'a kayıt yapma zorunluluğu önem teşkil etmektedir.

Bölge İşgücü piyasasındaki her 100 işsizin 12'si ilk defa iş arayanlardır. İlk defa iş arayanlarda lise altı ve yükseköğretim mezunları daha fazladır. Özellikle bu işsiz grubundaki çalışma hayatı ve iş arama tecrübesinin azaltılarak iş arama sürelerinin kısaltılması işsizlik oranlarının yönünü negatif çevirecektir. İŞKUR'un İş ve Meslek Danışmanlığı hizmeti burada önem arz etmektedir. Bölgedeki ilk defa iş arayan toplam 8004 kişinin öncelikle tespiti İŞKUR'a yönlendirilmesi ve sonrasında İş ve Meslek Danışmanlığı hizmeti ile iş hayatına hazırlanması gerekmektedir.

Bölgedeki iş arayanların %73,9'u 1 yıldan az süre iş aramaktadır. Bu durum işsizliğin orta ve uzun vadede istihdam ile sonuçlandığını göstermektedir. 1 yıl içerisinde istihdamla sonuçlanan iş arama süreci, sonraki yıla ancak iş bulamayanları işsiz olarak aktaracaktır. Bu tarz işsizlerin istihdam edilmesi kalıplaşmış işsizlik yapısını çözecektir. Dolayısıyla İş ve Meslek Danışmanlarının orta vadede hizmet hedef kitlesinde 1 yıl ve üzeri iş arayan yükseköğretim mezunları erkeklerin olması gerekmektedir.

İşsizliğin düşürülemesindi işgücüne katılım önemli bir faktördür. Ancak plansız olarak işgücüne katılımı artırmak ancak işsizlik oranlarını artıracaktır. Son yıllarda uygulamaya konulan emeklilik yaşının artırılması işgücüne katılımı artıracaktır. Özelikle özürlü istihdamının teşvik edilmesi önem arz etmektedir. İŞKUR tarafından sunulan iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri ile iş bulma ümidi olmayan ve iş aramayan grupların, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğünce sunulan Aile Danışmanlığı hizmeti ile de ailevi ve kişisel sorunları olanların işgücüne dâhil olması sağlanabilir. Ev işleri ile meşgul kadınların, yine evde yapabileceği işlerin artırılması veya kadınlara pozitif ayrımcılık uygulanarak sadece kadınların çalışabileceği sektör ve çalışma ortamlarının hazırlanması işgücüne katılma oranlarını gelişmiş ülkelerin seviyesine getirecektir. Aksi durumda kadınların işgücüne katılımı ancak işsiz kadın sayısını dolayısıyla işsizliği artıracaktır.

2012 yılında İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin %43,9'u lise altı, %33,7'si lise ve dengi meslek lisesi, %20,8'i yükseköğretim mezunlarından oluşmaktadır. Bölgedeki işsizlerin yarısının lise altı eğitim seviyesine sahip olduğu düşünüldüğünde halen İŞKUR'a kayıt yaptırmayan lise altı eğitim seviyesine sahip işsizlerin olduğu söylenebilir. Bu çıkarımı İŞKUR'a kayıtlı Okuma yazma bilmeyenlerin oranının düşük olması desteklemektedir. İŞKUR kayıtlı işsiz sayısını gerçek piyasa verileri ile uyumlu hale getirmelidir.

2012 İŞKUR açık işlerinin %97,8'i normal, %2,1'i özürlü ve %0,1'i eski hükümlü iş arayanlara hitap etmektedir. Özellikle ildeki yetersiz özürlü açık iş oranları, TR72 Bölgesinde işgücüne dâhil olmayanların %15,6'sını oluşturan toplam 126 bin özürlü, yaşlı veya hasta kişilerin işgücüne dâhil olma olasılıklarını azaltacaktır. Bununla beraber İŞKUR' kayıtlı 1.141 özürlü iş arayan için dahi bu açık iş oranları oldukça yetersizdir. İŞKUR, 50 ve üzeri istihdamlı işyerlerindeki özürlü kontenjanlarının tespit edilmesi, açık kontenjanlara istihdam gerçekleştirmesi noktasında büyük gayret göstermesi gerekmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken bir diğer faktör ise İŞKUR'a kayıtlı özürlü iş arayan sayılarının her daim aktifte tutulması gerekmektedir. Özellikle işgücü piyasasının sert yapısına karşı kırılgan bir yapıya sahip olan özürlü iş arayanlara daha fazla önem gösterilmesi gerekmektedir.

İŞKUR açık işlerinin ve işe yerleştirmelerinin nitelik gerektirmeyen mesleklerde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu durum İŞKUR aracılığıyla iş bulmak isteyen beyaz yakalı iş arayanları olumsuz etkileyecektir.

2012 yılında İŞKUR Sivas İl Müdürlüğüne işsizlik ödeneğine başvuranlar daha önce çalışma hayatında yer alanlar olduğu için, bu işsizler en az bir meslekte ve işte tecrübe sahibidirler. İŞKUR iş ve meslek danışmanlığı hizmeti ile kısa vadede bu kişilerin çalışma hayatına kazandırılmaları ilk defa iş hayatına girenlere göre daha kolaydır.

2013 İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre her 100 işyerinden 26'sında açık iş olduğunu ortaya koymaktadır. İldeki açık iş sahip işyerlerinin %71,5'i Toptan ve Perakende ticaret sektöründe, imalat sektöründe ve inşaat sektöründe yer alan işyerlerinden oluşmaktadır. Araştırma sonuçlarına ildeki her 100 kişilik kadronun 96'sı dolu, 4'ü doldurulmaya hazırdır. Açık iş oranı en yüksek meslek grubu Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar ve Hizmet ve satış elemanları meslek grubunda yer alanlarda bulunmaktadır. İŞKUR il Müdürlüğü yayınladığı açık işlerin piyasadaki gerçek açık işlerle uyum içerisinde olup olmadığını araştırmada sonuçları ile karşılaştırması gerekmektedir. Açık iş paylarının ve oranlarının yüksek olduğu sektörlere yoğun işyeri ziyareti yapmalı ve yine açık iş oranı ve payının yüksek olduğu meslek grubunda çalışanlara yoğun danışmanlık hizmeti vermesi gerekmektedir.

Araştırmaya katılan işyerlerinin açık işlerini karşılarken çalışacak adaylardan talep ettiği özelliklerin başında mesleki bilgi, fiziki yeterliliğe ve takım çalışmasına yatkın olmasını talep etmektedir. Bu veri İŞKUR işgücü yetiştirme programları ve işbaşı eğitim programlarının önemini ortaya koymaktadır. İŞKUR'un yapması gereken işgücü yetiştirme programlarını İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına göre belirlemedir. Aksi durumda işgücü piyasasının talep ettiği mesleklerde eleman yetiştirilemeyecek ve piyasanın talep etmediği mesleklerde açılacak kurslarla kamu malı israfı gerçekleşecektir.

Araştırmaya katılan işyerlerinin eleman arama kanalı olarak ağırlıkla akraba-eş dost ve İŞKUR'u tercih etmektedirler. Aktif ve pasif istihdam politikaları ile yüklü miktarda kaynak ile son yıllarda işgücü piyasasına hâkim olmaya çalışan İŞKUR hala işverenlerin ilk tercihi arasında yer almamaktadır. İldeki açık işlerin çoğunluğunun İŞKUR aracılığıyla aranıyor olması, işgücü arz ve işgücü talebinin yönünü tamamen İŞKUR'a çevirecektir. İşçi-işveren eşleşmesi İŞKUR merkezli gerçekleşmesi hem iş arama süresini hem de eleman arama süresini kısaltacaktır. Bu durum ise istihdam edilme süresinin kısalmasını ve işsiz sayısının azalmasını sağlayacaktır. Dolayısı ile İŞKUR 1 ve üzeri tüm işyerlerine belirli bir program doğrultusunda işyeri ziyaretleri düzenlemesi gerekmektedir.

Araştırmaya katılan her 100 işyerinden 33'ü eleman temininde güçlük çekmektedir. Sektörler içinde en yüksek oranda eleman temininde güçlük çeken işverenler İmalat, Toptan ve perakende ticaret ve İnşaat sektöründe yer almaktadır. Bu üç sektördeki temininde güçlük çekilme payı toplamda %69,9 olup genel payın üçte ikisine denk gelmektedir. İldeki hem açık işlerin hem de temininde güçlük çekilen mesleklerin bu üç sektörde yer

alması, İŞKUR işgücü yetiştirme kurslarının yönünü ve işyeri ziyareti programını belirlerken bu üç sektöre ağırlık vermesi anlamına gelmektedir.

Eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin eleman temininde güçlük çekilme nedenlerinin başında beceriye/niteliğe sahip eleman olmaması, meslekte eleman olmaması ve iş tecrübesine sahip eleman olmaması gelmektedir. Başka bir ifadeyle işveren piyasada nitelikli eleman yok, olanda iş tecrübesine sahip değil diyor. İşgücü piyasasındaki niteliksiz eleman sıkıntısı işgücü yetiştirme kursları ile tecrübe sıkıntısı ise işbaşı eğitim programları ile çözülmesi mümkündür. Bu noktada İŞKUR staj programları ve işgücü yetiştirme kursları, Milli Eğitimin işgücü yetiştirme programlarına büyük bir görev düşmektedir.

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle 1103 kişilik, 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle de 1279 kişilik net istihdam artışı beklenmektedir. İmalat ve Toptan ve perakende ticaret sektörü her iki dönem içinde yüksek net istihdam artışı beklenen iki sektördür. Her iki dönemde de yüksek net istihdam artışlı Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve Tesis ve makine operatörleri meslek grubunda yer almaktadır. Gelecek döneme ait beklentilerin İŞKUR tarafından iyi değerlendirilmesi gerekmetedir. Hem ildeki açık iler, hem temininde güçlük çekilen meslekler hem de gelecek ne istihdam beklentileri birlikte değerlendirilerek aktif ve pasif istihdam politikaları yerinde ve verimli bir şekilde kullanılmalıdır.

KAYNAKÇA

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

MEB, İstatistik Yıllığı

EKLER

Ek 1:İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR

..... İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI

İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi verme ve gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunun 21'inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur.**
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136. maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, İşyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan işyerlerinde insan kaynakları, personel, işletme veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. **Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.**

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No	:	
İşyerinin Yasal Ünvanı	:	
İşyerinin Tabela Ünvanı	:	

ADRES BİLGİLERİ

İL	:	.....
İLÇE	:	
KÖY	:	
MAHALLE	:	
CADDE/SOKAK	:	
DIŞ KAPI NO	:	
İÇ KAPI NO	:	
TELEFON/FAKS/e-posta	:	...../...../ .....@.....

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı	:	Unvanı	:
Tarih	:	Telefonu	:
E-posta	:	İmza/Kaşesi	:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR, ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

İL MÜDÜRLÜĞÜ ... E-POSTA

Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	.....	.....	.....	.....

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ

S1. İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz?
(Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.)

01		Madencilik ve Taş ocakçılığı
02		İmalat
03		Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04		Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05		İnşaat
06		Toptan ve parekende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07		Ulaştırma ve depolama
08		Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09		Bilgi ve iletişim
10		Finans ve sigorta faaliyetleri
11		Gayrimenkul faaliyetleri
12		Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13		İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14		Eğitim
15		İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16		Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17		Diğer hizmet faaliyetleri

S2. İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile aynı mı, değişmiş mi?
(Bu soru ziyaret edilen işyerinde değil, İŞKUR'un Bürosunda Koordinatör veya görevlendireceği bir kişi tarafından doldurulacaktır.)

Aynı	Değişmiş

Sonraki Sayfaya Geçiniz

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM

S3: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan İş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S4: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S4.1: Eleman İhtiyacı duymuyoruz. ☐ ⇨ Soru 6'ya geçiniz.

01	02	03	04									05	06				
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu 5. Lisans 6. Lisans üstü 7. Farketmez	Beceri İhtiyacı (?) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (sınıflık becerisi) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 8. Takım çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeterliği									İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda herhangi bir yolla arıyor musunuz? 1-EVET 2- HAYIR	Açık İşlerinizi genellikle hangi yolla arıyorsunuz (?) 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Bürosu				
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		1	2	3	4	5
		☐											☐					

BÖLÜM IV. 31 ARALIK 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
6.6: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evetse →	6.3'e geçiniz
	Hayırsa →	6.1 veya 6.2 geçiniz
6.6.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını beklemiyorum. ☐	→	7.sorıya geçiniz
6.6.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐		
6.6.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış	

6.7: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evetse →	7.3'e geçiniz
	Hayırsa →	7.1 veya 7.2 geçiniz
6.7.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını beklemiyorum. ☐	→	8.sorıya geçiniz
6.7.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐		
6.7.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış	

BÖLÜM V. 30 HAZİRAN 2014 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
8.8: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evetse →	8.3'e geçiniz
	Hayırsa →	8.1 veya 8.2 geçiniz
8.8.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını beklemiyorum. ☐	→	9.sorıya geçiniz
8.8.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐		
8.8.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış	

9.9: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evetse →	9.3'e geçiniz
	Hayırsa →	9.1 veya 9.2 geçiniz
9.9.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını düşünmüyorum. ☐	→	10.sorıya geçiniz
9.9.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır. ☐		
9.9.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal Azalış	

BÖLÜM VI. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

10: 2013 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu meslekleri temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

10.1: Eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek yok. ☐ → Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

01	02	03	04				
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz meslekteki eleman karşılıyor mu? 1-EVET 2-HAYIR 3-KISMEN	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*) 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki becerileri/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortamı ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması	1	2	3	4	5
		☐					

Ek 2- A : Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında tam sayım yapılan iller dışında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dâhilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 74 ilde tamsayım 7 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

nh = ñ [K2 + (1- K2) Mh 2] ½

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

Mh =Nh / (N / h) = h.Wh

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

nmin = K.ñ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla girişim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak nmin=125 olacak şekilde tabakalara düşen örnek hacmi belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Ek 2- B : Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde girişimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet ve büyüklük grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v(\hat{Y}_h) = N_h^2 v(\bar{y}_h) = N_h^2 \left[\sum (y_i - \bar{y}_h)^2 / (n_h - 1) \right]$$ dır.

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$$ şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v\left(\hat{Y}\right) = \sum_h v\left(\hat{Y}_h\right)$$ olarak elde edilir.

Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi
R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2- C : Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013)

TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	ÖRNEKLEM YAPAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI
Adana	3.803	3.326	**Kars**	296	261	Antalya	1686	1397
Adıyaman	855	733	**Kastamonu**	713	561	Bursa	1.802	1.555
A.Karahisar	1.327	1.131	**Kayseri**	2.897	2.710	Denizli	1286	1149
Ağrı	445	382	**Kırıkkale**	308	275	İstanbul	5.985	5.104
Aksaray	813	722	**Kırklareli**	601	506	İzmir	3020	2526
Amasya	625	578	**Kırşehir**	364	311	Kocaeli	1.783	1.521
Ardahan	77	74	**Kilis**	157	136	Ankara	4.026	3.086
Artvin	318	286	**Konya**	3.921	3.533	**Örneklem Toplam**	**19.588**	**16.338**
Aydın	1.786	1.414	**Kütahya**	1.111	924	**GENEL TOPLAM**	**100.857**	**87.719**
Balıkesir	2.050	1.802	**Malatya**	1.527	1.368			
Bartın	361	328	**Manisa**	2.104	1.881			
Batman	1.158	932	**Mardin**	1.399	1.194			
Bayburt	98	80	**Mersin**	3.144	2.713			
Bilecik	370	309	**Muğla**	2.326	2.049			
Bingöl	524	461	**Muş**	407	352			
Bitlis	375	347	**Nevşehir**	759	670			
Bolu	533	477	**Niğde**	581	471			
Burdur	461	394	**Ordu**	1.297	1.189			
Çanakkale	937	845	**Osmaniye**	948	847			
Çankırı	253	219	**Rize**	795	724			
Çorum	1.017	920	**Sakarya**	1.760	1.607			
Diyarbakır	2.749	2.468	**Samsun**	2.007	1.593			
Düzce	970	867	**Siirt**	366	347			
Edirne	639	560	**Sinop**	343	305			
Elazığ	1.314	1.095	**Sivas**	1.109	987			
Erzincan	380	347	**Şanlıurfa**	2.463	2.163			
Erzurum	1.197	1.046	**Şırnak**	660	576			
Eskişehir	1.735	1.579	**Tekirdağ**	2.141	1.849			
Gaziantep	2.935	2.662	**Tokat**	920	846			
Giresun	889	798	**Trabzon**	2.324	1.990			
Gümüşhane	178	152	**Tunceli**	163	151			
Hakkari	200	187	**Uşak**	910	828			
Hatay	2.024	1.788	**Van**	1.203	1.061			
Iğdır	277	246	**Yalova**	520	469			
Isparta	615	556	**Yozgat**	634	548			
K.Maraş	1.892	1.626	**Zonguldak**	983	842			
Karabük	413	365	**Tamsayım Toplam**	**81.264**	**71.381**			
Karaman	510	442						

Ek 3 –A: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

***İşgücü Piyasası Analizi*: Belirli** bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi:İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

***İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi*:** Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan **"**Türkiye İşyeriKayıtSistemi" üzerinden en güncel veri olan 2012yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitlinedenlerlegörüşülemeyenişyerleriiçin **"**işyericevapsızlıkformu"doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus:Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus:Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus:15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü:İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO):İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\textit{İKO} = \frac{\text{İşgücü Arzı (İstihdam + İşsiz)}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü:Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler:Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

*İş başında olanlar:*Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

*İş başında olmayanlar:*İşiile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı:Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı $= \frac{Toplam\ istihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus} \times 100$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam:Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış

Mesleklere göre istihdam:Meslek sınıflamasıolarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam:Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı:Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = $\frac{Kayıtdışı\ istihdam}{Toplam\ istihdam}$ x 100

Eksik istihdam:Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğerİşinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

*Yetersiz istihdam:*Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işineek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine ençok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = $\frac{İşsiz}{İşgücü\ arzı\ (istihdam+işiz)}$ x 100

Genç işsizlik:Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı :Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- İçinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizlik süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus:İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

*1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar:*Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

*1.1. İş bulma ümidi olmayanlar:*Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

*1.2. Diğer:*Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

*2. Mevsimlik çalışanlar:*Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

*3. Ev işleriyle meşgul:*Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. *Eğitim/Öğretime devam ediyor:*Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

*5. Emekli:*Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

*6.Çalışamaz halde:*Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

*7. Diğer:*Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus-(İstihdam+İşsiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru:İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz:Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl sure ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı:Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı :0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = $\frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}}$ x 100

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer:Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile, dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için

belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 3- B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri

1- Temel İşgücü Göstergeleri

İl	15 ve daha yukarı yaştaki	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5

Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9
Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

2-stihdamın Sektörel Dağılımı

İl	İstihdam (000)	Tarım (000)	Sanayi (000)	Hizmet (000)	Tarım (%)	Sanayi (%)	Hizmet (%)
Toplam	**24 320**	**5 531**	**6 605**	**12 184**	**22,7**	**27,2**	**50,1**
Adana	595	113	170	312	19,0	28,6	52,4
Adıyaman	187	95	34	58	50,8	18,4	30,8
Afyonkarahisar	237	96	53	88	40,4	22,5	37,1
Ağrı	151	54	42	55	35,8	28,0	36,1
Amasya	116	54	17	45	46,3	14,9	38,8
Ankara	1 570	75	349	1 146	4,8	22,2	73,0
Antalya	790	214	108	468	27,1	13,6	59,3
Artvin	73	29	11	33	40,1	14,7	45,2
Aydın	359	118	77	164	32,8	21,4	45,8
Balıkesir	426	169	81	176	39,7	19,0	41,3
Bilecik	72	15	27	30	21,3	37,1	41,7
Bingöl	78	27	16	35	35,0	20,7	44,3
Bitlis	91	40	13	39	43,6	13,7	42,7
Bolu	99	30	22	47	29,8	22,7	47,5
Burdur	97	45	17	35	46,3	17,8	35,8
Bursa	916	132	390	394	14,4	42,6	43,0
Çanakkale	195	76	34	85	38,8	17,5	43,8
Çankırı	65	29	11	25	45,1	16,3	38,5
Çorum	183	69	49	65	37,4	27,0	35,6
Denizli	360	106	116	138	29,3	32,3	38,4
Diyarbakır	347	82	87	178	23,6	25,2	51,3
Edirne	177	63	28	86	35,6	16,0	48,4
Elazığ	159	45	32	82	28,5	20,1	51,4
Erzincan	74	29	9	36	38,6	12,5	48,8
Erzurum	242	110	32	100	45,3	13,3	41,4
Eskişehir	247	38	80	129	15,5	32,4	52,1
Gaziantep	460	75	172	213	16,3	37,5	46,2
Giresun	153	70	26	56	46,1	17,0	37,0
Gümüşhane	41	16	7	18	38,2	17,5	44,3
Hakkari	62	12	6	44	19,5	9,7	70,8
Hatay	423	107	103	213	25,3	24,3	50,3
Isparta	152	62	22	68	40,8	14,7	44,5
Mersin	517	166	101	250	32,0	19,6	48,4
İstanbul	4 565	31	1 677	2 857	0,7	36,7	62,6
İzmir	1 330	156	404	770	11,8	30,3	57,9
Kars	102	49	16	37	48,3	15,4	36,3
Kastamonu	156	82	20	54	52,8	12,7	34,5
Kayseri	368	54	135	179	14,6	36,7	48,7
Kırklareli	140	35	43	62	25,0	31,0	44,0
Kırşehir	75	29	15	31	38,6	19,9	41,5
Kocaeli	502	22	221	258	4,4	44,1	51,5
Konya	649	205	155	289	31,6	23,8	44,5
Kütahya	195	76	50	69	39,0	25,7	35,3
Malatya	230	78	47	105	34,0	20,2	45,7

Manisa	520	212	131	178	40,7	25,1	34,2
Kahramanmaraş	307	97	97	112	31,8	31,7	36,5
Mardin	177	58	31	88	32,8	17,4	49,8
Muğla	343	107	50	186	31,1	14,7	54,2
Muş	115	65	17	34	56,2	14,4	29,4
Nevşehir	110	47	16	47	42,6	14,2	43,2
Niğde	122	58	22	42	47,5	18,4	34,1
Ordu	282	138	57	88	48,8	20,1	31,1
Rize	108	39	26	43	36,3	23,8	39,9
Sakarya	281	71	89	121	25,2	31,7	43,2
Samsun	434	169	90	175	38,9	20,8	40,3
Siirt	73	23	12	38	31,7	16,3	52,0
Sinop	77	27	20	30	35,2	26,0	38,8
Sivas	194	73	42	78	37,8	21,8	40,3
Tekirdağ	317	49	148	121	15,4	46,6	38,1
Tokat	207	102	34	71	49,1	16,3	34,6
Trabzon	281	103	55	123	36,7	19,5	43,8
Tunceli	35	8	3	25	21,6	7,8	70,6
Şanlıurfa	400	191	58	151	47,6	14,5	37,8
Uşak	132	52	35	45	39,5	26,4	34,1
Van	249	65	83	101	26,1	33,4	40,5
Yozgat	159	78	29	52	48,8	18,4	32,9
Zonguldak	220	58	67	96	26,2	30,4	43,5
Aksaray	139	59	31	50	42,2	22,0	35,8
Bayburt	32	16	5	11	50,0	14,4	35,6
Karaman	81	32	20	29	39,7	25,1	35,2
Kırıkkale	75	16	16	43	21,2	21,5	57,3
Batman	112	30	26	56	26,5	23,5	50,0
Şırnak	93	15	13	65	15,7	14,5	69,8
Bartın	69	25	18	26	36,3	26,5	37,2
Ardahan	47	31	2	14	66,2	3,8	30,0
Iğdır	66	32	8	25	49,0	12,3	38,7
Yalova	69	8	20	41	11,7	29,0	59,2
Karabük	67	10	18	39	15,0	26,8	58,2
Kilis	41	18	7	17	42,9	16,5	40,6
Osmaniye	132	34	39	59	25,8	29,6	44,5
Düzce	130	42	43	45	32,1	33,3	34,6

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

Ek 4- İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması (SEGE-2011)

İL KODU	*İLLER*	*SEGE 2011 Sırası*	*İL KODU*	*İLLER*	*SEGE 2011 Sırası*
TR100	İstanbul	1	TRB11	Malatya	42
TR510	Ankara	2	TR332	Afyon	43
TR310	İzmir	3	TR905	Artvin	44
TR421	Kocaeli	4	TRA12	Erzincan	45
TR611	Antalya	5	TR631	Hatay	46
TR411	Bursa	6	TR821	Kastamonu	47
TR412	Eskişehir	7	TR813	Bartın	48
TR323	Muğla	8	**TR722**	**Sivas**	**49**
TR211	Tekirdağ	9	TR833	Çorum	50
TR322	Denizli	10	TR823	Sinop	51
TR424	Bolu	11	TR903	Giresun	52
TR212	Edirne	12	TR633	Osmaniye	53
TR425	Yalova	13	TR822	Çankırı	54
TR222	Çanakkale	14	TR712	Aksaray	55
TR213	Kırklareli	15	TR713	Niğde	56
TR621	Adana	16	TR832	Tokat	57
TR721	Kayseri	17	TRB14	Tunceli	58
TR422	Sakarya	18	TRA11	Erzurum	59
TR321	Aydın	19	TR632	Kahramanmaraş	60
TR521	Konya	20	TR902	Ordu	61
TR612	Isparta	21	TR906	Gümüşhane	62
TR221	Balıkesir	22	TRC13	Kilis	63
TR331	Manisa	23	TRA13	Bayburt	64
TR622	Mersin	24	TR723	Yozgat	65
TR334	Uşak	25	TRC12	Adıyaman	66
TR613	Burdur	26	TRC22	Diyarbakır	67
TR413	Bilecik	27	TRA22	Kars	68
TR812	Karabük	28	TRA23	Iğdır	69
TR811	Zonguldak	29	TRC32	Batman	70
TRC11	Gaziantep	30	TRA24	Ardahan	71
TR901	Trabzon	31	TRB13	Bingöl	72
TR522	Karaman	32	TRC21	Şanlıurfa	73
TR831	Samsun	33	TRC31	Mardin	74
TR904	Rize	34	TRB21	Van	75
TR423	Düzce	35	TRB23	Bitlis	76
TR714	Nevşehir	36	TRC34	Siirt	77
TR834	Amasya	37	TRC33	Şırnak	78
TR333	Kütahya	38	TRA21	Ağrı	79
TRB12	Elazığ	39	TRB24	Hakkari	80
TR715	Kırşehir	40	TRB22	Muş	81
TR711	Kırıkkale	41			

Ek 5-A: İşgücü Piyasası Araştırması Genel Sonuçları-Türkiye

Ek 5-A: Türkiye Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

Türkiye Geneli Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem

Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi	30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.590	78.462	2.398	2.814	1.492	2.248	3,0	1,9	2,9
İmalat	47.378	1.991.454	113.084	134.403	101.196	79.726	5,4	5,1	4,0
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme	590	37.568	494	510	534	538	1,3	1,4	1,4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve	389	28.801	532	559	219	524	1,8	0,8	1,8
İnşaat	29.776	653.825	22.728	45.631	36.993	35.600	3,4	5,7	5,4
Toptan ve perakende ticaret	45.281	925.382	44.837	61.834	48.878	46.739	4,6	5,3	5,1
Ulaştırma ve depolama	10.977	289.106	8.628	13.091	6.680	10.241	2,9	2,3	3,5
Konaklama ve yiyecek hizmeti faalivetleri	11.428	282.720	16.875	22.200	1.700	15.535	5,6	0,6	5,5
Bilgi ve iletişim	2.325	71.742	2.814	2.764	4.272	3.881	3,8	6,0	5,4
Finans ve sigorta faalivetleri	3.382	97.973	2.064	2.340	3.754	3.874	2,1	3,8	4,0
Gayrimenkul faaliyetleri	1.487	32.464	1.370	1.891	2.058	2.669	4,1	6,3	8,2
Mesleki, bilimsel ve teknik faalivetler	8.034	182.122	7.261	10.595	8.681	14.246	3,8	4,8	7,8
İdari ve destek hizmet faalivetleri	6.690	490.060	17.891	19.887	34.422	35.670	3,5	7,0	7,3
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal	2	27	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Eğitim	5.319	153.509	3.861	5.693	3.671	2.659	2,5	2,4	1,7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faalivetleri	4.111	165.943	7.017	9.896	5.126	4.929	4,1	3,1	3,0
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	766	19.251	623	852	-12	546	3,1	-0,1	2,8
Diğer hizmet faaliyetleri	4.142	94.944	5.606	5.988	4.243	8.707	5,6	4,5	9,2
GENEL TOPLAM	**183.667**	**5.595.354**	**258.082**	**340.950**	**263.906**	**268.334**	**4,4**	**4,7**	**4,8**

Ek 5-B: İşgücü Piyasası Araştırması Genel Sonuçları-Sivas

Ek 5-B: İl Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

SİVAS İli Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem

Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam	30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran
Madencilik ve taş ocakçılığı	26	1467	32	75	139	-5	2,15	10	0
İmalat	176	7091	501	555	200	398	6,59	3	6
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	6	653	0	5	0	0	0,00	0	0
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	1613	0	0	12	0	0,00	1	0
İnşaat	217	3514	155	236	47	312	4,23	1	9
Toptan ve perakende ticaret	286	6121	311	426	283	313	4,84	5	5
Ulaştırma ve depolama	68	1273	31	86	95	3	2,37	7	0
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	62	1113	70	129	78	48	5,93	7	4
Bilgi ve iletişim	17	241	5	15	-8	9	2,03	-3	4
Finans ve sigorta faaliyetleri	8	282	0	3	8	4	0,00	3	1
Gayrimenkul faaliyetleri	2	14	0	0	0	0	0,00	0	0
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	27	393	29	52	50	23	6,90	13	6
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	29	2777	18	16	136	121	0,63	5	4
Eğitim	39	1084	19	59	17	3	1,72	2	0
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	22	983	12	77	16	14	1,21	2	1
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	3	130	3	0	0	3	2,26	0	2
Diğer hizmet faaliyetleri	23	306	30	34	30	34	8,93	10	11
GENEL TOPLAM	**1012**	**29055**	**1216**	**1768**	**1103**	**1279**	**4,02**	**4**	**4**

Ek 6- İl Geneli İPTA Mesleklere Göre Açık İş Sayıları

No	Meslek	Açık İş Sayısı	No	Meslek	Açık İş Sayısı
1	Makineci (Dikiş)	129	51	Otobüs Kaptanı (Şoförü)	5
2	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	109	52	Elektrik Tesisatçısı-Bina	5
3	Ön İplik Operatörü	51	53	Muhasebeci	5
4	Mermer İşçisi	48	54	Ütücü	5
5	Garson (Servis Elemanı)	31	55	Servis Garsonu	5
6	Beden İşçisi (Genel)	29	56	Manav	5
7	Reyon Görevlisi	27	57	Ahşap Doğramacı	4
8	Pazarlamacı	25	58	Mermer Blok Kesme Makinesi Op.	4
9	Soğuk Demirci	24	59	Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı	4
10	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Makineyle)	20	60	İş Makineleri Bakım ve Onarımcısı	4
11	Meyve Ve Sebze Satış Elemanı	20	61	Plastik Boru İmal İşçisi	4
12	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	17	62	Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	4
13	Gaz Altı Kaynakçısı	17	63	İlik-Düğmeci	4
14	Aşçı	17	64	Döner Ustası	4
15	Kasiyer	16	65	Elektrik Teknikeri	4
16	Ön Muhasebeci	15	66	Giyim Ve Giyim Aksesuarları Satış	4
17	Çelik Konstrüksiyon İşçisi	15	67	Mobilya Montaj İşçisi	4
18	Yapı Yalıtımcısı	15	68	Soğutmacı Ve Havalandırmacı	4
19	Temizlik Görevlisi	14	69	Ziraat Mühendisi	4
20	Satış Danışmanı	13	70	Metal Sac İşleme İşçisi	3
21	Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	12	71	Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)	3
22	Yapı Dekorasyon Teknisyeni	11	72	Büro Memuru (Genel)	3
23	Komi (Garson Yardımcısı)	11	73	İş Makineleri Yağcısı	3
24	Oto Satış Elemanı	11	74	Kepçe Operatörü	3
25	Beden İşçisi-Bina İnşaatı	11	75	İnşaat Teknikeri	3
26	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	11	76	Beko Loder (Kazıcı - Yükleyici) Op.	3
27	Madenci (Genel)	10	77	Yıkama Makinesi Operatörü (Maden)	3
28	Taş Ocakçı (Genel)	10	78	İnşaat Mühendisi	3
29	Çimento Paketleme Makinesi Op.	10	79	Seyahat Servis Elemanı-Otobüs, Tren	3
30	Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	10	80	Hemşire	3
31	Ağır Kamyon Şoförü	9	81	Ütücü (El İle)	3
32	Vinç Operatörü	9	82	Pişirici (Ekmek)	3
33	Kamyonet Şoförü	9	83	Dökümcü (Metal)	3
34	Şoför-Yük Taşıma	9	84	Reçmeci	3
35	Kasap	9	85	Maden Teknikeri	3
36	Bilgisayar Bakım Ve Onarımcısı	9	86	Pide Ustası	3
37	Sıvacı	9	87	Izgara Köftecisi	3
38	Ortacı	8	88	Bulaşıkçı (Stevard)	3
39	Duvarcı	7	89	Motorsikletli Kurye	3
40	Hamurkar	7	90	Gıda Mühendisi	3
41	Overlok Makinesi Operatörü	7	91	Çocuk Kıyafetleri Satış Elemanı	3
42	Çaycı	7	92	Depo Hamalı	3
43	Ekskavatör (Kazıcı) Operatörü	6	93	Perde Ve Mefruşat (Ev Teks) Satış Ele	3
44	Boyacı-Bina	6	94	Yüzme Eğitmeni	3
45	Sekreter	6	95	Trafik Ve Çevre Bilgisi Öğreticisi	3
46	Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	6	96	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	3
47	Satış Temsilcisi / Plasiyer	6	97	Hemodiyaliz Hemşiresi	3
48	Kalite Kontrolcü-Tekstil	6	98	Erkek Kuaförü	3
49	Topoğraf	5	99	İnşaat Marangozu	2
50	Sıhhi Tesisatçı	5	100	Marangoz	2

No	Meslek	Açık İş Sayısı	No	Meslek	Açık İş Sayısı
101	Topoğraf Yardımcı Elemanı	2	151	Bilgisayarlı Makine (CNC Operatörü)	1
102	İnşaat Kalfası (Genel)	2	152	Yufka Ustası	1
103	Diğer İnşaat Boyacıları	2	153	Kesimci (Konfeksiyon)	1
104	Harita Teknikeri	2	154	Ofset Baskı Operatörü	1
105	Şoför (Yolcu Taşıma)	2	155	Unlu Mamüller Paketleme İşçisi	1
106	Çoban (Büyükbaş Hayvan)	2	156	Elektrikçi (Genel)	1
107	Kalite Kontrolörü-Kumaş	2	157	Helezon Yay Makinası Operatörü	1
108	Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı	2	158	Uluslararası Satış Elemanı	1
109	Asansör Bakım ve Onarım Ustası	2	159	Diğer Garsonlar, Barmenler Ve İlgili İşçi.	1
110	Asansör Montaj Ustası	2	160	Börek Ustası	1
111	Mobilya İmalat Us / Mobilyacı (Ahşap)	2	161	Lahmacun Ustası	1
112	Beton Transmikser Operatörü	2	162	Elektrik Mühendisi	1
113	Terzi	2	163	Gıda Teknikeri	1
114	Mermer Teknikeri	2	164	Akaryakıt ve Otogaz İkmal ve Dol. Ele.	1
115	Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	2	165	İç Giyim Satış Elemanı	1
116	Müşteri Temsilcisi	2	166	Cankurtaran	1
117	Elektrik Teknisyeni	2	167	Otomotiv Elektrikçisi	1
118	Laborant Ve Veteriner Sağlık Teknikeri	2	168	Mimar	1
119	Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı	2	169	Oto Yedek Parça Satış Elemanı	1
120	Mobilya Satış Elemanı	2	170	Aşçı Yardımcısı	1
121	Kozmetik Ürünleri Satış Elemanı	2	171	Oto Lpg Montajcısı	1
122	Traktör Şoförü	2	172	Web Tasarımcısı	1
123	Ağaç Biçme Makinesi Operatörü (Hızarcı-Keresteci)	2	173	Şekerleme Satış Elemanı	1
124	Makine Montaj ve Bakım Onarımcısı	2	174	Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	1
125	Cep Telefonu Ve Aksesuarları Satış Ele	2	175	Restoran Yöneticisi	1
126	Şekerleme İmal İşçisi (Elle)	2	176	Bilgisayar Satış Elemanı	1
127	İlk Yardım Eğitmeni (Sürücü Kursu)	2	177	Makine Teknikeri	1
128	Taş Duvarcı-İnşaat)	2	178	Diş Protez Teknisyeni	1
129	Rehber Öğretmen (Psikolojik Danış.)	2	179	Kondisyoner	1
130	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	1	180	Diş Hekimi Yardımcısı	1
131	Asfalt İşçisi	1	181	Ambalajcı (El İle)	1
132	Beton Asfalt Serme (Finişer-Serici) Mak. Op.	1	182	Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi Öğret.	1
133	Beden İşçisi (İnşaat)	1	183	Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim	1
134	Kantin İşletmecisi	1	184	Ebe	1
135	İnşaat Malzemeleri Satış Elemanı	1	185	Sınıf Öğretmeni	1
136	Muhasebe Meslek Elemanı	1	186	Müdür (Anaokulu)	1
137	Silindir Operatörü	1	187	Direksiyon Eğitmeni	1
138	Oto Yıkama Elemanı	1	188	İlan Ve Reklam Satıcısı	1
139	Sondaj Operatörü/Sondör	1	189	Diş Hekimi	1
140	Mermer Silim İşçisi	1	190	Acil Tıp Teknisyeni	1
141	Forklift Operatörü	1	191	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uz.	1
142	Mermer Ebatlandırma İşçisi	1	192	Program Yapımcısı (Televizyon ve Radyo)	1
143	İnşaat Mühendisi-Karayolu	1	193	Teknik Direktör	1
144	Elektrik Ve Elektronik Mühendisi	1	194	Kariyer Danışmanı	1
145	Kurye	1	195	Bilgisayar İşletmeni	1
146	Hayvan Yetiştirme İşçisi-Sığır	1	196	Futbol Antrenörü	1
147	Tır-Çekici Şoförü	1	197	İş Makineleri Teknikeri	1
148	Grafiker	1		Genel Toplam:	1216
149	Granül İmal İşçisi	1			
150	Kimyager	1			

Ek 7- İl Geneli İPTA Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

No	Meslek	Sayı	No	Meslek	Sayı
1	Makineci (Dikiş)	156	51	Madenci (Genel)	8
2	Mermer İşçisi	67	52	Kepçe Operatörü	8
3	Garson (Servis Elemanı)	46	53	Minibüs Şoförü	8
4	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	43	54	Asansör Montaj Ustası	8
5	Gaz Altı Kaynakçısı	43	55	Beton Transmikser Operatörü	8
6	Yıkama Makinesi Operatörü (Maden)	42	56	Tıbbi Araçlar Satış Elemanı	8
7	Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı	41	57	Bilgisayar Bakım Ve Onarımcısı	8
8	Pazarlamacı	35	58	Elektrik Teknisyeni	7
9	Aşçı	34	59	Topoğraf	7
10	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	33	60	Makine Teknikeri	7
11	Hemşire	31	61	İnşaat Boyacısı/Boyacı-Bina	7
12	Meyve Ve Sebze Satış Elemanı	30	62	Diş Protez Teknisyeni	7
13	Elektrikçi (Genel)	29	63	Satış Temsilcisi / Plasiyer	7
14	Soğuk Demirci	28	64	Pide Ustası	7
15	Ön Muhasebeci	25	65	Mobilya Satış Elemanı	7
16	Mobilya Montaj İşçisi	24	66	Depo Hamalı	7
17	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	23	67	Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikleri)	7
18	Çelik Konstrüksiyon İşçisi	21	68	Manav	7
19	Kasap	19	69	Grafiker	7
20	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	19	70	Evde Hasta Bakım Elemanı	7
21	Mekanik Bakım Ve Onarım (Mot Taşıt Hariç)	18	71	Beden İşçisi (İnşaat)	6
22	Yapı Dekorasyon Teknisyeni	18	72	Alüminyum Doğramacı	6
23	Sıvacı	18	73	Şoför (Yolcu Taşıma)	6
24	Plastik Doğram /PVC Doğ-İmal Ve Mon.	17	74	Asansör Bakım ve Onarım Ustası	6
25	Servis Garsonu	17	75	Gıda Mühendisi	6
26	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	17	76	Bilgi İşlem Destek Elemanı	6
27	Sıhhi Tesisatçı	17	77	Radyo, Televizyon ve Elek Cihaz Bak-On	6
28	Elektrik Tesisatçısı-Bina	16	78	Boyacı-Metal	5
29	Ekskavatör (Kazıcı) Operatörü	16	79	Kalıpçı-Pres	5
30	Temizlik Görevlisi	15	80	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Makineyle)	5
31	Kamyonet Şoförü	13	81	Yapı Yalıtımcısı	5
32	Reyon Görevlisi	13	82	Mobilya İmalat Ust / Mobilyacı (Ahşap)	5
33	Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	12	83	Bilet Satış Elemanı (Gişe/banko)	5
34	Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	12	84	Otobüs Kaptanı (Şoförü)	5
35	Ütücü	12	85	Büro Memuru (Genel)	5
36	Oto Satış Elemanı	12	86	Tornacı (Torna Tezgahı İşçisi)	5
37	Ağır Kamyon Şoförü	11	87	Çiğ Köfte Ustası	5
38	Vinç Operatörü	10	88	Elektrik Teknikeri	5
39	Şoför-Yük Taşıma	10	89	Giyim Ve Giyim Aksesuarları Satış Elem	5
40	Döner Ustası	10	90	Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı	5
41	Plastik Boru İmal İşçisi	10	91	İlk Yardım Eğitmeni (Sürücü Kursu)	5
42	Kuyumcu-Altın Ve Gümüş İşleme	10	92	Alçı Sıva Uygulayıcısı	4
43	Beden İşçisi (Genel)	10	93	Ahşap Doğramacı	4
44	Kasiyer	10	94	Kazmacı-Maden Ve Taşocağı	4
45	Trafik Ve Çevre Bilgisi Öğreticisi	10	95	Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	4
46	Beton Asfalt Serme (Finişer-Serici) Mak.Oper	10	96	İş Sağlığı Ve Güvenliği Uzmanı	4
47	Pişirici (Ekmek)	9	97	Elektrik Mühendisi	4
48	Hamurkar	9	98	Büro Makineleri Bakım Ve Onarımcısı	4
49	İnşaat Mühendisi	8	99	Maden Teknikeri	4

50	Duvarcı	8	100	Ebe	4
No	Meslek	Sayı	No	Meslek	Sayı
101	Mermerit Montaj İşçisi	4	151	Otomasyon Sistemleri Teknisyeni	2
102	Terzi	4	152	Doğal Gaz Tesisatçısı	2
103	Pasta Ustası	4	153	Elektrik-Elektronik Teknisyeni	2
104	Kebap Ustası	4	154	Beton Santral Operatörü	2
105	Otomotiv Boya İşçisi	4	155	Hidrolik Pnömatikçi	2
106	Muhasebeci	4	156	İş Makineleri Bakım ve Onarımcısı	2
107	Soğutmacı Ve Havalandırmacı	4	157	Reçmeci	2
108	Gıda Teknikeri	3	158	Dondurma İmal Ustası	2
109	İnşaat Teknikeri	3	159	Aşçı Yardımcısı	2
110	Harita Teknikeri	3	160	Motorsikletli Kurye	2
111	Elektrik Ve Elektronik Mühendisi	3	161	Bulaşıkçı (Stevard)	2
112	Turist Rehberi	3	162	Müşteri Temsilcisi	2
113	Seyahat Servis Elemanı-Otobüs, Tren	3	163	Satış Danışmanı	2
114	Pastane Ürünleri Satış Elemanı	3	164	Camcı (Vitrin Cam Levhaları)	2
115	Mobilya Döşeme İşçisi	3	165	Perde Ve Mefruşat (Ev Tek.) Satış Elem	2
116	Mermer Blok Kesme Makinesi Operatörü	3	166	İç Giyim Satış Elemanı	2
117	Laboratuvar Teknikeri	3	167	Otomotiv Boya Ustası	2
118	Beton Pompa-Püskürtme Operatörü	3	168	Radyoloji Uzmanı	2
119	Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	3	169	Usta Öğretici (Otomotiv Boyacılığı)	2
120	Çaycı	3	170	Traktör Şoförü	2
121	Paket Teslim Elemanı (Yaya)	3	171	Lpg Satış Elemanı (Pompacı)	2
122	Komi (Garson Yardımcısı)	3	172	Otomotiv Kaporta Ustası	2
123	CNC Torna Tezgahı Operatörü	3	173	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	2
124	Otomotiv Kaporta İşçisi	3	174	Şekerleme İmal İşçisi (Elle)	2
125	Radyoloji Teknisyeni-Radyodiagnostik	3	175	Otomotiv Elektrikçisi	2
126	Beyaz Eşya Ürünleri (Satış Elamanı)	3	176	Doğalgaz Tesisat (Isıt Ve Doğ İç Tes) Tek	2
127	Su Ürünleri Mühendisi	3	177	Grafik Tasarımcısı	2
128	Plastik Doğrama Montaj Elemanı	3	178	Rehber Öğretmen (Psikolojik Danış.)	2
129	Hemodiyaliz Hemşiresi	3	179	Fizyoterapist	2
130	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	3	180	Kimya Öğretmeni-Ortaöğretim	2
131	Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim	3	181	Sağlık Memuru	2
132	Erkek Kuaförü	3	182	Diş Hekimi	2
133	İnşaat Ustası	2	183	Psikolog	2
134	Sondaj Operatörü/Sondör	2	184	İlköğretim Matematik Öğretmeni	2
135	Buldozer (Dozer) Operatörü	2	185	Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim	2
136	Greyder Operatörü	2	186	Felsefe Grubu Öğretmeni-Ortaöğretim	2
137	Silindir Operatörü	2	187	Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı)	2
138	Fiber Optik Data ve Uydu Sistemleri Tesis	2	188	Taş Duvarcı-İnşaat)	2
139	Proje Danışmanı	2	189	Direksiyon Eğitmeni	2
140	Marangoz	2	190	Makine Mühendisi (Lpg MontaKontrol)	2
141	Yer Gösterici (Sinema-Tiyatro)	2	191	Acil Tıp Teknisyeni	2
142	Rok (Zemin Delici) Makinesi Operatörü	2	192	Hekim-Pratisyen	2
143	Muhasebe Meslek Elemanı	2	193	Satış Elemanı (Perakende)	1
144	Harita Mühendisi	2	194	Oto Yıkama Elemanı	1
145	Çocuk Gelişimi Meslek Elemanı	2	195	Forklift Operatörü	1
146	Çoban (Büyükbaş Hayvan)	2	196	Turizm Ve Otel İşletmeciliği Meslek Ele	1
147	Kurye	2	197	İç Mimar	1
148	Mimar	2	198	Sıcak Haddeci-Çelik	1
149	Tır-Çekici Şoförü	2	199	Sinema Makinisti	1
150	Dökümcü (Metal)	2	200	İnşaat Mühendisi-Bina	1

No	Meslek	Sayı	No	Meslek	Sayı
201	Oksi-Gaz Kaynakçısı	1	240	Web Tasarımcısı	1
202	Büro İşçisi	1	241	Depo Sorumlusu	1
203	Mali Müşavir	1	242	Büro Memuru (İdari İşler)	1
204	Bakım ve Onarım Elektrikçisi/Endüstriyel Bakım ve Onarımcısı	1	243	Yüzme Eğitmeni	1
205	Maden Mühendisi	1	244	Bilgisayar Operatörü	1
206	Ateşçi (Dinamitçi)	1	245	Diğer Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekerleme İmalat İşçileri	1
207	Reklam Tabelacı	1	246	Sağlık Eğitimcisi	1
208	Dondurmacı	1	247	İngilizce Öğretmeni	1
209	Uluslararası Satış Elemanı	1	248	Bilgisayar İşletmeni	1
210	Yönetici (İnşaat)	1	249	Kariyer Danışmanı	1
211	Et Ve Et Ürünleri Satış Elemanı	1	250	Program Yapımcısı (Televizyon ve Radyo)	1
212	Ofset Baskı Operatörü	1	251	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı	1
213	Karo İmal İşçisi	1	252	Motor Ve Araç Tekniği Bilgisi Öğreticisi (Sürücü Kursu)	1
214	Overlok Makinesi Operatörü	1	253	Yatırım Danışmanı	1
215	Mineral Kırma Makinesi Operatörü	1	254	Sınıf Öğretmeni	1
216	Kimyager	1	255	İş Makineleri Teknikeri	1
217	Programlanabilir Lojik Kontrol (PLC) İşçisi	1	256	İlan Ve Reklam Satıcısı	1
218	Mekaniker (dizel Motor) (Motorlu Araçlar Hariç)	1	257	Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi Öğretmeni	1
219	İthalat-İhracat Sorumlusu	1	258	Veri Giriş Kontrol İşletmeni	1
220	Tatlı Ustası (Baklava)	1	259	Biyoloji Öğretmeni-Ortaöğretim	1
221	Laborant (Gıda)	1	260	Usta Öğretici (Diğer)	1
222	Makine Mühendisi	1		Genel Toplam:	1768
223	Endüstri Mühendisi	1			
224	Tekstil Teknikeri	1			
225	Dizel Motorları Yakıt Pompası Ve Enjektör Ayarcısı	1			
226	Sigortacılık Meslek Elemanı	1			
227	Ortacı	1			
228	Izgara Köftecisi	1			
229	Lahmacun Ustası	1			
230	Laborant Ve Veteriner Sağlık Teknikeri	1			
231	Beko Loder (Kazıcı - Yükleyici) Operatörü	1			
232	Sosis, Sucuk Ve Salam İmal İşçisi	1			
233	Bilgisayarlı Muhasebe Elemanı	1			
234	Makine Montaj ve Bakım Onarımcısı	1			
235	Bilgisayar Satış Elemanı	1			
236	Ziraat Mühendisi	1			
237	Pastırma İmal İşçisi	1			
238	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	1			
239	Isıcam İmal İşçisi	1			

TÜRKİYE İŞ KURUMU
SİVAS ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: Bankalar Cad. 1. Park Sk. No:7 SİVAS
Tel: 0 346 221 25 11
www.iskur.gov.tr